

Hirugarren bozketan
ere Alliren kontrako
botoa eman zuten
parlamentari gehienek / 4

Berritasunak ekarri
zituen Muskildiko
herriak antzeztutako
Harizpe pastoralak / 23

Irazabalbeitia:
«Unibertsitatea ezin
dugu boluntarismoan
oinarritu» / 9

Egunkaria

Asteartea, 1991ko uztailak 23 / II. urtea / 194. zenbakia / Salneurria: 75 pta. / 4,5 libera

Bakerren plana onartzekotan da Yitzhak Shamir

Ekialde Erdirako bake konferentzia egiteko Israelek baieztatu du ofizialik eman ez badu ere, Yitzhak Shamir Israeleko lehen ministroak harrera ona egin zion James Bakerrek aurkeztutako planari. Estatu arabiarrek onartua dute jada Israelekin zuzeneko negoziaketak egitea (NBeko ordezkariak behatzaile baino ez lirateke izango). / 17

Hogei lagun hil ziren gutxienez atzo Eslavonian

Gutxienez hogei lagun hil ziren atzo Kroaziako Eslavonia eskualde «serbiarren» gertatutako enfrontamendu armatuetan. Hildakoen artean, hamabost Kroaziako unitate armatuetako kide ziren, eta bi bederen serbiar zibilak. Istilu hauek zirela eta, Jugoslaviako Lehendakaritza Kolegiatuko bileratik irten egin zen Franjo Tudjam Kroaziako lehendakaria. / 18

Soldadutzarako legeak gauzatzeko zailtasunak ditu

Espainiako Gobernuak prestatutako soldadutzarako lege proiektuak zailtasun handiak izango ditu gauzatu ahal izateko. Julian Garcia Vargas Defentsa ministroak atzo esan zuenez, legea 1992ko lehen txandan hasiko da aplikatzen. Soldadutza «berrian» norberak aukera dezake non eta noiz egin zerbitzu militarra, baina bakarrik gazteen % 13rentzako dago tokia sistema honetan. / 16

Espainiako Polizia burua kendu egingo dute kargutik

Madriko Autonomi Elkartearen kontseilari izango da Rodríguez Colorado

Jose María Rodríguez Colorado Espainiako Poliziaren Zuzendari Nagusiak utzi egingo du bere kargua. Madriko Autonomi Elkartearen kontseilari izango da orain artean Espainiako Poliziaren buruzagitzan aritu dena.

Filtrazio baten bidez jakin zen berria eta iturri horren arabera krisia dago Corcuera buru duen Espainiako Barne Ministeritzan. Rodríguez Colorado esan zuen prentsaren bidez jakin zuela Madriko Autonomi Elkartearen kontseilari zela, eta ez

duela ezer esan nahi ostiraleko Ministro Kontseiluak bere zesea publiko egin arte.

Oraindik ez du Barne Ministeritzak Rodríguez Coloradoren ordezkaria zein izango den argitu. Bere posturako behin baino gehiagotan aipatu izan den izena Manuel Cespedes dugu, Madriko Gobernu Ordezkaria Melillan.

Iturri guztiek diotenez jakina zen Jose María Rodríguez Colorado ez zela ondo moldatzen Rafael Vera Estatu Segurtasunerako idazkaria-

rekin. Haserre horren azpian Colorado ministro izateko zeukan gogoak legoke, eta aditzera emana zuen ministro izendatzen ez bazuten enpresa pribatura pasako zela lanera.

Amedo kasuan deklaratu berria duen Rodríguez Colorado protagonistismo berezia izan zuen narkotrafikoaren kontra Garzon epaileak antolatutako 'Nécora' operazioan. Operazioa burutzera zihoanean, Jose María García kazetariari dei egin zion bere lagun baten bila ere joango zirela abisu emanez.

REALAK eta Athleticcek atzo aurkeztu zituzten 1991-92 denboraldirako taldeak. CARLOS VILLAGRANEN argazkian ikus daitekeen talde donostiarraren kasuan, Oceano, Carlos Xavier eta Toshack dira nobedade nagusiak. Estraineko aldiz Iñaki Saezen zuzendaritzapean abiatuko den Athleticen Kuko Ziganda eta Ayarza dira berrikuntza

nagusiak. Oraindik guztiz zehaztu gabe daude bi taldeak. Donostiarraren kasuan Luis Garcia eta Lorenen kasuak daude oraindik lotzeke, eta bilbotarren kasuan Luis de la Fuenteren fitxaketa posiblea. Helburuak ordea finkatuta dituzte bi taldeek: Lertxundi eta Alkizaren hitzetan Europako Txapelketa da bi euskal talde hauen helburu nagusia. / 21-22

MADALENAK MUTRIKUN ETA ERRENTERRIAN / 11-12

KATALUNIA

Independentziaz eztabaida bizia

Kataluniak ekaitz politikoa bizi du. MDTko kideek eraso egin zieten igandean harrika, beraientzat «traidore» diren ERCkoei. Alderdi aber-tzaleek independentziaren aldeko agiri sutua ere sinatu zuten. / 15

Indurain, atzoko etaparen ondoren.

Alpe d'Huez-en atarian Induraini eraso egin zioten beste faboritoek

Marco Lietik Ariostea taldearen hirugarren garaipena lortu zuen Gapeko helmugan, eta Banestok lan handia egin behar izan zuen Bugno, Chiappucci eta Fignon tartean zituen ihesaldia kontrolatzeko. Indurainek, hala ere, oso lasai egin zuen etapa.

Zortzikotearekin bat egin eta segidan Greg Lemondek erasoak bota zuen. Marco Lietik baino ez zion jarraitu, eta helmugan Ariostea taldekoa nagusitu zen; estatubatuarrek 25 segunduko aldea ateratzen zion ordea Induraini. Gaur iritsiko da Tourreko tropela Alpe d'Huezera, eta 125 kilometroko etapa arriskutsua eta bizia iragartzen da. / 19-20

BESTERIK

POLITIKA

Durantez epailea Parisera joan da El Francesen armak ikertzerak / 5

KIROLA

Argentinak irabazi zuen futboleko Amerikako Kopa / 24

KULTURA

Benny Carter-en saxoak jazzaren benetako zaporea barreiatuko du Donostian / 26

Zibilizatuaren
paradoxa

JOSEBA SARRIONANDIA

HISTORIAN barrena herri kontzientzia bere forma primitibo eta singleetan mintzairari loturik azaltzen zen. Hizkuntzak ematen zuen *gutsuna*, eta beste mintzairatako jendea ez zen norbere antzekoa, ez zekien hitzegiten, barbaroa zen. Grekoek arrotzei *aglossoi* deitzen zieten, «hizkuntzarik gabekoak» alegia, polakoek alemanei *niemy* edo «mutuak», euskaldunek ere *erdaldunak* esanaz suposa daiteke «erdi-era» edo «hizkera motzeko» jendea aipatzen zutela. Norbere hizkuntzaz gaidiko beste komunitateak haintzat hartzea zaila bide zen antigulean. Zibilizazioarekin beste hizkuntzekiko errespetoa nagusituko zela espero zitekeen, baina harrozeria, batez ere zibilizatuaren harrozeria gaitzen zaila da. Bidaia zibilizatu latinoak, Inperioaren edozein ertzetara abiatu eta berbaroa ulergaitza irudituz gero hango jendea oraindik barbaroa zela esaten zuen. Gaur egungo zibilizatu ugari agertzen da, halaber, euskal bazterretan. Hizkuntza berritar, ornamental eta filologikoa aurkitu nahi eta, euskaldun guziek zibilizazioaren hizkuntza dakitelarik, zibilizatuak ez du euskaraz bizitzen iraun nahi duten *barbaroen* jokabidea ulertzen. Zibilizatuaren artean guti dira argiak eta poetak Publius Ovidius Nasso zaharra haina. Ezaguna denez, Erromako Enperadoreak desterratu eta herbestean bizi izandu zen luzaroan. Eta poeta latino harek, orduan, zibilizatuaren paradoxa konprenitu zuen: «*Barbarus hic ego sum, quia non intelligor illis*».

Esan nahi bait zuen, hemen neu naiz barbaroa, bertakoei entelepatzen ez diedalako.

Errealitate soziala
eta euskara Araban

MARTIN UGALDE

«**U**NIDAD Alavesa» geuk uste baino gehiago hazi da; zer oker egin ote dugu Euskadiren egitasmoa burutzera-koan? Errealitate soziala omen

da kausa. Hau ez da berria. Hemen bada objektiboki neur dezakegun faktorerik. Euskal Herriak baditu mendi artean kulturalki ongi babestuak izan diren eskualdeak, eta, aitzitik, lau paretan afrontuko egoera zaila bizi izan dutenak. Nafarroako Erriberan euskarak eraso gogorrera (XIX. goan jasan bazuen, Araban XVIII eta XIX. an nozitu zuen berea; ordura arte Gasteizen (1778) euskara hitz egiten zen. Hara laburki gurutzak: *Lautadan*, Barrundia, Done-miliaga, Asparren, Zalduondo, galera XIX. go hasieran abiatzen da, eta XX. enean burutzen; Burlegu, Dulantzi, Hiruraitz-Gauna, Agurain, XVII. enean hasten da galtzen, XVIII. enean gorpuzten da eta XIX. arean hasieran amaitzen; *Aiarako haran*an: Okondo, Artzeniega, Aiara, Laudio, 1850-1920 bitartean galdu zen hizkuntza, Amurrio, Orduña, Lezama, Arrastarian XIX. engo mende bukaera arte gorde zen; *Gorbealde*ak: Urkabustaiz, Zuia, Zigoitia, 1850 eta 1920 bitartean galdu da; Legutio, Arratzu-Ubarrundia, galera azken gerratean sortzen da, Aramaion bizi da. (Hizkuntz borroka Euskal Herrian, Euskaltzaindia, Bilbo, 1939). Ez da orain mila urteko! Gure herriaren hizkuntza berreskuratu nahi badugu, beste herri askok bezala geuk hau dugu historikoki aukera bakarra. Badu bere Legea. Euskara «faktore desegituratzailea» dela esatea ez da zuzena; hemen aspaldi desegituratu zutena Euskal Herria izan zen, eta geroztik lasai bere gainean zampaketen, biolentzian dabilena gaztelera da. Gasteizko Jaurilaritzak, Autonomiaren babesa duen legez lanean jarri duen hizkuntza politikak aurrera jarraiki behar du Araban ere.

● EL MUNDO

Erregea Euskadin

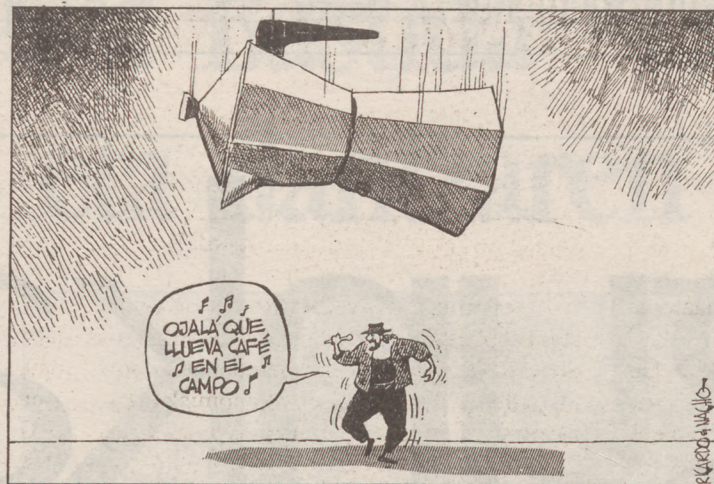
Erregeak Euskadira egin beharreko bisitari HBk perspektiba politiko batetik erantzun dio, duela bost, hamar edo hamabost urte egin bezala. Koalizio abertzalearentzat, erregearen presentzia Euskal Herrian onartezina da, bera delako, hain zuzen ere, Euskal Herria zanpatzen duen Estatuaren sinboloa. Punto eta aparte. Pentsamendu aldaezina, gaiari heldu behar zaion oinarritzko bi datuak mesprezatzen dituena. Lehenik, azken hamabost urteotan jendearen iritziak izan duen aldaketa nabaria, monarkiari buruz. Bigarren, Erregeak egindako ahalegin positiboa, inongo aukera politiko jakinekin ez identifikatzeko, gainera, guzti horien bitartekari bezala agertu da, eta buru den Estatu hiritar guztien ordezkariaren papera egin du. Jarrera nahastezina, duela gutxi guztiok horren sendespen nabaria izan dugularik.

EDITORIALA / 1991-VII-22

● EL PAIS

Guadalajara

Retorikoen akelarrea edo «mariachisen» biltokia, Guadalajara biltokia hain obra irekia da, ia edukirik ere ez duela. V mendeurrenaren ospakizunaren anbigutasun eta hala-beharrezkotasun guztiak lortu

RICARDO & NACHO / EL MUNDO / 91-VII-22

ditu eta seinale politiko interesgarri bat gehitu du: adibidez, Castroren aurkako presio demokratizatzaileak egon arren, Iberoamerikako Gobernuak ez liotekeela eraso gogorrik egingo Cubako egungo erregimenari. Are gehiago, nazio subiranotasunaren printzipioaren baieztapenak, etab. etab. bultzatzen gaitu pentsatzera, egunen batean Irakek —barkatu lapsusagatik, EEBB— Cuba inbadituko balu, Nazio Batuen Erakundeak indar multinazional bat eratzea eskatuko lukeela Cuba defendatzeko, eta indar multinazional horrek EEBBei aginduko lieke Cubako pisua eramatea EEBBen eraso baten aurka.

M. VAZQUEZ
MONTALBAN / 1991-VII-22

● EL DIARIO VASCO

Zer da Espainia?

Euskadin, Espainia deritzon gatazka historiko, politiko eta

sozialaren zatia, eta egungo bere antolaketa, euskaldun gehienok onartzen duguna, jendeari poztasunik eragin gabe, Esloveniako eta Kroaziako banderak goratzen dira. Erkiziak esan du, haiek bezala, «Euskal Herrian independentzia egunen batean egi bihurtuko dela». Arzalluzek, beti erne, esan du Espainiako eta Frantziako gobernuak beldur direla euskaldunak eta katalanak Balkanetako independistak imita ditzaketelako. Lasaitu gaitezten. Azkoitikoak ziurtatu digu ez dutela «borroka armaturako joko». Hori seguru. Joandakoak itzultzeko bideen bila dabilta. Espainia eta Jugoslavia errealitate desberdinak dira. Euskadi, argiago Espainia osoa baino, «lehen» mundua da eta hor jarri ziren arriskuan iraultzak eta ez dago tokirik nazionalismo fundamentalistentzat. Espainak funtzionatzen du. Euskaldunak, oro har, ongizatean eta askatasunean bizi dira. Euskal burgesia, eraginkorra gizartean eta politikan, ez da gai

menturakeria politikoa onartzeko. Badaki zer nahi duen. Eslovenia eta Kroazian gehien-go independentziaren alde dago. Euskadin horren aldekoak ez dira % 30 baino gehiago. Gainera, ikusten da nazionalismoa nolabait beheraka doala. Gutxienez, «esloveniarrenak» ahuldu egin dira, eta erdi-esloveniarak, EA eta EE—horiek horien zati batean— ere bai, noski.

JOSE LUIS LOPEZ / 1991-VII-22

● Navarra

Herri Batasuna
denboraren
tunelean

Berria duela hamar urtekoaren berdina da. Herri Batasunak, orduko bozeramale berdinekin, intransigentzia eta monolitismoa alde batera utzi dutenak eziz, protesta ekintzak iragarri dituzte Erregeak Euskadira datozelako, eta Juan Carlos Erregea «persona non grata» aitortu nahi dute. Gizarteko gainontzekoak ez dauka konparazio posiblerik 1981ko egun haiekin, non iskanbila sozial eta politikoen intrigak prestatu zituzten. (...)

Estatuaren erantzuna bi norabideetako baino ezin daiteke izan. Lehena da, legea aplikatzea zorrotasun osoarekin. Bigarrena, Estatuaren presentzia normalizatzea Euskal Herrian, nazioburuek, Erregeak barne, Euskadira etor ez daitezen, Ulster bisitatzea joango balira bezala.

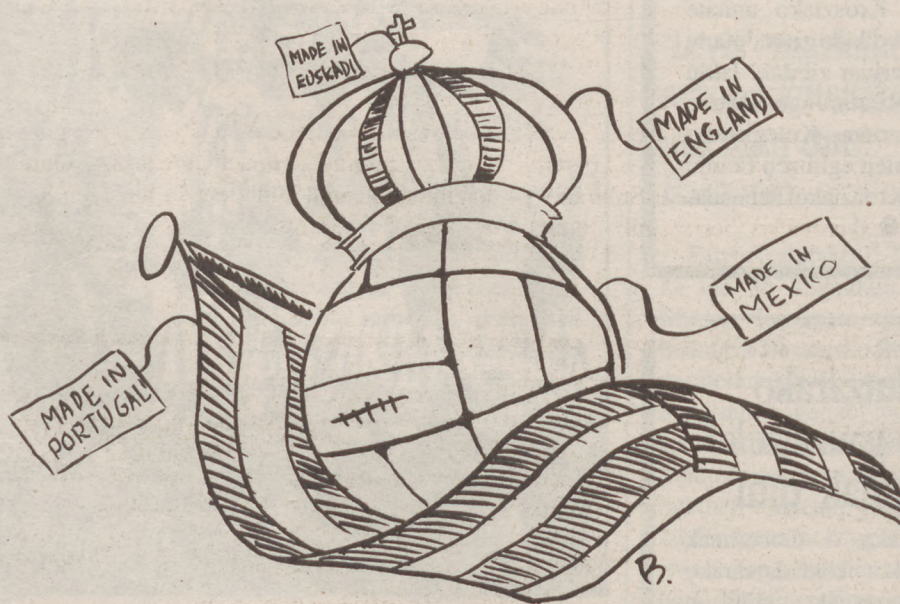
CARLOS CARNICERO / 1991-VII-22

PERSONAIA

Reala

Aurtengo hontan txuri-urdinek a zer nolako paliza estriborrean utzi bait dute Europarako baliza hala ta guztiz patroil lanetan hor dabilkite Alkiza negrito batzuk fitxatu nahian berriz ere hor dabilta joanak joan orain geroak bere esku dauka hitza.

FELIX AIZPURUA

Administrazio Kontseiluko Lehendakaria:
MARTIN UGALDEKontseilu Editorialeko Lehendakaria:
JOAN MARI TORREALDAIKontseilari Ordezkarria:
JOXE MIEL ZUMALABEGerentea:
INMA GOMILAZuzendaria:
PELLO ZUBIRIAZuzendariordeak:
NEREA AZURMENDI
LUZIEN ETXEZAHARRETA
INAKI URIAPublizitatea:
KORNELIO ROTETA

Egunkaria

Batzorde Parekidea: 72564 E
Lege Gordailua: SS 800/90

HELBIDEAK

Egoitza soziala, Pulizitatea eta Administrazioa: Antso Jakituna, 16-1. / 20.010 Donostia / ☎ 46 90 22 / Faxa: 45 59 57

Erredakzio eta Tailerra: ANTZA S.A. Industrialdea 01-02 Pabilioak / 20.160 Lasarte-Oria / ☎ 37 15 45 / Faxa: 36 54 93

Araba: San Antonio, 20-1. ezker. / 01005 Gasteiz / ☎ 23 38 72 / Faxa: 23 38 73

Nafarroa: Iratxe Monastegia, 45-13. esk. / (Irrintzi dorrea) / 31011 Iruñea / ☎ 17 80 78/79 / Faxa: 17 80 77

Bizkaia: Barroeta Aldamar, 2-1. eskuma. / 48002 Bilbo / ☎ 423 90 62 / Faxa: 423 94 60

Lapuri / Nafarroa Behera / Zuberoa: 2, Galuperia kaia. / 64100 Baiona / ☎ 59 59 35 75 / Faxa: 59 25 75 11

Foruzaletasuna, autonomismoa..., ez da nazionalismoa

SABINO Aranaren nazionalistek eza-
gutu behar ditugu euskal fo-
ruzaletasunaren erreibindikazioak, uneoro
jakin dezagun non amaitzen den foruen mu-
ga eta non hasten den nazionalismoarena.

Uste dut hori garrantzitsua dela euskal
nazionalismoarentzako, foruzaletasunean
oinarritutako politika ekiditeko, naziona-
lista delakoan.

Euskal nazionalismoak argi eduki behar
du zein den bere egiteko nazionalista, ezin
bait gara solairuz erraz nahastu, foruzaleek
erabilitako ate eta eskailera berdinetatik pa-
sa behar izanda.

Sabino Aranak nazionalismoaren solai-
rura iristeko, foruzaletasunaren atea eta es-
kailerak erabili zituen, baina argi utzita na-
zionalismoaren solairuaren ondoren, Euz-
kadiren teilatua sartzen dela, euskaldunon
aberri bakarria izateagatik.

Nazionalista eta foruzale baten arteko
desberdintasuna da, nazionalistaren aberria
Euzkadi dela eta bere egitekoa herriaren
independentziaren alde borrokatzea.

Hala ere, foruzaleen borroka Euskal He-
rriak betidanik izan dituen «pribilegio»,
usuario eta ohiturei eustean oinarritzen da,
baina aberria Espainia du.

Sabino Aranak euskal nazionalismoa sor-
tu zuen garaian, bazeuden Euzkadin Euskal
Herriko autonomiaren alde borrokatzen
zuten alderdi foruzaleak, baina gauza bat da
erreibindikazio euskaltzaleak eta oso bes-
telakoak Euzkadiren independentzia lor-
tzeko bideratutako erreibindikazio nazio-
nalistak.

Sabinok ez zuen sortu EAJ, erakusteko
euskaldunak etnia bat zirela, inguruko he-
rrietako arrazetatik desberdina zen, hori ba-
zekien edo horren intuizioa bazuen Euskal
Herriak.

Sabino jaio aurretik, Euskal Herrian ba-
zeuden alderdiak, Espainiaren batasunaren
barruan bereiztasun horri eusteko borroka-
tzen zutenak.

Sabinok ekarritako gauza berria eta ga-
rrantzitsuena zen, aberriarenganako kon-
tzentzia sortzen jakin zuela Euskal Herrian,
alegia, Euzkadi dela euskaldunon aberria eta
baduela autogobernurako eskubidea beste
herrien agindupean egon gabe.

Era berean, alderdi nazionalista sortu
zuen Euskal Herriari dagozkion eskubide
horiek eta balore historiko guztiak lehengo-
ratzeko.

Beraz, Sabino Aranaren nazionalista
izango da soilik, ezaugarri horiek dituen
pertsona, alegia, bere errealitate etnikoaren
jabe izan eta Euzkadiren Nazio Subirano-
tasuna berreskuratzeko borrokarako prest

dagoena. Horri buruz Sabinok honako hau
dio: «Autonomiaz hitzegiten den toki guz-
tietan, autonomia partzialaz dihardute eta ez
perfektoaz; ez independentzia politikoaz,
Euskal Herriak betidanik izan zuena, eta es-
kubide hori ematen ez diona Alderdi Karlis-
tak...»

Autonomia nazio baten barruan goiko bo-
tere batek ezartzen du; independentzia exis-
titzen da nazio desberdinetan eta botere po-
litiko desberdinen artean. Autonomiak kon-
taezinak diren mailak ditu; independentzia
bakarra eta simplea da.

«Alderdi karlista, integrista eta euskale-
rriakoa espainolistak dira, eta beraz, Euzka-
diren arerioak. Alderdi nazionalistak ez du
inoiz Euzkadiren arerioak direnekin aliatu
edo elkartu behar. Alderdi nazionalista hori
Aberria askatzeagatik sortu da eta bere hel-
burua horixe da: eta alderdi espainolistekin
aliatutako unean utzi egiten dio abertzale
izateari.»

Foruzaleei nazionalismoa suntsitzeko
beharrezkoa zaie kareta separatistarekin
mozorrotzea.

Joaten dira Gernikako Arbolara eta han
botatzen dituzte ukitu separatistak dituzten
diskurtsoak, nazionalistaz moztortzen di-
ra, beraien konkistak zabaltzeko, eta bururik
gabeko jende xehea kolorerik, usairik, zapo-
rerik eta mugarik gabeko erregionalismora
erakartzeko.

Guk uste dugu politika karlista, edozein
espainolista bezain kaltegarria dela Euzka-
dientzat.

Foruzale deitutako euskaldun bat dagoen
tokian, bere aberria ezagutzen ez duen eus-
kalduna dago; Euskal Herrian, azken finean,
ohizko konstituzioei foru izena ematen zaien
bitartean, eta euskaldunak foruzaleak dei-
tzen diren bitartean, Espainiak ez dio zertan
beldurrik izan behar hain jabari baliotsuen
galerari, izan ere, euskaldunen obraz, amai-
tuta geratu da bere konkista eta aseguratuta
horren jabetza.

Sabinok uste osoa izan zuen, Euzkadiren
areriorik handienak foruzaleak zirela, euskal
Haritzari adar espainolistak txertatzeagatik,
herria lo eratzeko; euskaldunei horrela ken-
du erazi zieten, benetako askatasuna lortze-
ko nahi oro.

Sabino Aranaren arabera: «Politikoki,
hain da latza Euskal Herriaren beheakada,
hain orokorra bere doilorkeria, ez dela
egongo munduan berarekin pareka daite-
keen arrazarik.

Hemen ignoratu egiten da zein den gure
aberria; ignoratu zein den gure arraza. Gure
nazionalitatearen kontzentzia hutsaren hu-
rreragoa da; ez dakigu zer izan garen; ez da-

kigu zer izateko eskubidea dugun... Eta fe-
nomeno larriagoa da, menperatzaileari aur-
pegira botatzea, horretarako garaia iritsi ba-
litz, ez bere handinahia eta injustizia, gure
arrazarekiko desnaturalizazio eta doilorker-
ria baizik.

Herri euskerianoa gaur egun Espainiaren
menpe badago, bere errua da. Berak baino
jabetza gehiago duen inori buruz ezin esan
daiteke: «atzerriaren esklabu den herriak,
merezia du pairatzen duen esklabutza».

Gure arrazaren okerra, gure esklabutza
lotsagarriaren arrazoa, gure arraza bereko
seme-alabetan dago.

Aintzina gure gurasoetan zegoen; gaur
egun gure anai-arrebetan.

Sabino Aranak gure herriari duela ehun
urte egin epaia, gaur egunera ekar daiteke,
silaba bakar bat bera ere kendu gabe.

Euzkadik dituen areriorik arriskutsuenak
ez dira politika espainolistak, Euzkadiren
areriorik arriskutsuenak «nazionalistak»
deitutakoak dira, eta nazionalistentzat bitar-
tekoa dena jarri dute helburu nagusitzat, hala
nola, forua edo estatutua.

«Nazionalista» konsziente edo inkons-
ziente mota hori da, espainolek azken ga-
raiotan fabrikatutako Troyako zaldi arraza-
rik garbiena, eta sozialistak benetako adi-
tuak dira lan horietan, Azañak nazionalis-
moaren aurka borrokatzeko taktika marraztu
zuenetik eta Espainiako Gorteetan 1933an
adierazi hitz horiekin.

Ez dago nazionalismoaren aurkako borro-
karik. Nazionalismoa herri guztietan bere
terrenoan loreten den landarea da, edo lo-
retuko da baldin eta berezko eginkortasunik
badu, *barneko bizitza propiorik*, eta hil
egingo da ez badu. Horren atzetik ibiltzea
alferrikakoa da, orduan indartzen bait da.

Benetan uste dut gure herria bere senti-
bilitate nazionalista galtzen ari dela; gainera,
egun Sabinoren nazionalismoak une larriak
bizi ditu eta berehala erremedioak jartzen ez
baditugu, desagertzeko zorian izango da.

Nazionalistek dugu erantzuna; gure Abe-
rriarenganako maitasuna galdu badugu eta
berdin bazaigu aberria desagertzea, jarrai
dezagun lasai lozorroan; baina gure gorpu-
tzean geratzen bada txingar Sabinianorik,
ekin dezagun lanean gizaki lez dagokigun
ahalegin guztiarekin, gure herria berriro be-
netako askatasunaren bidean jartzeko, *Euz-
kadiren Nazio Subiranotasun osoa* baino
izan ezin daitekeena.

VALENTIN HERRAN

ENPRESARIA
*Erredazioan itzulita

BERRIAK ZIRI

EMILIO BARBERA
Euskal Herriko Unibertsitateko
errektorea
EL DIARIO VASCO
1991-VII-22

«Ezin da
erabili Euskal Herriko Unibertsitatea
Gobernua kolokan jartzeko»

INAKI MARTINEZ
Lehen ETA-pmkoa izandakoa
eta orain PSOEkoa
EGIN
1991-VII-22

«Nire
esperientziak esaten dit
negoziaketak ondo atera daitezkeela,
bi aldeek eseri eta ondo ulertzen
badituzte bakoitzaren mugak eta are
gehiago bestearenak»

J.M. GOIBURU
ETA-pmko buruzagi ohia
EL MUNDO
1991-VII-22

«ETAren
hasierako KAS alternatiba
Gernikako Estatutua da»

NELSON MANDELA
Afrikako Kongresu
Nazionaleko buruzagia
EL PAIS
1991-VII-22

«Apartheida ez
da amaitu. Hori dela eta Europako
komunitateari eskatzen diot zigorrak
ez kentzeko oraindik»

ZAKILIXUT

© Olariagak

Alderdi guztiek, UPNk ezik, eman zuten Alliren kontrako botoa

HBk bat egin zuen PSOE, EA eta IUekin hautagaiaren hirugarren bozketan

Hirugarren aldiz, bere alderdiaren hogeitau botoak besterik ez zituen jaso atzo Juan Cruz Alli UPNko lehendakariak. Nahiz eta atzoko bozketan aski zuen gehiengo soil, Allik kontra izan zituen PSOE, HB, EA eta IU. HBk aurrenekoz hartu zuen parte bozketan, Zutoia Mitxel Parlamentuan zegoelako.

ANA UNANUE / IRUÑEA

Espero zen emaitzarekin egin zen Juan Cruz Alli lehendakariaren hirugarren, eta azkenaurren, bozketan. UPNkoak bere alderdiko hogeitau botoak —lau euskaraz— jaso zituen alde, baina gainerako guztiak, hogeitamar alegia, izan zituen kontra.

Atzoko bozketan, aurreko beste bietan ez bezala, aski zuen hautagai eskuindarrak gehiengo soilarekin, hau da, kontra baino aldeko boto gehiago edukitzea. PSOE, EA eta IUren botoak ezezik, Herri Batasunarenak ere kontra izan zituen ordea Allik.

HBk ez zuen aurreko bi bozketetan parte hartu, Zutoia Mitxel parlamentariak ez zuelako Carabancheko presondegia utzerik izan. Atzokoan berriz garaiz iritsi zen Mitxel eta sei parlamentari abertzaleek, iragarri bezala, Alliren kontrako botoa eman zuten.

Atzoko emaitza berbera errepikatuko denez, inolako itxaropenik gabe egingo dio aurre Allik bihar egingo den laugarren bozketari. Eskuindarren azken saioa izango da eta horren ostean, Javier Otano Nafar Parlamentuko buruak bost eguneko epea izango du beste lehendakariak bat izendatzeko. Aurretik alderdi parlamentari guztiekin hitzegingo

Zutoia Michel parlamentaria laugarren saioan egon ahal izan zen Iruñeko Legebiltzarrean.

JOXE

du, baina dagoeneko jakina da PSOEko Gabriel Urralburu izango dela lehendakari izateko saiatuko den bigarren hautagaia.

PSOE-EA NEGOZIAKETAK AUERRERA

Gabriel Urralburu aukeraren bat izateko, ezinbestekoa gertatzen zaio PSOERI EArekin akordio batera heltzea. Hori dela eta, bi alderdiak negoziaketetan dabiltza, abuztuak 5 Urralburu aurkeztuko duen gobernu egitasmoa zehazteko asmoz.

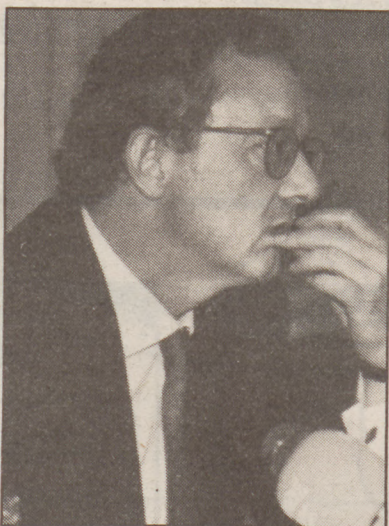
Lopez Mazuelasek atzo PSOEn izenean hitzegin zuen eta, akordioa lortuko zela zalantzan ipini gabe, negoziaketak «oso neketsuak» direla esan zuen. Horren zioa, sozialistaren hitzetan, «lortu nahi dugun egitasmoa da, zehatza eta erakargarria izan

dadin nahi dugulako, ez Allik aurkeztu zuena bezalakoa».

EAREN aldeko botoak eta IUren abstentzioa lortuta ere, Urralburu ez du Nafarroako lehendakari izateko eskuratu, HBk haren kontrako botoa ematen badu. Lopez Mazuelasen iritziz, HBren erantzukizuna izango da gertatzen dena. Bere esanetan, «HBkoek ikusi beharko dute gure aurrerabiderako egitasmoa ala Allirena nahiago duten eta horren arabera eman botoa». HBk esana du, ordea, sozialistak negoziatzeko prest ez badaude, ez dutela laguntzarik izango, ez botoetan, ezta abstentzio modura. Olikek esan duenez, PSOE eta EAK negoziatu dezaketen egitasmoak «ez du inolako sinesgarritasunik, sozialistek 1977az geroztik egin dutena ezagutzen dugunontzat».

MITXEL: Zutoia Mitxelek, joan zen astean Parlamentuan egin ziren hiru ekitaldietan egotetik izan ez zuen HBko parlamentariak, Carabancheko presondegia utzeko eduki dituen oztopak baloratu zituen atzo. «Estrategia bat gehiago da nire partehartzea eragozteko. HB kriminalizatu nahi dute eta ni HBko parlamentaria naizenez, bahituta naukate, euren eskuetan nago».

Parlamentariak behin gehiago salatu zuen euskal presoen egoera eta Madriletik Iruñerako bidaia zein baldintzatan egin zituen. «Deus ez nekien, goizeko lauretan esnatu nauten arte —adierazi zuen Mitxelek—, eta bidaia geltitzeko, ezer edan gabe eta txisa ere egiteko aukerarik gabe egin dut».

Benegas eta Anasagasti bildu berri dira.

EFE

mantentzen da, gure ustez egokiena dena», adierazi du EAJko diputatuak.

EAJK Kongresuko araudiaren erreforma proposatuko du udako oporrak amaitzen direnean. Bi alderdi nagusiek «malgutasun handiagoa» eskatu zuten. EAJk eztabaidarako erabiliko duen oinarritzko doku-

mentua, 1989ko hauteskunde orokorren ostean bazterturik geratu zen Kongresuko araudiaren erreformarako aurreproiektua.

EEren krisiak Gasteizko Gobernuaren baitan izan dezakeen eraginari buruz, garrantzitsuena hiru alderdiek aurrera joateko borondatea izatea dela esan zuen.

Autobideaz mintza daitezen eskatu die Lurraldeak alderdi nafarrei

IRUÑEA

Nafarroako talde parlamentari guztiei eskaera bat egin die Lurraldeak koordinakundeak. Plazaratutako idatzian eskatu dute «proposamen argiak egin ditzatela, Leitzarango autobidea bezalako erabaki okerrak inposaketak eragindako gatazka ekologiko, sozial eta politikoen gainean».

Koordinakundearen ustez, Nafar Gobernuak lehendakariaren hautaketaren prozesua une aproposa da lurraldearen antolamenduz eta erabakiak hartzeko formulaz —«eskuhartzea, elkarriketa, adostasuna ala inposaketa»— eztabaidatzeko.

Lehen inbestidura saioa eztabaidatzeko, Lurraldearen ustez, «emaitza eskasak eskaini ditu gu bezalako gizar mugimendu batentzat, bost urtez ingurugiroa eta elkarriketaren defentsan aritu dena». Koordinakundearen iritziz, alderdiek agindu dituzten «kontsentsua eta elkarriketak» ez dute sinesgarritasunik merezi. Lurraldearen esanetan, «elkarriketa eta kontsentsua apain-garri bezala erabiltzen dituztenak ezin ditugu sinetsi, gero praktikan inposaketa bortitza erabiltzan badute».

Itxuraz demokratikoa den hizkera «praktikan frogatu behar da —koordinakundeak dienez—, eta parlamentariak argi azaldu behar dute autobidearen inposaketaren alde dauden ala Lurraldearen alternatibekin parekatzeko prest dauden».

Gernikak 'Askasatunaren monumentuaren' kandidatura defendatuko du

BILBO

Gernikako Udala zenbait pertsonaia ezagunekin hitzegiten ari da, 'Askasatunaren Aldeko 1. Monumentu Europarra' kokatzeko bere kandidatura aurkeztuko duen taldea osatu ahal izateko.

Gernikak joan zen ekainean aurkeztu zuen 1.800 milioiko aurrekontua (90 milioi libera inguru) izango duen proiektu honetarako kandidatura, besteak beste Parise, Lisboa, Corfu eta Antenas bezalaxe.

Eduardo Vallejo Gernikako alkateak azaldu zuenez, 1992an bost finalistak aukeratu dira, hurrengo urtean behin betiko egoitza aukeratzeko. Epe horretan, kandidatura aurkeztu duen hiri bakoitzak bere burua aurkezteko denbora dauka, bide emanaldi, hitzaldi eta abarren bidez.

Monumentu hau 'Europa eta Askasatun' Europa osoko kultura, politika zein ekonomia arloetako pertsonaia osatutako erakundearen eskutik egingo da. Monumentua bera 'Nazioarteko Topaketa Gunea', 3.000 m2 zabalera izango duen erakuntza baten barnean egongo da, eta 24 metroko altueradun 12 zutabek osatuko dute, Europako beste hainbeste herriarik.

Hauteskunde kanpainako gastuak murrizteko ados EAJ eta PSOE

MADRIL

Euzko Alderdi Jeltzalea eta PSOE alderdiek harreman zuzenak izan dituzte azken aste hauetan, Madrileko Kongresuan datorren bilkura epealdiari begira akordioak lortzeko posibilitateak aztertzeke. Harreman horietan, PSOEn aldetik Jose Maria Benegas eta EAJren aldetik Iñaki Anasagasti hartu dute parte.

Jose Maria Benegas PSOEko Antolaketa arduradunak hauteskundeetako gastuak murrizteko akordioa lortu zela adierazi zion Iñaki Anasagastiri izandako bileran. EAJko diputatuak Efe albiste agentziari jakin erazi zionez, PSOEko buruzagia ados azaldu zen EAJk gai horri buruz duen iritziarekin: alderdien ekonomien faktore desorekatzailer eta distorsionatzaile nagusia egungo hauteskunde kanpainak dira.

EAJko bozeramalearen ustez, gaur egun planteatuta dauden bezala, «hauteskunde kanpainak milioi asko kostatzen dira eta ez dute zentzurik».

Bai EAJk bai PSOEk harremanak izan dituzte Kongresuko beste alderdi politikoekin, hurrengo bilkura epealdian alda daitezkeen gauzen inguruan akordioa lortzeko asmoarekin.

EAJk defendatu nahi duen proposamenak ez dakar berekin Hauteskunde Legearen aldaketarik. Aldatu beharko litzatekeena alderdi politikoen finantzaketaren araubidea litzateke.

HAUTESKUNDE LEGEA ALDATU GABE

Iñaki Anasagasti udal eta autonomi hauteskundearen araudia aldatzearen kontrako dela esan zuen. «Edo bigarren bueltako sistema jartzen da edo dagoen bezala

Durantez epailea Parisera joan da «El Francesen» armak ikertzera

Santiago Brouarden hilketan erabilitakoekin alderatu nahi ditu

Santiago Brouarden hilketaren sumarioa instruitzen duen Maria Isabel Durantez epailea Parisera abiatu da atentatuan erabilitako armei buruzko ikerketa bat egiteko asmoz.

BILBO

Santiago Brouarden hilketan erabili ziren armak «El Francesek» Pariseko armadenda batean erositako berberak diren ala ez egiaztatu nahi du Durantez epaileak Parisera joan den batzorde judizial honen bidez, Vasco Press albiste agentziak atzo ezagutzera eman zuenez.

Durantez Gil epaileak, Interpolen bidez igorritako ebazpen batez, «galdezkatzeko batzorde» baterako baimena eskatu zuen, Parisera joan ahal izateko eta bertako «Armes 2.000» armadendaren jabea galderak egin ahal izateko.

Epaileak ezagutu nahi ditu Juan Jose Rodriguez «El Francesek» erositako armak zeintzuk ziren. Lortutako datuak Brouarden hilketan erabilitakoekin alderatu dira. Hauek Bilboko Polizi Goi Zuzendaritzan daude.

Pariseko armadendan Juan Jose Rodriguezek erositako armei buruzko datu zehatzak eskatzeko, Bilboko epaileak erosketa fakturaren fotokopia darama.

Diligentzia hau, «benetan garantzitsua eta epaitegiarekin zerikusirik ez duten arrazoiengatik egin ez dena —aipatu zuten Vasco Pressen iturriek—, duela denbora asko egin behar zen, deligentzia honetatik atera daitezkeen ondoriek interes handia bait dute».

Juan Jose Rodriguez «El Frances» prozesaturik dago 'Brouard' kasuan. EFE

Epaileak jakin nahi du «Lathy» pistola bat eta «Army Jaeger» karabina baten erosketa faktura benetako den ala ez. Fakturan, «Lathy» pistola Saint Etienneko frogaz zentruan baliogabetua zegoela zehazten da, hau da, disparatzeko ez zuela baliotza. Brouarden hilketaren ondoren kontsultan aurkitutako pistola «Lathy» markakoa da. Aipatutako fakturan «Army Jaeger AP-75» karabina bat agertzen zen. Atentatuaren ostean Poliziak inkautatutako «Army Jaeger AP-74» bat zen eta 22ko kalibrekoa.

Parisera joandako batzorde judizialak (epailea eta epaitegiko funtzionari bat) jakin nahi du salmenta

haren berri eman ote zitzaion Poliziari eta «El Francesek» erosi zituztean, 1983ko urtarrilean, Frantziako legediak arma horien salmenta libre baimentzen ote zuen. Eta «Lathy» pistola baliogabetu ondoren, berriro konpondu eta disparatzeko moduan jarri ote zitekeen.

PARISERA HELDU EZ ZEN AGINDUA

1988ko martxoan, orduan Bilboko lehen instrukzio epaitegiko titularrak zen Julio Garcia Braga epaileak ebazpen bat agindu zuen: Michel Legrand epaile frantziarrak iker zitzala orain Durantez epaileak argitu nahi dituenaren antzeko kontuak.

«Albia» kafetegiko langileek gaurko zuten deklarazioa atzeratu egin da

BILBO

Gaur eta bihar «Albia» kafetegiko bederatzi langilek deklaratu behar zuten «Brouard» aferaren inguruan, Maria Isabel Durantez gai hau daraman epaileak agindutakoaren arabera. Baina Pariseko bidaiak atzeratu ditu gaurko deklarazioak. Biharko egindako deialdiak, berriz, ez dituzte atzeratu, Vasco Press agentziak jakin ahal zenez.

Langile guzti hauek 1983 eta 1984 artean ihardun zuten lanean aipatu kafetegian, hain zuzen ere, Luis Morcillo enpresari granadatarrak zuzendu zuen bitartean. Morcillo HBko buruzagiaren hilketan izan dezakeen eraginagatik prozesatua dago, eta aurkitu eta atxilotzeko agindua eman dutenez, gaur egun ezku-

tuan dago.

Lekuko hauek deklaratzeko eskakizuna Txema Montero Brouard familiaren abokatuak egin zuen. Gaur deklaratu behar zuten lekukoak Jose Ramon Gomez Gracia, Natividad Cordon, Antonio Reinoso, Antonia Serrano, Jose Fernandez Vazquez eta Angel Piñeiro dira. Bihar, oster, Agustina Zamarreño, Carlos Arri, Juan Lopez eta Jose Manuel «Albia» kafetegiko langileak deitu dituzte.

Era berean, Durantez epaileak Jose Ramon Gomez Gracia Bilboko enpresaria bigarren aldiz deitu du deklaratzera, Bilboko medikuaren hilketara gaur Goardia Zibileko eta Defentsa Ministeritzako zerbitzu sekretuekin zuen harremana dela eta.

Gomez Graciari agenda ohostu

zioten autotik, eta beronen fotokopiak instrukzio epailearen esku utzi zituzten. Agendan Brouarden hilketari buruzko datuak eta polizia batzuen izenak eta telefonoak agertzen dira, Michel Dominguez eta Jose Amedorenak barne.

Gainera, Durantez epaileak Carlos Gonzalez eta Jose Maria Gonzalez Bilboko gau-klub bateko jabeak deitu ditu deklaratzera, «Albia» kafetegiko ugazabekin zuten harremana dela eta.

Alabaina, epaileak atzera bota ditu Txema Monterok egindako beste eskakizun batzuk, hain zuzen Alfonso Juan Gambien deklaratzera deitzea eta Mohamend Talbi GALKidea Jose Amedo polizia eta Rafael Masa Goardia Zibileko teniente koronelaren arteko bekadurak.

Espainiako erregea Gernikako Juntetxean hilaren 30ean

DONOSTIA

Espainiako errege-erreginak Gernikako Juntetxea ere bisitatu dute hilaren 30 eta 31n Euskal Herrira egingo duten bisitaldian, gobernu zentralako iturrietatik atzo baieztatu zenez. Lehen egunean, uztailaren 30ean iritsiko dira helikopteroz Bizkaira, hurrengo egunean Loiolako San Inazioaren V mendeurrenako ospakizunetan parte hartzeko.

Juntetxearen inguruetan dauden Eduardo Txillida eta Henry Moore-ren eskulturak ikusi ondoren, Juntetxean izango dira Juan Carlos I eta Sofia errege-erregin espainiarrak eta ziurrenik harrera ofizialen bat egingo zaie bertan.

Espainiako erregeak Euskal Herrira egiten duen hirugarren bisitaldi ofiziala da hau, eta lehenengoan 1981eko otsailean ere Gernikako Juntetxean izan zen ekitaldi instituzional batean.

Gernikako bisitaldiaren ostean, Gipuzkoara joango dira monarka espainiarrak, eta bertan bi egunetan egongo direla aurrikusi da. Hilaren 30ean Donostiako Loiolako Koartel Militarera

joango dira eta egun berean Euskal Autonomi Elkarteak agintarien harrera ofiziala jasoko dute Gipuzkoako hiriburuko Miramar Jauregian.

Espainiako Gobernuak iturriek ez zuten hala ere zehaztu Joxemiel Barandiaran historiagile eta etnologoa bisitatu ote duten Ataungo bere etxean, zenbait informaziok hori aurreratu badu ere.

Biharamonean, hilaren 31n, San Inazio jaio zeneko V mendeurrenako ospakizunetan parte hartzera joango dira Loiolako Santutegira. Prozesioan joango dira euskal agintariekin batera eta ondorengo ekitaldi erlijiosoetan izango dira. Angel Sukia, Konferentzia Episkopaleko lehendakariak eta Aita Santuaren ordezkariak zuzenduko ditu elizkizunak, bertan izango da baita ere, Hans Peter Kolvenbach, jesuiten Aita Nagusia. Ez Espainiako Gobernuak iturriek ez eta Ajuria Eneakoek ere ez dute bisitaldi honi buruzko zehaztasun handirik eman. Gernikako Juntetxean izango dela baieztatu ondoren, ziurtzat jotzen da Donostian egingo dituela bi gau behintzat.

ETAren atentatuez mintzatu dira Corcuera eta Italiako ministroa

MADRIL

Vicenzo Scotti Italiako Barne ministroak atzo arratsaldean bildu zen Jose Luis Corcuera Espainiako Barne ministroarekin, ETAk berriki Italian interes espainiarren aurka egin dituen atentatu berri emateko.

Scotti arratsaldeko lauretan heldu zen Madriler, eta seietan bildu zen Corcueraekin Barne Ministeritzako egoitzan. Aipatu gaiak gain, Espainiako eta Italiako Gobernuak terrorismo eta itsasoan ematen den droga trafikaren arloetan sinatutako hitzarmenak aztertu zituzten. Lehenak 1987an egin zen, eta bigarrena, oster, 1990ean.

Beste gai bat Ipar Afrikatik eta Eki Europa Mediterraneoko bi estatutara iritsi daitezkeen etorkinak izan ziren, Efe Barne Ministeritzako itu-

riak aipatuta jakin erazi duenez.

Gaur Italiako Barne Ministroa Sevillarentz abiatuko da, «Expo-91eko» eremua bisitatzeko eta erakusketa horretako segurtasun arduradunekin hitz egiteko.

Sevillatik, berriz, Vincenzo Scotti Barcelonara abiatuko da, datorren urtean Joko Olinpikoak izango diren erantzun olinpikoaren eraikuntzak ikusteko.

Barne Ministeritzako iturrien arabera, Scotti Espainiara egin duen bisitaldi honen arrazoiak Sevillan eta Barcelonan 1992an izango diren gertakizunen segurtasun neurrien berri jasotzea izan da.

Ildo honetatik, aipatu iturriek azpimarratu egin zuten Italiak arlo honetan daukan esperientzia, 1990eko Munduko Futbol Txapelketan agerian geratu zen bezala.

Bi pertsona atxilotu zituen atzo Polizia Nazionalek Barakaldon

BILBO

Polizia Nazionaleko partaideek bi pertsona atxilotu zituzten herenegun goizaldeko ordu bata inguruan Barakaldon, Gobernu Zibileko indarrek baietsi zuten.

Atxilotuak Silvia Maria Unzalu 29 urteko bilbotarra eta Joseba A. Madariaga 32 urteko bilbotarra dira, eta ETako «Matalaz» komandoarekin harremanik ba ote duten aztertzen ari da Polizia.

Komando horretako partaideak izatea leporatzen dieten hiru kide

atxilotu zituen Poliziak Barakaldon joan zen ekainaren seian, tiroketa baten ondoren, Gobernu Zibilaren arabera.

Une horretan, Jon Mirena San Pedro, Raul Angel Fuentes eta German Urizar atxilotu zituen Poliziak, talde armatuko partaide bezala. Duela gutxi Jon eta Germanek jipoi bana hartu dute gartzelako zeldan funtzionarien eskutik.

Geroagoko ikerketen ondoren, Raul Alonso Alvarez, Asier Kintana eta Laurentz de la Llama Vega atxilotu zituzten.

Marcos Merino: «Hirukoitza ongi doala uste duen bakarria Ardanza da»

EAEko lehendakaria «independentzia prozesuei begira» dagoela kritikatu du

Jose Luis Marcos Merino, PSE-PSOEko idazkariorde nagusiaren ustez, «Jose Antonio Ardanza lehendakaria da gobernu hirukoitzak ez duela ongi funtzionatzeko oraindik ohartu ez den bakarria». Gasteizko Jaurlaritzaren «eraginkortasunik eza» justifikatzen saiatzea leporatu dio Ardanzari.

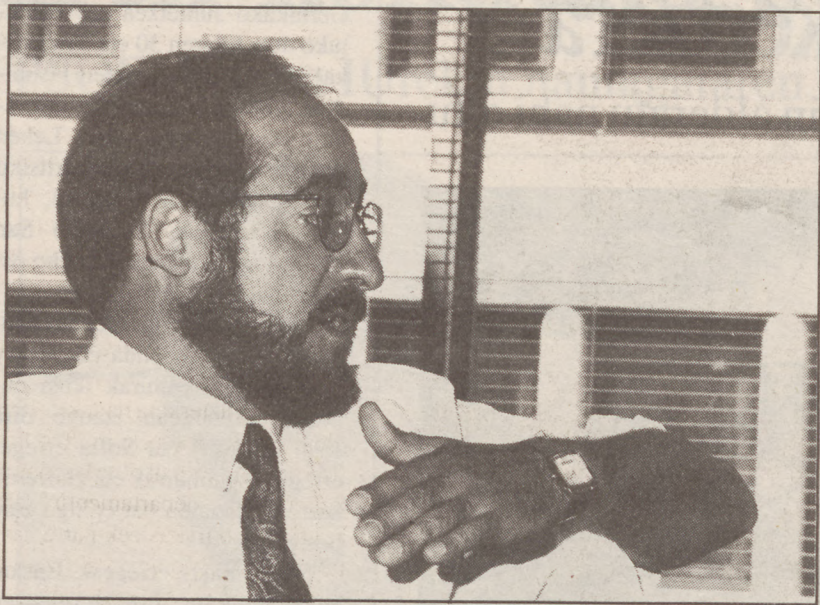
DONOSTIA

PSOEek ez duela arazo autonomikoari aurre egiteko ausardiarik eta ez dakiela itun autonomikoarekin zer egin azaldu zuen Ardanzak, Euskal Autonomi Elkartearen lehendakariak joan den asteburuan kaleratu zen elkarrizketa batean. Era berean, Gasteizko Gobernu hirukoitzak aurrera joko zuela ziur azaldu zen.

Adierazpen horiek PSE-PSOEko idazkariorde nagusiak erantzun zituen atzo. «Koalizio hirukoitzak ez duela funtzionatzeko ohartu ez den herritar bakarria bihurtu da Jose Antonio Ardanza» adierazi zuen Marcos Merinok komunikabideetara zabaldutako agirian.

Gasteizko gestio taldearen barruan bere buruaren erosotasunari bakarrik ematen diola lehentasuna lehendakariak dio baita ere buruzagi sozialistak. «Gestio talde hori gainera lege bat eta hiru artikuluko onartzeko gain baino ez da izan, eraginkortasuna eta egonkortasuna alde batera utzita» salatu du.

«Errealitate politikoaren ikuspeirik ez izateaz gainera —jarraitzen

EAEko Gobernuaren «ezegonkortasuna» sakonduz doala dio Marcos Merinok.

du PSE-PSOEko idazkari ordeak — larria da gobernu baten eraginkortasunik eza justifikatzen segitzea, gobernuak bere erabaki guztiak atzeratu bait ditu, denborak Euskadi eta bere herritarrengan ez dela igarotzen pentsatuz». Zentzu honetan, «gobernu honek erakutsi duen arintasunarekin» 93ko erronkak errealitate bihurtzea oso zaila izango dela dio Jose Luis Marcos Merinok.

«INDEPENDENTZIA NAHIAK TRABA DIRA»

«Lehendakariaren ametsak Europa-ko zenbait estatuk bizi duten banaketa prozesuei begira daude bereziki, eta Euskadirekin izan dezaketen antzekotasunean» adierazi du buruzagi sozialistak. Bere ustez, horrek bere herriko errealitatea ikustea eragotzen dio Jose Antonio Ardanzari.

«Garbi dago —jarraitzen du— Euskadiren internazionalizazioa ez dagoela, Ardanzaren ikuspegitik, Europako Komunitateko erronkei begira, munduan bizi diren independentzia prozesuei baizik». Hori dela eta, Marcos Merinok uste du Gasteizko Jaurlaritzako politika sektorialen diseinua iparramerikar eta txiletarrek eramaten dutela. «Lehendakariak garrantzia kendu nahi dio aurreko gestore sozialistek egin zuten lanari» salatu du baita ere PSOEko ordezkariak.

«Buruzagi publiko baten itsutasunak soilik eragin dezake hasieratik kolokan dagoen gobernu baten alde agertzea» uste du Marcos Merinok. EAEko Gobernuak ez diola aniztasun sozialari erantzuten dio berriro ere eta egunak pasa ahala bere ezegonkortasuna sakonagoa dela.

EE hautsi ondoren asko PSOEra pasako direla dio Martinezek

DONOSTIA

Euskadiko Ezkerra hautsi egingo dela eta, eta behin gauzatua egon ondoren, alderdi honek militante asko PSE-PSOEri begira jarriko direla uste du Iñaki Martinezek. ETA pm-ko kide izana EE alderdiaren sorreran hartu zuen parte eta egun PSE-PSOEri afiliatuta dago.

«PSEren proiektua nola gauzatzen den menpe egongo da hori. Proiektu honek EAJren nazionalismoaren aurrean euskal ezkerria bilduko duen operazioan parte hartzeko aukera eman dezake» dio Martinezek Egin egunkariak atzo kaleratu zuen elkarrizketan.

«Berrikuntza Demokratikoa» eta «Añamendi» EEko bi sektoreei buruz ere mintzo da Iñaki Martinez. Lehenak ideia aurrerakoiagoak defendatzen dituela baina bestea koherenteagoa dela uste du. «Berrikuntza Demokratikoa» proiektu autonomo eta euskal ezkerria bilduko duena bezala piztu nahi du EE, nazionalistak eta ez nazionalistak integratuko dituen, eta hori porrotera doan nahia da» adierazi du Martinezek. «Egia esan, komunitate nazionalistarekin duten lotura hautsi eta PSOErekin bat egiteko aukera aztertzeak ausardia falta dute» uste du.

«Añamendiri» buruz, apostu zaila egin duela dio, baina ausardiaz jokatu dutela. «EEn espazio mugatuz doa egunetik egunera, eta horregatik beharrezkoa da beste alderdi batzuekin bat egiteko aukera aztertzea. EAregana jo beharrean, PSE-PSOEri begi-

Iñaki Martinez.

ratzea gustatuko litzaidake niri, baina hitzaren ohizko zentzuan, abertzalegoak dira» azaldu du Iñaki Martinezek.

NEGOZIAZIO POLITIKOARI BURUZ

70eko hamarkada amaieran Suarez-en Gobernu eta ETA pm-ren arteko bitartekari izan zen Iñaki Martinez. «Nire esperientziak esaten dit negoziatzeko ongi irten daitezkeela orain, baldin eta bi aldeak beren mugak eta baita kontrakoarenak ere zeintzuk diren jakinda eseritzen badira» adierazi du ETA eta Espainiako Gobernuaren arteko negoziazio politikoari buruz.

«ETAk ez du ongi ulertzen negoziatzen bada, estatu demokratikoarekin negoziatzen dela eta ondorioz muga batzuk daudela» gaineratu du, eta gobernuaren esku zabaltasuna beharrezkoa dela ere uste du.

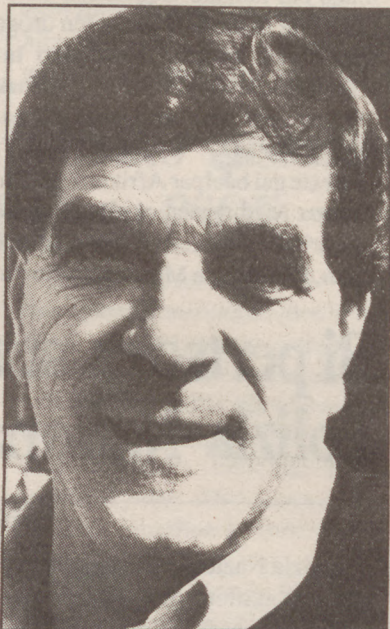
Elkoro HBko senadorea epaitu lezakete «irainak egiteagatik»

MADRIL

Euskal Herriko Justiziako Epaitegi Gorenak idazki bat bidali dio Juan Jose Laborda Senatuko lehendakariari Herri Batasunako Jose Luis Elkoro senadore agiria eskatzeko. Hauxe izaten da lehen egiten dena edozein parlamentari epaitzeko, tartean irainak daudenean.

Senatuko iturri ofizialek adierazi dutenez, idazkiak Elkoro senadore agiria eskatu du, honek 1989ko urriaren 3an Estatuaren aurka irainak egin zituela uste bait du Epaitegi Gorenak. Egun horretan HBk mozio bat aurkeztu zuen Bergarako Udalean herriko bi gaztek torturak jasan zituztela salatzeke. Elkoro Bergarako alkatea zen orduan eta bere alderdiak aurkeztutako mozioa defendatu zuen.

Goardia Zibilak eragindako torturak salatzen zituen mozioaren eztabaidan HBko zinegotziek besterik ez zuten parte hartu. Goardia Zibilak Mikel Osa eta Angel Agirreazaldegia atxilotu zituen, eta HBk ziurtatu zuenez torturak jasan zituzten Goardia Zibilaren esku egon ziren bitartean. Epaitegi Gorenak salaketa

Jose Luis Elkoro.

hauek Estatuaren aurka irainak direla erabaki zuen eta mozioa onartu zuten HBko zinegotzi eta alkatearen kontra diligentziak irekitzeari ekin zion.

Delitu hauengatik Elkoro senadorea epaitzea erabakiz gero, Epaitegi Gorenak Senatuari suplikatorioa eskatu beharko dio.

Lerro artean

Amedo eta Dominguez polizien kontrako epaiketa hasi aurretik «aurkezpeneko» artikulua ugari izan ziren bezala, espero

zitekeen amaitu bezain laster «bilduma» gisako artikulua agertzea. Hasteko bezperetan komunikabideek alde aurretiko lan ugari eskaini zituzten, eranskin bereziak, iritzi artikulua eta editorialak tartean. Epaiketa bukatutakoan, ondorioen garaia iritsi zen, eta gertaera horren lekuko izan diren komunikabideen aldetik hausnarketarik espero zen. Gutxi agertu dira eta ez dira berehalakoak izan. Antza denez, hausnarketarako astia hartu dute, hainbeste egun iraun duen ekitaldiak eragindako «bete-kada» sendatu beharra bailitzan. *El Mundo* azkarren ibili zen eta Melchor Mirallesen eskutik ondorio sorta bat eskaini zuen joan den as-

Ondorioak

tean. Bere zuzendariak, Pedro J. Ramirezek, igandeko artikuluan gai horri heldu zion, bere ohizko hausnarketak laburbilduz. Igandean bertan, *El Sol* eta *El Pais* egunkariak lan bereziak eskaini zituzten Amedo eta Dominguez kontrako epaiketari buruz. *El Solek* lau orrialdeko atal berezia osatu zuen. Titular nagusia hauxe zuen: «Amedo eta Dominguez kontrako 26 eguneko epaiketa = X». Lau orrialde horietan, *El Solek* epaiketaren laburpen orokorra, protagonisten portaeraren ebaluaketa, «epaiketaren zenbakiak», eta akusatuen aldeko eta kontrako argudioen laburpena eskaini zituen. Laburpen orokorrean, honelako ondorioa irakurri zitekeen: «Ez bada ustekaberik gertatzen, Tribunalak irailan erabakia irakurri ondoren, bi prozesuaren ustezko ezlegezko egintzen juzkapenean geldituko da dena».

Bestalde, *El Pais* egunkariak bi lan eskaini zituen gai honen inguruan, biak igandean. Batetik,

epaiketaren segimendua egin duen Sol Alameda kazetariaren artikuluerreportaia luzea, «Cabeza de turco» titulupean. Kronika subjektibo baten bidez garatzen du aipatutako kazetariaren izenburuaren tesia. Lan horrez gain, bestetik, Javier Praderaren «igandeko analisiak» epaiketaren ondorioak izan zituen aztergai. Artikulua amaierako ondorioa nahikoa gogorra dela esan daiteke, Estatuaren erantzukizun zuzena aipatzen bait dute: «Espainiaren batasun sakratuarekiko maitasunagatik portugaldar eta frantziar mertzenariak 26 hilaketa burutu izatearen hipotesia ezin da mantendu. «Amedo kasua» Estatuak fintzantzatutako eta antolatutako ETArekin kontratua gerra zikinen episodio bat ez dela izan demostratzeko modu bakarria hipotesi alternatiba sinesgarri bat litzateke. Orain arte, ordea, iturri ofizial batek ere, GALi buruz ez du konbentzitzeko moduko azalpenik eman».

PELLO URZELAI

Etxebizitza eta ingurugiroan udalen egoera ezagutu nahi du Jaularitzak

EUDEL eta administrazioaren arteko bilera izan zen atzo

Etxebizitza eta Ingurugiro saila eta EUDELen arteko bilera izan zen atzo Gasteizen, «elkarlanerako kolaborazioaren bidea urratzeko». Inkestak bidez, udalek etxebizitza eta ingurugiroa duten egoera ezagutu ahal izango du Jaularitzak.

LUIS KARLOS GARCIA / GASTEIZ

EAEko Udalen Elkarteko (EUDEL) ordezkariak, Jon Larrinaga Hirigintza, Etxebizitza eta Ingurugiro sailburuarekin eta Xabier Garmendia Ingurugiro sailburuordearekin bildu ziren atzo Gasteizen. EUDELeko lehendakaria den José María González Zorrillaren esanetan, Eusko Jaularitzako «sailak legegintzaldi honetarako dituen asmoak jabetzeko parada» izan zen alde biek atzo egin zuten lehendabiziko bilera.

Jon Larrinagak elkarriketaren ostean EUDELeko lehendakariarekin eginiko prentsaurrekoan, «lanean elkarrekin jartzen hasteko» kontaktua izan zela adierazi zuen, «egunez eguneko lana bait da etxebizitza nahiz gai handia den ingurugiro arloan egin behar dena».

Beren egoera sakonago ezagutzeko xedez, inkesta batzuk bidaliko zaizkie EAEko udalei «kolaborazioarako lehen pausu bezala». Etxebizitzan udalen asmoak zeintzuk di-

«Lanean hasteko prest» daude Hirigintza saila eta Eudel.

OLALDE.

ren du aurreneko helburua aipatu inkestak, eta gainera, ingurugiroaz «udalen kontzientzia piztea» bilatzen da.

MAILEGUEZ BALIATUKO DIRA

Udaletako etxebizitzek duten metro karratuko batezbesteko prezioa zein den, etxebizitzak erakitze beharrak zeintzuk diren edo babes ofizialeko zenbat etxebizitza behar diren jakiteko galderak egiten ditu inkestak. Gainera, Larrinagak esan zuenez, «gure jokabidea baldintza egokietako maileguak udalei eskaintzea denez gero, arlo honi buruzko itaunak ere egiten dira».

Lur-eremuaren ordenazioari

ekingo zaiola komentatu zuen sailburuak halaber eta lehenbiziko zirriborroa udal nahiz diputazioei igorriko dietela gaineratu zuen. EUDELeko lehendakariak deklaratu zuenez, elkarrekin honen barruko «informazio batzordea» eratuko dute, irailtik aurrera «lan egiteko egutegi bat burutuko duena».

Xabier Garmendia sailburuordeak ingurugiroaz aipatu zuen bezala, «udaletan arlo honetaz bereziki dagoenik ia ez dela somatu dugunez, ingurugiro teknikariak hezituko ikastaroen zehaztasunak ematen hasiko gara irailan». Udaletan gai honetaz «interlokutoreak» izateko go-goa agertu zuen.

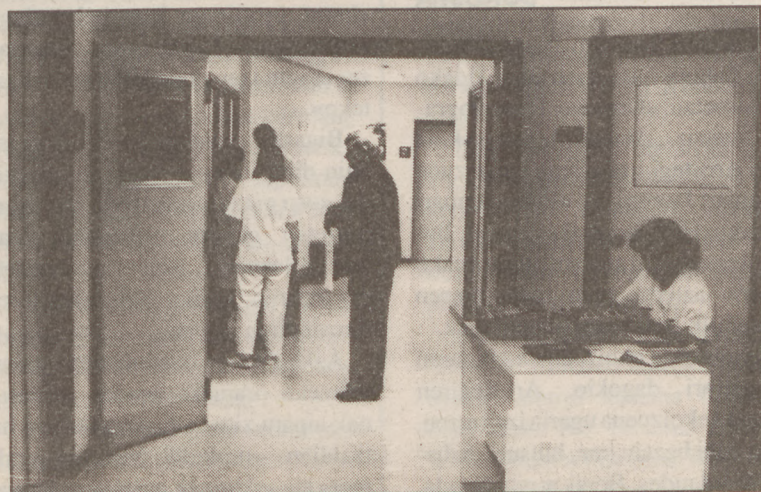
Osakidetzak langileen soldatak murriztu nahi ditu LABen arabera

DONOSTIA

Osakidetzak % 10eko deskontua egin nahi die larrialdietako langileei ordainketa guztietan, LABek atzo igorritako salaketa oharrean jasotzen denez. Jabier Arizabaletak, Administrazio eta Lan Antolaketa zuzendariordeak sinatutako txosten batean azalduko litzateke neurri honen ezarriera, beti ere LABekoen arabera.

Jaitzieraren arrazoia zera liteke: aipatutako langileek 1988. urtean Osakidetza, UGT eta ELAK erabakitako urteko 1650 orduak

ez betetzea, baina LABek salatu duenez, ordu hauek ez betetzea Osakidetzaren beraren errua da, erakundea bera izan bait da ordutegi murriztagoak ezarri diena langileei. Sindikatuak azaldu duenez, erabaki hau ez zaio sendagile kolektibo osoari ezarriko. «Zergatik diskriminatzen dituzte mediku batzuk eta beste batzuk ez?» galdetu du LABek kalera-tutako agirian. Oharrean gaineratu duenez, soldata murrizketa jasango duten langileen lanorduetan % 60tik gorakoa gau edo ta jai egunetakoa izan da.

Osakidetzaren «diskriminazioa» salatu du LABek.

JOXEAN GOYA.

Azterketarik ez egiteko deia egin dute irakasle kaltetuek

I.ESKISABEL/BILBO

Ekainean azterketarik egin ez zuten Informazio eta Gizarte Zientzien Fakultateko irakasleek, uztailearen 26 eta 29rako egin diren azterketa deialdietara ez joateko eskakizuna egin diete azterketarik egin gabe dauden ikasle guztiei. Horrez gain, aipatutako azterketa hauek irailan egingo direla esan dute, bi deialdiak hil horretarako gordeaz, atzo zabal-dutako oharrean adierazten dute-nez.

Gainera azterketa hauek ez dira «legezkoak» irakasle multzo honen arabera, ez bait dute beraietan kaltetutako departamentu eta sekzioetako irakasleek parte hartuko. Beraz, inpugnatuak izango dira, eta inongo baliorik gabe gertatzeko arriskua dute.

Gainera, ikasleen eskubideen bortxaketa dira examina hauek, aurreko iturrietara joz, «azterketa egingo duen tribunalak, ez bait daki ikasgai hori nola eman den, irakasleak ebaluaketa egiteko garaian zein irizpideri segitu dion, eta lanak eta tarteak examina ez dituelako kontutan hartzen», aditzera ematen da hitzez hitz.

Honez gain, tribunalen aurrera aurkezten diren ikasleek ez dute

inongo emaitzarik izango irakasle on aktetan, beraiek iragarri bezala. Ondorioz, ikasgaia ez badute gainditzen, aurrerantzean tribunalaren aurrean egin beharko dute azterketa ikasle hauek. Honen arrazoia zera litzateke, zenbait departamentu eta atal ez direla kontutan izan azterketa hauetarako deia egitean, eta hauek ez dute beraien gain hartzen «ez legezkotzat» jotzen duten deialdi hau.

Hala ere, irakasleek ez dute inongo oztoporik jarriko examina egiteko garaian, «nahiz eta azterketa egunetan bertan egon ikasleei sortu daitezkeen arazoak berri emateko, eta tribunalen osaketa eta probak nolakoak diren ikusteko» oharrean azaldu bezala. Gertatutako guztiaren akta jasoko dutela ere azpimarratzen dute.

Azkenik, irakasle hauen iritziz, deialdi honen helburua ez da ikasleen alde egitea, baizik eta beraiei espedienteak zabaltzeko aitzakia bat izatea eta ikasleak elkarren aurka jartzea.

Honela, aurrez hondatua zegoen elkarbizitza unibertitarioa gehiago kaltetuko litzateke. Bestalde, ekainean azterketarik egin gabe gelditu ziren ikasle batzuk, tribunalei boikota egiteko asmoa agertu dute.

Grebetako zerbitzu minimoak arautzean han egon nahi du UCEk

L.K.G. / GASTEIZ

Euskadiko Kontsumitzaileen Elkartek bere «haserre» agertu zuen atzo grebetako zerbitzu minimoen erregulazioak akordioaren eztabaidan parte hartzea deituta ez izateagatik. Martin Auzmendi Eusko Jaularitzako Lan sailburuak sindikatu eta patronalari proposatu zien arautze akordioarekin «ados» dago UCE, atzo prentsa ohar batez jakin erazi zuenez, «kontsumitzaileen mugimenduak azken hilabeteotan egin duen eskaera bait da». Hala eta guztiz ere, datorren irailan hasiko den erregulazioa saioan izatea eskatu zion kontseilariari.

Martin Auzmendik proposamena egiterakoan erabili zituen argudioak dira, UCEren ustetan, kontsumitzaileen elkarte honek atzo aditzera eman zituenak. «Biztanleen eskubide eta langileek greba egiteko dauzkatenean arteko oreka batera iristea helburu dela», oinarriko zerbitzuen batzordeetan kontsumitzaileen elkarrekin ordezkagarrienen esku sartzea ezinbestekoa da UCEren iritziz.

Azkenaldi honetan, gatazkak konpontzeko «eztabaida sozialaren giroa» aregotuz doala, Auzmendik planteatu zuenarekin bat azaldu zen UCE. «Egia da garai egokia dela oraingoa, eta hain zuzen, elkarriketa eta aniztasun giro horrek bultzaturik, prozesuan parte hartu nahi dugu», gaineratu zuen UCEk. Egoera sozial eta ekonomikoaren normal-kuntzarako nahiz gatazka sozialak

gutxiagotzeko izan liteke sartze hori hain iritziz.

UDAKO SUTEEEN ERAGINA

Bestalde, uda parteko suteek eragiten dituzten kalteen gaia aipatu nahi izan zuen UCEk atzo beste prentsa ohar baten bitartez. «Uda honetan pasa diren egunetan, hogeitabost mila hektarea erre dituzte orain arteko suteek eta berrogeitamar urte beharko dira txikituta geratu diren paisaiak berregiteko. Guzti hau ikusita, «inoiz baino kontu handiagoz ibiltzeko deia» egin zuen UCEk.

Europako bigarrena izan zen iaz Espainia suteen kopuruari dagokionez, eta guztira, 15.141 sute gertatu ziren. Erretako hektarea kopuruaren aldetik lehendabizikoa izan zen, hala ere: 200.658, zehatz-mehatz.

PASAIKO UDALA

IRAGARKIA

Udal Plenoak onartua duela-rik «Trintxerpeko Jubilatuen Etxearen konponketa» obra-proiektua, 7.020.519 pta.ko presupostuarekin, kontratistek jakinerazten zaie plikak entregatzeko epea datorren abuztuaren 3an amaitzen dela, dokumentazioa Udal honetako Obra-Departamentuan jaso ahal izango dutelarik.

Pasaia, 1991ko uztailearen 16an
ALKATEA

Sercosaren janariak toxikazioak eragin ditu Nafarroa eta Gasteizen

Sercosa enpresa iruindarrak banatutako janariak toxikazioak eragin ditu Nafarroako udako kanpamentuetan eta Gasteizko 'Europa Cantar' musika olinpiadako abeslarien artean, ofizialki oraindik baieztatu ez bada ere.

Toxikazioak jota hogeitamabi pertsona ingesatu zituzten atzo Iruñeko ospitaleetan. Toxikazioak janariak eragin dituela pentsatzen da, medikuek oraindik ziurtatu ez duten arren. Sintomak sukarrak, beheakoa eta botagalea dira.

Bi irakasle ezik, beste toxikatu guztiak hamabi-hamalau urteko gaztetxoak dira, egun batzuetarako Nafarroako Gobernuak antolatutako uda kanpamentuetara etorriak. Ingresatuetako hogeitabat Ultzamakoak ziren, sei Bertizkoak, lau Orbaizetakoak eta bakar bat Getadarrekoa. Bi irakasleak Nafarroako Ospitalean daude eta gainerakoak Virgen del Caminon. 'Europa Cantateko' antolatzaileek oraindik baieztatu ez duten arren, lehiaketan parte hartzen dutenen artean berrehun pertsona inguru kaltetu ditu toxikazioak.

Txagorritxu Ospitaleko larrialdiko zerbitzuetatik sei pertsona beste-rik ez ziren pasa atzo, baina, kalte-ak askoz ere gehiago izan daitezke.

Bilbo-Zaragoza autopistako langileek greba egingo dute 'irteera operazioan'

DONOSTIA

Bilbo-Zaragoza autopistako peajeko langileek uztailaren 26tik abuztuaren 2a bitartean egingo duten grebak 'irteera operazioa' eragotz dezake. Bi dira 'irteera operazioak', bata uztailaren 24tik 28ra bitartekoa, eta uztailaren 30tik abuztuaren 4a bitartekoa bestea.

Bilbo-Zaragoza autopistako peajeko langileek 'irteera operazioarekin' batera egingo dute greba. Uztailaren 26, 28 eta 31 eta abuztuaren 1 eta 2an arratsaldeko zazpietatik gaurdiko hamabiak bitartera geldialdiak egingo dituzte eta abuztuaren 2an goizeko hamarretatik arratsaldeko ordubiak arte ere bai. Uztailaren 27, 29 eta abuztuaren 1ean, berriz, gaurdiko hamabietatik goizaldeko ordubiak bitartekoa da geldialdia.

'Irteera operazioan' ezer larriarik gerta ez dadin 600 ertzain ariko dira euskal errepideak zaintzen, ehun auto, berrogeitamar moto eta hiru helikopterorekin. Arabako Miñonak, udaltzaingoak, Gurutze Gorria eta DY Aren laguntza izango du Ertzaintzak bere lanean.

Greba egun hauetan Irungo

mugaz bestaldeko autoen mugimenduen berri izango du Ertzaintzak, eta 250.000 orri informatibo banatuko ditu mugan, Bilbo-Zaragoza autopistaren ordezkio beste errepideen berri emango zaielarik bidaiariei.

HAURREK BIDAIAZTEA DEBEKATUTA

Abuztuaren 3an (larunbata) hamasei urtez beherako haurrek ezingo dute auto eta autobusetan bidaiatu Frantziako errepideetan. Abuztuaren 3a 'sarrera eta irteera operazioa' da Frantziako batzuko oporretatik itzultzen diren bitartean beste asko oporretara irtengo dira. Iaz egun honetan izandako istripuetan haur askok galdu zuten bizia, eta adibide gisa autobus batean bidaiatzen zihozan haur gehienak hil egin ziren. Horrelakorik berrir gerta ez dadin eman dute agindua Frantziako mandatariek.

Agindua Frantziako zein beste edozein herritako pertsonak bete beharko dute eta abuztuaren 3an egun osoan egongo da indarrean debekua. Agindua betetzen ez duenak 1.300 eta 2.500 liberako (26.000 eta 50.000 pezeta) isuna ezarriko zaio eta autoa gelditu beharko du.

XIX. Udako Euskal Unibertsitatea

Apalategi: «Egungo Europa ez da egokia nazio txikien arazoentzat»

Herritarren arazoaz eta eskubideaz mintzatu zen atzo ataundarra

Jokin Apalategi EHuko soziologia irakasleak 'Europa: herritar arazoa eta ondorioak' izeneko mintzaldia eman zuen atzo goizean Soziologia sailean. Ataundarra luze aritu zen nazioen eskubideaz eta Europako herrien etorkizunaz.

ALBERTO BARANDIARAN / IRUÑEA

Bere mintzaldiaren hasieran, Europako nazioak sortzeko historian zehar erabili diren argudioak aipatu zituen, eta funtsezkotzat jo zituen arlo honetan izan ziren bi teoria, alemana eta frantziarra. Lehendabizikoaren arabera, arraza edo etnia da nazioa sortzen duena, bere osagai garrantzizkoena. Frantziako sortu zena, ordea, arrazoizkoa da, hau da, nazio batek bere baitan bilduko ditu herri desberdinak, denon arteko berdintasuna bilatzeko. Apalategiren esanetan, gaur egungo Europa estatu pluri-etnikoen dago osatuta, «hau da, Frantziaren ideia onartu da, arrazen gainetik».

Guzti honetan herri txikiak oso egoera txarrean daudela adierazi zuen, «estatu hauek planteatzen dizkieten irtenbideak itozten jarraituko bait dute oraindik». Honek arazoak sortuko dituelakoan dago ikerlaria, «Europa osatzeko estaturik gabeko nazionalitate hauek adostasunera eraman behar bait dira. Indarrez bakarrik ezin dira bildu». Bere ustez, gaur egun oraindik eman ez den erantzuna bilatu beharko da: «politikoak beste estatuaren menpe sartzearen alde agertzen badira ere, ikerleak seriozki ari dira erantzun egoki baten

Apalategi Europako nazionalitateen aferari lotu zitzaion.

AMAI

bila». Gai honek Ekialdeko Europan sortu dituen gatazkak ere aipatu zituen irakasleak, «oso erraz ulertzekoak direnak». Azaldu zuenez, iraultzak onartu egin zituen herri hauen ezaugarri bereziak, eta zenbait baliabide eman zizkien nolabaiteko autonomia izateko. «Eslovenok, kasu, badakite zer den Elobenia administratiboki, eta beren bizitza, maila handi batean, beren eskutetan dago».

Horregatik, iraultzak paratu zuen ordenak porrot egitean, eta gizarte baldintzak txartzean, beren buruen jabe izatea eskatu dute». Apalategiren ustez, beraz, herri hauetako nazionalismoa «arazo sozialaren erantzun bezala» sortu da.

Hala ere, herri txikien arazoei «arrazoizko irtenbidea» emateko

gaur egungo egoera batera egokia ez zela aipatu zuen soziologoak, bereziki egunotan Europan bizi den joera kontserbadoreagatik. «Gaur egun badago estatuko mugak barrenetik gordetzeko halako jarrera, eta kontserbadoreen artean ez da oso ongi ikusten herrien Europaren ideia».

Hain zuzen ere, modelo frantziarra nagusia izatearen garrantzia azpimarratu zuen irtenbidea bilatzeko orduan. «Hemen autodeterminazioaren printzipioa onartuta dago, baina bakarrik estatuarentzat. Berak erabaki behar du eskubide hori nori eman. Ekialdean dagoena, ordea, modelo alemana da, eta han herri bakoitzak erabaki dezake zer egin».

Bukatzean, herri ideien ezaugarriak nagusiak zehaztu zituen Apalategik.

HILDAKOAK

BIZKAIA

BILBO

Francisco Falagan Urrutia, 49 urte.
Encarnacion De Zamalloa y Zaldúa, 94 urte.

Cesar Nieva Iarza, 60 urte.

ALGORTA

Juan Luis Aio Aio, 87 urte.

BARAKALDO

Dolores Gil Santacruz, 70 urte.

BERMEO

Ricardo Zabala Zabala, 72 urte.

ELANTXOBE

Gorgonio Renteria Aurrekoetxea, 72 urte.

GALDAKAO

Luis Alberto Vidal Perez, 25 urte.

TRAPAGARAN

Bernardino Elorza Peña, 85 urte.

ZALLA

Claudina De Peque Colino, 88 urte.

GIPIZKOA

DONOSTIA

Vicenta Etxarza Etxauri.
Jose Luis Vozmediano Buetas, 55 urte.

Maria Lozano Blesa.

Jose Vispo Carrecedo, 73 urte.

Eleuterio Peña Arranz, 63 urte.

Juan Luis Bengoetxea Martorell, 33 urte.

Eduardo Magadan Navarro, 29 urte.

HONDARRIBIA

Adelina Sala Oteiza, 78 urte.

IKAZTEGIETA

Simona Azaldegi Jauregi, 69 urte.

IRUN

Antonio Rekarte Ansa, 73 urte.

LASARTE

Simona Aranburu Beloki, 89 urte.

TOLOSA

Juan San Sebastian Olazabal, 72 urte.

Antonio Olano Arana, 80 urte.

ZESTOA

Antonia Etxaniz Irigoin, 81 urte.

ZUMARRAGA

Feliciano Olea Gutierrez, 84 urte.

ARABA

GASTEIZ

Julio Garcia Garcia, 30 urte.

Roberto Astola Arribas, 21 urte.

Maria del Carmen Aguado Benito, 57 urte.

Pedro Murgiondo Rios, 81 urte.

Enrique Guzman Rodriguez.

Dominica Ruiz Gainzarain, 78 urte.

Domingo Ruiz de Azua Agirre, 75 urte.

Marino Larrauri Elorza, 40 urte.

NAFARROA

Feliciano Azkarate Irurzun, 67 urte.

Juana Izurdiaga Razkin, 85 urte.

Evelia Ganuza Azketa, 73 urte.

Rafael Krutxaga Ezarte, 89 urte.

Alba Garcia Zabala, 4 hilabete.

Carmen Moreno Pozo, 75 urte.

ETXARRI ARANATZ

Manuel Navarro Lasa, 83 urte.

LIZARRA

Ignacio Lopez Aramendia, 95 urte.

TUTERA

Pablo Urmeneta Agirre, 83 urte.

LAPURDI

ANGELU

Jean Roux, 56 urte.

MIARRITZE

Claude Blanchard, 57 urte.

Jean Berges, 70 urte.

SOKOA

Françoise Toral, 84 urte.

NAFARROA

BEHEREA

BUZTINTZE-IRIBERRI

Jean Bernard Intxauspe, 22 urte.

IHOLDI

Mixel Haran.

LANDIBARRE

Marie Salaberri, 74 urte.

ORTZAIZE

Michel Cordova, 89 urte.

ZUBEROA

MAULE

Jean Basterreix, 58 urte.

Udako Ikastaroak

Frankismoaren historiografia egiteko oztopoak azaldu zituen Arostegik

DONOSTIA

Historiari buruzko beste ihardunaldi batzuk hasi ziren atzo Udako Ikastaroetan «Oraingo Historiografia» izenaz. Atzoko lehen eskola Julio Arostegi irakasleak eman zuen Miramar Jauregian, «Frankismoari buruzko Historiografia» gaiari buruz. Arostegik frankismoari buruzko historia aztertu zuen sasoi horren amaieratik hiru aspektu bereiztu.

Lehen arloa ekoizpenaren beraren kalitaterari dagokio. Arostegiren ustetan «ekoizpena ugaria izan arren, ez da nahi bezain ona, hutsune nabariak bait daude». Berak argitu bezala, gauza askori buruz hitzegiten da, —erregimena, mugimendu soziala,

edo orduko gizarte espainola— «baina urrutirago joan behar dugu etapa honek Espainiaren historian zer eragin izan duen jakin eta zehazteko».

Bigarren puntua sasoi honetaz egin diren lan eta ikerketen mamia da, «oso gutxi zehaztu bait da tenore horretan gizarte espainolak izan zuen bilakaeraz, ezta erregimen eta gizartearen arteko erlazioaz ere» Arostegiren ustetan.

Azkenik frankismoaren gaiari heltzeko oraindik dauden zailtasunak aipatu zituen Arostegik bere hitzaldian: «oraindik badaude jende mota eta sektoreak garai honi buruzko historia egitea interesatzen ez zaienak edo gustukoa ez dutenak

behizat. Orduan manipulazio eta kortozirkuito asko suertatzen dira gizartearen historia, benetako historia, azal ez dadin».

Sektore hauek «Estatuaren aparatoan daude funtzionari gisa, esaterako. Sektore akademiko eta intelektualak ere ez daude laguntzeko prest. Askok eta asko mintzatzen da frankismoaren soziologia, eta eguneroko bizimoduaz baina gai nagusiari —diktaduraren sostengu eta arerioak— ez zaio ekiten» Arostegik azaldu zuenez. Dokumentazioa lortzeko eragozpenak ere azpimarratu zituen irakasleak: «Dokumentazio militarra erdiesteko arazo handiak daude estamentu honek ez bait du lagundu nahi».

Irazabalbeitia: «Unibertsitatea ezin dugu boluntarismoan oinarritu»

«Lan taldetik planifikazio eta diseinuraino izugarrizko jauzia dago»

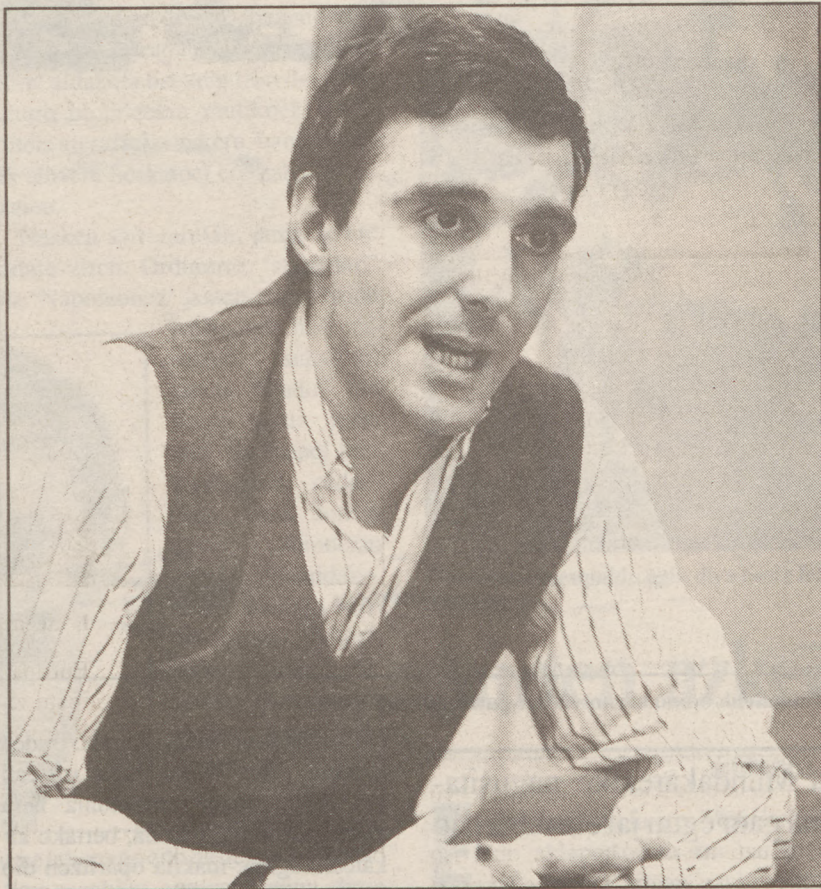
Larunbatean Iruñean egin zen Biltzar Orokorrean, euskal unibertsitateari buruzko hausnarketak hasteko lan taldea osatzea erabaki zen UEUn. Erabaki honen bidez teoria hutsetik zerbait konkretura igaro da eztabaida, baina bidea oraindik oso luzea da, Iñaki Irazabalbeitia UEUko zuzendariak adierazi digunez.

ALBERTO BARANDIARAN / IRUÑEA

EGUNKARIA.— Zer nolako balantzea egin dezakezu larunbateko bilerari buruz?

IÑAKI IRAZABALBEITIA.— Bilera hori beste batzuen ondorioa edo jarraipena izan zen. Hasierako helburuak UEU sendotu eta jendearen partaidetza bultzatzea izan ziren, baina hortik beste ideia batzuk sortu ziren, tartean balizko Euskal Unibertsitateari buruzko hausnarketak. Honetaz ere iritzi kontrajarriak daude, eta batzuk ez dute garbi ikusten unibertsitate berri bat sortu behar denik, horrek nolabaiteko ghettoa sor dezakeelako, eta ez lukeelako besteen maila izango. Beste batzuren ustez, ordea, euskal unibertsitate propio bat sortu behar da. UEUk honi buruzko erreflexioari eman nahi dio hasiera, eta horretarako lan taldea paratu du, egoera eta aukerak aztertzeko.

EGUNKARIA.— Esan daiteke, beraz, lan talde hori paratzea urrats bat dela.

Iñaki Irazabalbeitia, UEUren zuzendaria.

A. BAYO.

IRAZABALBEITIA.— Bai, noski, orain arte teoria hutsean aritu bait gara. Honi buruzko hausnarketak hastea eta lan taldeak paratzea aurrerapausu bat da, baina hortik planifikazio eta diseinu bat egitera sekulako jauzia dago. Lehenik eta behin, UEUk bakarrik ezin du horrelakorik egin, gizartearen sentsibilitate eta ikuspegi sozial desberdinak hartu behar bait ditu kontutan, eta guzti

hartu beharko dute parte lan honetan. UEUk bultzatuko ditu lana eta eztabaida, baina gizartearen beste zati guztiekin batera.

Halaber, balizko unibertsitate hori lehendabizi definitu egin behar da, eta, garrantzitsuen, debate hori gizarteratu behar da. Gaur egungo gizartearen ustez, euskal unibertsitatea badago, eta jendearen buruan sartu behar dugu Euskal Herrian dauden

✓ «Erakunde publikoek euskal unibertsitatearen aldeko apostua egiten ez badute, ez dago zer eginik, eta zerbait ateratzen bada, bigarren mailakoa izango litzateke».

unibertsitateak ez direla euskal unibertsitateak, euskaraz aritzen ez direlako. Hortik aurrera has gitezke serioago hitzegiten euskal unibertsitateaz. Halaber, esan behar da gaur egun ez dugula maila arrunteko unibertsitatea sortzeko babilabiderik, ez irakaskuntza mailan, ez ikerkuntza mailan, ez materialean. Hau da, erronka izugarria da, eta epe luze-rakoa.

EGUNKARIA.— Eta noren ardura izango litzateke baliabide horiek ziurtatzea?

IRAZABALBEITIA.— Gizartea zuzentzen dutenen ardura, eta horretarako guk konbentzitu behar dugu plangintza honetan sartzeko. UEU laguntzen ari da, jendea prestatzen eta, baina ezinezkoa da dena UEUk prestatzea.

EGUNKARIA.— Honek esan nahi du laguntza publikorik gabe ezin izango litzatekeela euskal unibertsitatearik sortu?

IRAZABALBEITIA.— Erakunde publikoek proiektu honen aldeko apostua egiten ez badute, ez dago zereginik, eta zerbait sortzen bada, bigarren mailakoa izango litzateke.

EHUren ekonomia kontrolatzeko auditoria onartu du Kontseilu Sozialak

DONOSTIA

EHUren —Euskal Herriko Unibertsitatea— Kontseilu Sozialak auditoria sistema bat ezartzea erabaki du erakunde honek irakaskuntza mailan egiten dituen iharduerak ebaluatzeko. Auditoria sistema hau iraunkorra izango da eta berarekin batera presupostu sistema ere jarriko du martxan EHUren Kontseilu Sozialak.

Erabaki hau atzo bertan jakin erazi zuen erakunde honek egin zuen azken bileran. Kontseilu Sozialaren zeregin nagusia da, agente sozial desberdinek unibertsitate munduan parte hartzea bultzatzea.

Ikerketa honek xede zehatz bat badauka: EHUren aurrekontuen betirako kontrol sistema definitzea, hain zuzen ere. Sistema mota hau Kontseiluaren Finantza Batzordeko partaideei hel erazi zaie. Lagun hauek ez dute oraindik hartu Unibertsitateak aurtengo ikasturterako

onetsi duen aurrekontuaren aurreproiektua.

Unibertsitateak lehenago eman behar zuen aurreproiektuaren berri baina atzeratu egin behar izan du, Gobernu Batzordeak oraindik ez duelako lehen dokumentua onartu. Unibertsitatearen Gobernu batzordea gorengo organoa da irakaskuntz erakunde honetan, eta beronen onepena beharrezkoa da hori onartu ahal izateko.

Kontseilu Sozialak diru kontuak fiskalizatzeko eskatu dio Kontu Publikoko Euskal Epaimahaiari Unibertsitatearen ihardueren diru iturriak eta finantzalabideak aztertzeko orduan.

Kontseilu Sozialaren neurri hauek kontrol estu eta zehatzagoa ezarri nahi dute EHUren barnean. Auditoria eta aurrekontu sistema hau azkenaldian aireratu diren ustezko iruzur ekonomikoak ekiditeko medio egokia izango litzateke erakunde honetako iturrien iritziz.

Graduatu osteko ikastaro programa berria azaldu zuen Barberak

I.E. / BILBO

Datorren ikasturterako antolatutako Graduatu osteko eta Doktoredutza egitarauaren berri eman zuen atzo Emilio Barbera EHUko errektoreak. Aurreko urteetan ere, Doktoredutzarako programak antolatu baditu unibertsitate horrek, aurtun eskaintzen ditu lehen aldiz Graduatu ostekoentzat egitarau osoak, Barberak atzo prentsaurrekoan argitu zuenez.

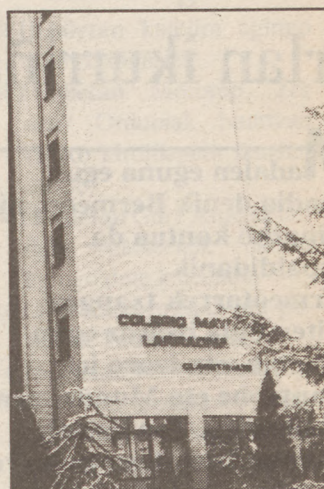
Doktoredutza ikasturteak, arlo akademikoan sakontzeko eta jarraitzeko asmoa dutenentzat zuzendu eta prestatuta badaude ere, ez da berdina gertatzen Graduatu ostekoekin, horiek lizentziatu eta diplomatu berriak arlo profesionalean prestatzeko eraturik bait daude. Barberaren esanetan, oi-

narrizko ikasketa unibertsitatean eta gizartearen dagoen eskakizunaren zubia izango dira Graduatu ostekoentzakoak, eta antolaketan eskakizun hori izan da funtsezko oinarria.

Programaketa horren bidez, 51 espezialitaterako eskaintza egin da, eta 1.100 ikasle barneratuko ditu. Graduatu osteko barruan, bi mota izango dira: alde batetik, masterrak; eta bestetik diplomaturak, baina biak ere aurrez lortutako tituluen gehigarriak izango dira.

Bestalde, programaketa horien bidez, EHU Europako unibertsitateen mailara hurbildu ahal izango da Barberaren ustez.

«Hori da, Europako unibertsitateen mailara gehien inguratuko gaituen pausua», esan zuen hitzez hitz.

Larraonako ikastetxea.

Gaurko Egitaraua

9,30ak: Natur Zientziak
Basoaren goi-muga: bizitza arriskuan

Irakaslea: I. Garin

9,30ak: Soziologia
Immigrazioa EAEn.

Irakaslea: Aierdi

9,30ak: Zuzenbidea
Atzeritarrak

11,30ak: Musika
Melodia herrikoiak

Irakaslea: Arana

12ak: Natur Zientziak
Itsas mailaren aldaketak historia geologikoan

Irakaslea: Aranburu

16,30ak: Soziologia
Erakunde errepre-siboak

Irakaslea: A. Urdanpilleta

16,30ak: Linguistika
Nafarroako euskara: azterketa dialektometrikoa

Irakaslea: G. Aurrekoetxea

16,30ak: Natur Zientziak
Kartografia: mapa geologikoen interpretazioa

Irakaslea: Z. Aurrekoetxea

Irakaslea: Arantxa Aranburu

ORDIZIAKO UDALA

Ordiziako Udalak honako langile hauek behar ditu:

- ♦ ZUZENBIDEAN LIZENTZIATUA
- ♦ ADMINISTRARIA
- ♦ 2 UDALTZAIN
- ♦ GIZARTE LAGUNTZAILEA
Funtzionari izaeraz
- ♦ ATEZAINA
Lan-kontratu mugagabeaz
- ♦ ITZULTZAILEA
Denboraldiko funtzionari izaeraz.

Eskaera-orriak eta berri gehiago:

Ordiziako Udaletxea
Plaza Nagusia, z/g.
Tfna.: (943) 88.58.50

Bermeo Izarora joango da gaur

Irlan ikurriña jarri eta herriko teila bat botako dute uretara

Madalen eguna egun handia denik Bermeen, uka ezinezko kontua da. Aspaldidanik, bermeotarrek txangoa egiten dute itsasoz egun honetan, eta Izaro irla, Elantxobe eta Mundakara joaten dira. Tradizioak dioenez, Izaro bermeotarren eremua dela baieztatzeko egingo da gaur urteroko bidaia hau. Baliteke, aintzina horrela izatea, baina gaur egun jai eta dibertsio giroko bidaia da.

IDURRE ESKISABEL / BERMEO

Goizeko hamaiketan hasiko da egun honetako egitaraua, meza nagusiarekin. Mezatatik atera ondoren, kaira hurbildu eta untzietara igotzen dira, eta bi aldiz pentsatu gabe, hartzen dute Izarorako bidea. Goiz goizetik hasita, txistularien soinuak laguntzen ditu herritar guztiak eta untzietan ere, txistulariak euren aritzen dira.

Izarora iristean, urtero ekintza bera errepikatzen da. Bermeoko bi zinegotzik, ikurriña ezartzen dute irlan, herritarren txalo artean, eta ondoren, alkateak, teila bat botatzen du uretara, «onagiño zabaltzen dira Bermeoko itxuginak», esaten duen bitartean. Auskalo zenbat aldiz entzun dituzten Izaroko harri zaharrek hitz berdina pertsona desberdinekin esanda.

Irlan urteroko zeregina bete ondoren, Elantxobe da hurrengo geltokia. Eguerdia alderako izaten dira bertan, eta iritsi bezain laster, herri aldapatsu horretako alkateak, aginte-makila

Orain jende gehiago joaten den arren, garai batean baino arrantzuntzi gutxiago izan ohi da.

✓ **Aintzina, Elantxobe eta Mundakarekiko nagusitasuna erakusteko zen, baina gaur egun jai eta dibertsio giroko bidaia da.**

ematen dio Bermeokoari, egun horretan agintea berea dela adieraziz. Ohorezko aurrekuaren ondoren, jai giroko bazkaria etorriko da. Bazkari ofiziala elkarte batean egiten bada ere, txalupetan inguratutako bermeotarrek, bakoitzak ahal duen mo-

duan egiten dute bazkaria. Esan beharrik ez dago giro paregabea egiten dela Elantxobeko jabe.

Baina iristen da Elantxobetik aldegitako ordua ere. Arratseko seiak aldera, elantxobearrak kaian utzita, bermeotarrak berriz untziratzen dira,

eta oraingoan Mundakarako bidea hartzen dute. Mundakara iristean ere, Elantxobeko zeremonia bera errepikatzen da, hau da, bertako alkateak, aginte-makila oparitzen dio bermeotarren alkateari. Gironik atseginenean denbora pasa ondoren, etxera itzultzeko ordua iristen da, eta zintzo-zintzo hartzen dute bermeotarrek bueltako bidea.

Jaia ez da amaitu hala ere, Bermeen herriko banda izango dute zain, eta gauean dantzaldia eta paranda nagusituko diren promesa.

Teila gainean dago honez gero Izaro

I.E. / BERMEO

Bermeotarrentzat urteko egun onenetarikoa da Madalena eguna, bertako zenbait lagunek aipatu digutenez. Herritar guztiak, gogoz itxaroten dute, urtero itsasoan egiten duten jai hau. Herritarrez gain, gero eta gehiago dira jakinminak eta giroak erakarrita hurbiltzen diren kanpotarrak. Herriko jaien arduradunak jakin erazi digunez, atzerritarrak ere hurbildu omen dira azken urteetan ohitura hau jasotzera.

Txangoan parte hartzen duten untiak gero eta gutxiago badira ere, ez da horrela gertatzen jendearekin, batez ere gazteen artean gero eta gehiago errotzen ari da tradizio hau. Untziak gutxitzearen arrazoia zera omen da, arraina gero eta urrutiago dagoenez, gero eta gutxiago dira egun honetarako kaira hurbiltzen diren arrantzuntziak. Hau dela eta, Udalak, hiru unti prestatzen ditu jendearentzat azken urteetan. Gainera, garai baten, marinelen untiak baziren ere nagusiki joaten zirenak, gaur egun unti deportiboak nagusitu dira. Denborak, ohitura zaharrenei ere ez die barkamenik ematen.

Azken urteetan somatu den beste aldaketa bat, Izaron ikurriña ezartzea izan da. Lehenago, Francoren garaian, ikurriñaren tokia Espainiako banderak hartzen zuen. Baina kontuak kontu, eta aldaketak aldaketa, Izaro azpian gordetzen den teila multzoa handitzen doa urtez urte, Izaro bermeotarrena dela behin eta berriro berretsiz.

Ikurriña jaso ondoren teila botako du uretara Bermeoko alkateak.

Lainoa eta istorio ilunak

KOLDO GOITIA / BERMEO

Izarok, Bermeo eta Mundakak borrokatu izan duten azken lur puska honek, zutik dirau itsasoaren etengabeko erasoari eutsiz. Urtero bertara joaten diren kostaldeko gizonak jabetza erritua errepikatzen saiatzen badira ere, Izaro beti egon da infernuitik hurbil eta kostaldetik urrun. Bermeotik, bizkarra zigortuta daukan erraldoi baten aurpegia baino ez da ikusten. Bertara joanda aurpegiaren zimurak amildegi eta leize bihurtzen dira; milaka urtez urak, izotzak eta kresalak agure honen itxura ikaragarria landu dute, hura gizonaren oinak zapalduko ez duten eremua dela gogorarazteko.

Gizonak halere badu esandakoari kontra egiteko barne joera eta historia guztian izan dira Izaroko bizkar gainean bere etxea ezarri nahi izan dutenak. Ez zitzaizkien gehiegi axola hango ekaitzak, lanbroak, hezetasunak eta haizeak; Jainkoak agidutakoa betetzen zutelakoan joan ziren irla madarikatu hartara. Komentua eraiki zuten, harriz eta hesiz bete

zuten erraldoiaren bizkar minbertua eta babesa eraiki ondoren hiru-rehun urtez bizi izan ziren bertan fraile frantziskotarrak.

Alferrik izan zen: Foruara joatea erabaki zuten fraile haiek hiru mendez han egon eta gero. 1729. urtea zen fraileen azken txalupa irlatik irten zenean inoiz ez itzultzeko. Arrantza eginez eta hegaztien arraultzak janez bizi ziren eta behin baino gehiagotan ekaitzak isolaturik utzi ondoren, zapi zuria komentuarien goikaldean jarriaz Bermeoko herritarrei laguntza eskatu beharrean izan ziren. Hainbat sufrimendu jasan ondoren behingoz oharitu ziren galduta zutela erraldoiarekin hasitako borroka.

Francis Drake, Elkano ospetsuaren atzetik munduari bira eman zion pirata ere Izaron izan zen. Ingleterako Erreginak inoiz izan zuen itsasgizonik trebeena Espainiako inperioari ahal zuen sarraski handienak egiten ibili ondoren, Bizkaiko zoko honetara ere iritsi zen. Izaro erabat suntsitu zuen eta Gatelugatxe ere ez zen pirataren erasotik libre

geratu. Deabrua bera baino gaiztoagoa zen gizon hark ezin izan zuen ahaztu infernuko zati hau. Erreginak eskertuko zion egindako kaltea eta pirataren mamua beharbada ez da Izarotik oso urrun ibiliko.

Urteak joan ahala, gizonak behin eta berriro saiatu ziren beraiena ez zena eskuratzen. Bi herri, Bermeo eta Mundaka Izaroren jabetza aldarrikatzen hasi ziren. Inork amore ematen ez zuenez, trainera lasterketa egitea erabaki zen. Itsasoak, haserreturik, Bermeoko traineran zebilen gazte bat ito zuen eta horregatik du Bermeok gaur egun irlaren jabetza.

Kantauri itsasoan irlak ez dira oso ugariak, uraren indarrak oztupo gutxi izan ditu kostaldea bere gustora moldatzeko orduan. Izaro izan da itsasoari aurre egin dion harri gogorrezko gaztelu bakarra, erraldoi burugogor soila. Eta horregatik Izaro izan da borondate handiko gizonen mirestu izan duten sinboloa, konkistatu nahi izan duten eremua. Baina Izaro bakartia da eta bakarrik jarraitzeko bere burua istorio ilunez estali du.

MUTRIKUN

Xapok hogeitabost urte eman ditu haurren danborrada antolatzen

MUTRIKU

Gaur egingo den haurren danborradak, badauka berezitasunik. Haurren danbor hotsari, Juanjo Lekunberri, herrian Xapo goitzenaz ezagunagoa denari Udalak eskainiko dion omenaldia gaineratuko bait zaio. Izan ere, Xapo izan da hogeitabost urtetan haurren danborrada antolatu eta aurrera atera duena.

Danborrada honen sorreretatik beraz, aritu da Xapo umeei danborra eta makilak nola hartu eta musikaren konpasa jarraitzen irakasten. Hasera batetan, garai hartako Luistarren ingurutik sortu zen gauza, Luistarretatik baino zuzenago, elizaren inguruan, baina autonomiaz aritzen zen Jauja gazteen elkartetik. Baina urteak aurrera, danborrada bere izaera propioa hartzen joan da.

Umeenganako duen zaletasun eta maitasunagatik hartu zuen Xapok lan hau, eta horregatik dihardu oraindik ere horretan. «Haurrak oso gauza berezia dira niretzat, haurrak maite dituenak beste edozer ere maite du. Umeei dieran maitasunagatik nabil ni lan honetan», aitortzen digu Xapok. Honen batera, Udaleko inolako laguntzarik gabe umeentzako egun berezia antolatzen aritzen zirenekoak gogoratzen ditu Xapok. «Goizeko bederatzietan hasi, eta iluntzeko ordu berean danborrada izaten zen arte, umeak jaiaren protagonista izaten ziren», azpimarratzen du. Urte batetan, Udalak laguntzarik ematen ez zuelako, danborrada udaletxera begira jo ordez, honi bizkarra eman eta herriari begira jo omen zuten, eta ordutik aurrera ez dute arazo berezirik izan.

Hasera haietan gutxiago baziren ere, gaur egun 175 haur inguru dira

Mutrikuko danborradan ateratzen direnak, eta nahi duen guztiak har dezake parte. Umeen adina, Xapok argitu digunez, hasi zazpi-zortzi urtetik eta hamabi-hamairu bitartekoa da. «Iaz saiatu nintzen bostpasei urte ingurukoekin, baina oraindik goizegi zela konturatu nintzen, nahiko zailtasun izaten zituzten, eta hainbeste jenderen artean lotsatu xamar ere bazeuden», esaten digu. Lehenengo urteetarik danborrada honek jasan duen beste aldaketa bat zera izan da, lehenengo bi urteetan mutikoek soilik zutela ateratzeko aukera, baina ordutik aurrera neskatok ere zabaldu zitzaizkien.

Nesken sarrerarekin, jantziak ere aldatu ziren. Ordurarte, 'sukaldari' eta 'Napoleonez' jantzen ziren, baina

neskatok hasi zirenean, sukaldari jantzi kendu, eta brusa nahiz gona zuri eta txapel beltzarengatik ordezkatu zuten. Jotzen dituzten doinuak ere, izan da aldaketarik, lehenengo betiko doinuei, 'Mutrikuko Herria' gaineratu zitzaizkien, eta aurten 'polka' eta 'erretreta' ere joko dute.

Entsaioak, hila-bete lehenago edo hasten ditu Xapok. Arazo gehien, urtero sartzen diren haur berriekin sortzen omen zaizkio. «Ez beraiek, eta ez besteak ohartu gabe, berriek gaizki egiten dituztenak konpontzen saiatzen naiz, inoiz gaizki egiten dutela esan gabe, baina beste era batera egokiago egingo dutela adieraziz» azaltzen digu Xapok, haurrek ikasi beharrekoa erraz asimilatzen dutela gaineratuz. Zeregin honetan hogeitabost urte bete dituen arren, ez dauka Xapok lan hau uzteko asmorik.

Gaur egingo zaion omenaldia, duela hilabete gutxi herrian hil zen Argi deituriko haur bati eskaintzen diola azpimarratzeko eskatu digu

Hankapaloak ugaldutako egin dira beste lekuetan, baina ez Mutriku. TXELU ANGOITIA

Aurten azkenean herriko hankapaloak

MUTRIKU

Ez da erraza inolako ere, Mutrikuko kale aldapsuetan eta harlausezko koska artean zanko edo hankapaloen gainean ibiltzea. Agian horregatik ez zen orain arte, Euskal Herri osoan hainbeste ugaritu diren zankodun talderik sortu, baina azkenean herriko gazte batzuk ausartu egin dira, hankapaloen gainean herriko maldetan gora eta behera ibiltzera. Oraingoz hiru zankodun berterik ez dituen talde honek, Txankamakilak dauka izena.

Talde honetan dabilen gazteetako batek, Jokinek esandakoaren arabera, ideia Arte Tailerreko kide bati sortu zitzaion, eta hau, ideia aurrera eramateko prest leudeken gazte batzuekin jarri zen harremanetan. Esan

eta egin, hankapaloen gainean ibiltzen ikasteaz gain, zankoak eta soinean eramango dituzten panpinak ere, euren egin bait dituzte.

Hasiera batean, marrazkiak egin zituzten, edo panpinen diseinuak. Hauek, taldekide den, baina zanko gainera igoko ez den Aritzek egin zituen. Ondoren etorri zen halere lanik gogorrena Jokinen esanetan, marraztutakoari gorputza eman behar bait zitzaion, horretarako gomaespuma erabiliz. Bost edo sei astetan beraz, jo ta su aritu dira gazte hauek, hankapaloek nahi zuten itxura ematea lortu duten arte. Lan hau egiteko, Arte Tailerrak duen egoitza erabili dute.

Baina azkenean jaso dute fruitua, eta Madalen jaietan estreinatze hori dituzte putre, krokodilo eta gorila

itxurako hiru panpin. Dudarik gabe, Mutrikuko haurrek aurtengo jaietan hartuko dute ustekabe bat baino gehiago hankapaloak inguratzen zaizkienean.

Zankoez ez dute baina ezertarako balio, gainean nor jarririk ez badute. Zankoen gainean ibiltzen ikastea izan zen beraz, gazte hauen hurrengo lana. Euren kasara ikasi omen dute gainera hankapaloen gainean oreka mantentzen. «Egun batean edo etorri zitzaigun zankoetan ibiltzen dakien bat erakustera, baina hortik aurrera guztia geuk bakarrik egin dugu», esaten digu Jokinek. Ikasteko, lehenengo alderik lauenetako bat aukeratu zuten, herritarrek Samikoila izenez ezagutzen dutena, eta gero aldape-tara ohitzeko edo, herriko hondartzarako eskailerak hartu zituzten.

Umeen eguna

- 10.00etan kalejira egingo dute txistulariek.
- 11.00etan Motorop. Zer den? Ordubiak bitartean Goiko kiroldegain ikusiko duzue.
- 12.00etan Gure Ametsa taldeko gazteenek dantza egingo dute kaleetan.
- 13.00etan zezanak eta pottokak Txurruka plazan.
- 16.00etan berriro Motorop. Zer den badakizue ezta. Osterantzean ikasteko bigarren aukera.
- 16.30etan jokoak, pottokak eta zezanak, eta pottokak, zezanak, joko batzuk...
- 17.00etan zesta puntako afizionatuen III txapelketaren finalak Miruaitz frontoian.
- 18.30etan herriko bertsolari gazteak Txurruka plazan.
- 19.30etan haurren danborrada eta Xapori omenaldia.
- 23.00etan Inguma taldeak musika eta gainontzekoek dantza. Dantzaldia.

Virginia

GOZOTEGIA

ONDO GOZOTU ETA ONDO GOZATU
MADALENAK

arnope Inprimategia

Tfnoa.: 60 31 94
MUTRIKU (Gipuzkoa)

JAI ZORIONTSUA OPA DIZUEGU

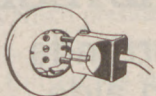
BERISTAIN

DENDA

Estanko
eta Perfumeria

JAI
ZORIONTSUA
OPA DIZUE

ATXUKALE

ELEKTRIZITATEA,
ELEKTRATRESNA
TXIKIEN
KONPONKETAK, ETA
INSTALAKUNTZAK
ORO HAR

Atxukale, 15 Tel.: 60 36 02
MUTRIKU

"PANAI - BERRI"

OKINDEGIAK

Jai zoriontsuak
opa dizkizue

KARDALA

taberna

ONDO PASA
MADALENAK

KAIA taberna

Ondo pasa jaiak

JOSE URKIRI

Erdiko kalea — Tfnoa.: 603665
Merkatu plaza — Tfnoa.: 60 34 09

JAI ZORIONTSUAK OPA DIZKIZUE

ERRETERIAN

Euskal Jaiak Nafarroa Beherea
ekarriko du gaur Erreteriarra

ERRETERIA

Jai ekitaldi asko izango dira gaur Erreteriarako Madalenetan. Izan ere, gaurkoa da zaharrei eskainitako eguna eta gaur egingo da baita ere Euskal Jaia. 1991ko Madalenetako hirugarren eguna da. Gaurkoa eta beste bi falta dira oraindik. Aprobetxatu, beraz. Bada oraindik jai ekitaldi franko.

Euskal Jaia egiteko aurten Nafarroa Beherea aukeratu dute. Aurreko bi urteetan Lapurdi eta Zuberoarekin egin zuten bezala, Nafarroa Behereako folklorea ezagutarazi nahi du antolatzaile lanetan ihardun duen Landare elkarteak. Horretarako Amikuze, Iholdi eta Oztibarreko kultur etxearen eta Erreteriarako udalaren laguntza izan dute. Guztien artean egun borobila prestatu dute, Udalak Landare elkarteari eskatutakoa baino dirulaguntza txikiagoa eman arren.

Jaia goizeko hamar t'erdietan hastekoa dute. Ordu horretan Ereintza taldeko txistularien dianak iragarriko du Euskal Jaia. Nafarroa Behereatik etorritako bi dantza taldeetako hirurogei dantzariak hamaiketan irten-
go dira eta eguerdia bitartean ibiliko dira herriko kaleetan. Hamabietan Gamon zumardian dantza egingo du taldeetarikoa batek. Ordu erdira Ernest Alkat eta Mixel Aire 'Xalbador' bertsolariek kantatuko dute saio laburrean. Haien ondotik dantzarien bigarren taldearen emankizuna. Gero hogeit hamar minutuko tarte utziko diete gaiteroei eta 13.30 inguru horretan elkarrekin ihardungo dute bi dantza taldeek goiz parteko ekitaldiei amaiera emateko.

Nafarroa Behereatik etorritako

Erramun Martikorena.

Aurreko bi urteetan Lapurdi eta Zuberoarekin egin zuten bezala, Nafarroa Behereako folklorea ezagutarazi nahi dute antolatzaileek ●

120 lagunei Landare elkarteak bazkaria emango diete. 17.30etan dantzariak herriko kaleak pasako dituzte eta arratsaldeko seietan hasi eta zazpi t'erdia arte kantaldia egingo da Zumardian. Lehendabizi Erramun Martikorenak abestuko du, haren ondoren Eñaut Etxamendi eta Gerard Ihidoik eta saioa bukatzeko ardura Jojo Bordagarai eta bere taldearen esku utzi dute. 19.30etan dantza taldeen saioa izango da berriro eta horretan bukatuko dira Euskal Jaio ekitaldiak ●

Jaien erdian

07.00etan entzierroa.
11.00etan ume jolasak.
12.00etan bertsolari eta dantzariak.
17.30etan La Clandestina or-

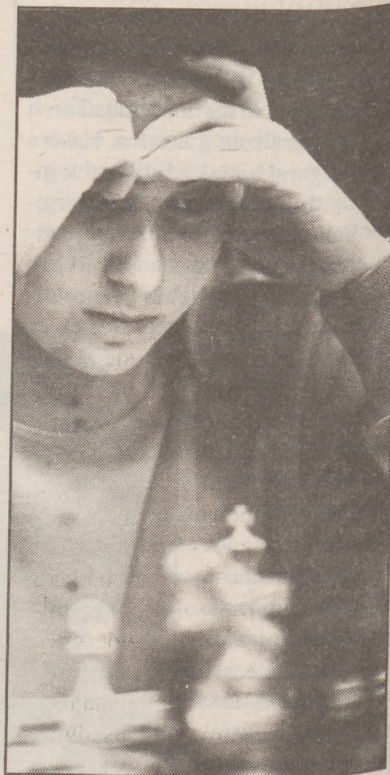
kestra.
18.00etan kantaldia Zumardian.
01.00etan kontzertua Arenalean.

Xake azkarreko nazioarteko lehiaketa
egingo da ostegunean udal kiroldegian

J.A. / ERRETERIA

Hilaren 25ean, Erreteriarako jaien hazken eguneko ekitaldien artean, nabarmena da Erreteriarako Xake Azkarreko Nazioarteko I Lehiaketa. Hego Euskal Herriko taldeetako jokalariek gain, Frantziako bi taldeetakoak etorriko dira Fomento Cultural elkarteak antolatutako lehia horretara. Jokoa arratsaldeko lau t'erdietan hasita hiru bat ordukoa izango da udal kiroldegian. Zortzi-tan egingo da sari banaketa.

Gipuzkoatik sei talde datoz, Bizkaitik bi, Arabatik bat, Nafarroatik bat eta Frantziatik bi. Bakoitzak lau jokalarri ekarriko ditu Gehienez 10 minutuko partidak jokatuko ditu jokalarri bakoitzak 5 minutu izango ditu, ateratzen bada, galdu egingo du. Talde irabazleari 30.000 pezeta eta kopa emango dizkiote; bigarrenari 20.000 pezeta eta kopa; eta hirugarrenari 15.000 pezeta eta kopa. Jokalarri onenak, berriro, 15.000 pezeta eta kopa eramango ditu ●

Bost minutuko partidak izango dira. VLLAGRAN

Haurrek bihar dute beren eguna

ERRETERIA

Igandean jaiak hasi zirenerako kezkatuta zeuden Erreteriarako haurrak beren eguna noiz zen ez zekitelako. Astelehena pasa zen eta inork ez zien argibiderik eman. Asteartea ere iritsi da eta oraindik beldur dira, egunak badoazelako eta umeen egun handiaren arrastorik ez delako. Guk ezin izan dugu sekretua hainbeste denboraz mantendu: haurren eguna bihar da, Santio bezperan.

Goizean lo puskat egin ondoren hasteko moduan izango dira, hama-

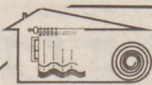
kak arte ez bait da jai ekitaldirik. Ordu horretan buruhandi eta erraldioen konpartsa aterako da. Hamaitan hasiko dira baita ere haurrentzako animazio ekitaldi eta jolasak Musika plazan. Goizean asetzeko adina tarte hartzen ez duenak arratsaldeko lauretatik zortzietara ere badu horretarako aukera. Egun hau berezia egin nahi dute, eta horretarako Ondartxo aldean jarrita dauden barraketakoei ere dohain ibiltzen utziko diete haurrei goizeko hamaitetatik arratsaldeko hirurak bitartean. Gero bazkaltzera ●

BITXI ETA ERLOJUDENDA

AYESTARAN

Magdalena, 9.
Tfnoa.: 51 75 94

ERRETERIA

Fernando Vivar

Etxeetako Decorazioa

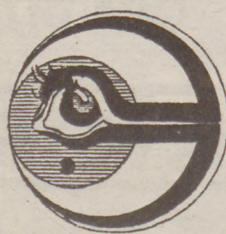
Viteri, 26. - Tfnoa.: 51 76 95

ORERETA

Festetan ere euskaraz

Tfnoa.: 52 66 57

ARIETA
OPTIKOA

Viteri, 3.
Tfnoa.: 51 62 47
ERRETERIA (Gipuzkoa)

TABERNA

festak zoriondu

Alfonso XI, 5 - behea - ORERETA

AZKENA

TABERNA

Giro alaia

Goiko kalea

TABERNA

Abajo kalea, 9.
Tfnoa.: 51 10 70
20.100 - ORERETA

XENPELAR EUSKALTEGIA

Egin dantza eta parranda
gurekin euskararen alde

Biteri, 30 Tfnoa.: 510727

VALENTIN FOTO-VIDEOA

ORDUBETEAN ARGAZKIAK ATERATZEAGATIK

KODAK ROILU BAT OPARITZEN DIZUGU

Zorionak

Biteri kalea, 11 Telefonoa: 51 66 42 ORERETA

Euskal industriak «birmoldaketa ekologikoa» egin behar izango du

Europako arau ekologikoak hemengoak baino gogorragoak dira

Datorren 1993ko Europako Merkatu Batuaren aurrean erronka garrantzitsua daukate euskal enpresek ingurugiroari dagokionez, konpetitibitatea ahaztu gabe. Europako Komunitatean (EK) industria ezberdinek bete behar dituzten arau ekologikoak hemengoak baino gogorragoak dira.

BILBO

Nafarroako Foru Komunitatea (NFK) eta Euskal Autonomi Elkarteari (EAE) dagokienez, Gobernuak isunak eta neurri tekniko bereziak jartzeko dirulaguntzak erabili dituzte arazoa konpontzeko. Bilboko Merkatal, Industria eta Nabigazio Ganbararen 'Informaciones' argitalpenak jasotako informazioaren arabera, EAEn gaur egun bertako industrien 489 isurtegi ilegal erabiltzen dituzte eta ibai eta bide ertze arako zabortege bilakatu dira.

Euskal Herriaren Nerbioi ibaiaren itsasoratzen den ingurua da kutsadurak gogorren jotako eskualdea. Dena den, Eusko Jaurlaritzako iturriek aditzera eman dutenez, azken urtean emisio poluigarrien kopurua jaitsi egin da. Iturri ofizialek gaineratzen dutenez, kutsaduraren % 40 automobilen eraginakoa izan da 1990. urtean.

Gasteizko Gobernuak akordioa sinatu zuen iaz beste enpresa batzue-

Euskal industriak egin beharreko beste birmoldaketa ekologikarena da.

kin batera, Etxebarrin kokatuko den hondakin toxikoen tratamendurako plantaren proiektua aurrera eramateko.

HONDAKIN TOXIKOEN TRATAMENDUA

Proiektuaren aurrekontua 1.000 milioi pezetakoa (55,55 milioi libera) da. Jadanik ikerketak oso aurreratuta daude eta planta hau eraikitzeke Sopreclorisa elkartearen eratu dute Bilboko Ur Patzuergoak, AHV Bizkaiko Labe Garaien enpresak eta beste bederatzi bazkidek.

Enpresa siderurgikoetako azido klorhidriko soberakinak burdin oxidoa bezalako produktu bihurtuko luke Etxebarriko plantak. EAEn 40.000 tona azido klorhidriko hondakin ekoizten dira urtero.

1990. urtean EAEko 48 enpresa inguruk 400 milioi pezetako (22,22 milioi libera) dirulaguntza jaso zuten beren instalazioak berritu eta isurkin kopurua murrizteko. Era berean, 43 enpresei espedienteak zabaldu zitzaizkien ekoizten zituzten isurkin arriskutsuen berri ez emateagatik. Hauen artean Erandioko Plomos y Aleaciones enpresaren kasua zegoen; honek legeak uzten duena baino hogeitaz aldiz partikula gehiago eta bost-bedederatzi aldiz berun gehiago isurtzen zuen.

Ikerketa ofizialen arabera, sektore kimikoa da gehien kutsatzen duena eta bere fakturazioaren % 13 ingurugiro arloko hobekuntzetara zuzendu beharko lituzke Europako beste herrialde batzuen mailara iristeko.

Bodegas Bilbainasek 1.000 milioiko inbertsioa behar duela uste du CVNEk

V.P. / BILBO

'Compañía Vinícola del Norte de España' (CVNE) 'Bodegas Bilbainas' eskuratzeko egin duen eskaintza dela eta, azken honek 1.000 milioitik gorako inbertsioa behar duela adierazi du Luis Vallejo CVNEko presidentek. Inbertsio hauek instalazioak eta produkzio prozesua modernizatzeko erabiliko dira, bodega horrek «merkatuan erakuntzun ahal izateko eta beraren etorkizuna bermatzeko».

Inbertsio hauek finantzatzeko, Bodegas Bilbainasen kapital zabal-kuntza egin lezakeela ziurtatu du Vallejo, OPAk arrakasta izanez gero. CVNEko presidentek baieztatu duenez, «azken hamar urteotan Bodegas Bilbainasek ia ez du inbertsiorik egin eta, gestio horren ondorioz, bere etorkizuna kolokan dago». Instalazioak zahartzeaz gain, Vallejo azpimarratu du Bodegas Bilbainasek dituen mahasti gehienek 30 urte baino gehiago dituztela, azken urteotan berrikuntzarik egin ez delako.

CVNEko arduradun nagusiak gehitu duenez, Bodegas Bilbainasen errentagarritasun faltaren erakusga-

Errioxako ardo sotoa.

rririk handienetarikoa bat CVNEk, langile gutxiagorekin, Bodegas Bilbainasen fakturazioa % 6 gaitzitzen da. «Bodegas Bilbainasen arazo nagusietarikoa bat bere produktuen prezioa jaitsi eta salmentak ez dira gehitu», dio Vallejo. Gaur egun, Bodegas Bilbainasek miloi bat litro inguru saltzen ditu, duela zenbait urte bi milioi saltzen zituen bitartean. Dena dela, «honek ez du esan nahi

—esan du— Bodegas Bilbainasen ardoaren kalitatea jaitsi denik».

KAPITALAREN % 20 KONTROLATUTA

CVNEk aurrera daraman akzioak erosteko eskaintza dela eta, ezarri den akzio 87.800 pezetako balioa ona dela ziurtatu du Vallejo, «Bodegas Bilbainasen ondarea, egitura eta oraingo egoera kontutan hartuta». Ildo honetatik, zaila ikusten du bilbotar enpresak kontra-OPA bat aurkeztu dezakeenik, «ez litzatekeelako erraza CVNEk eskaini duen baino prezio handiagoa abalatzten duen entitate bat aurkitzea».

Bestalde, operazioa diseinatu duen Balore eta Burtza elkarteak (FG) orain arte Bodegas Bilbainasen kapitalaren % 20 kontrolatuta daukala adierazi du, eta % 30era —OPAK aurrirakusten duen gutxi— iristea espero duela gaineratu du. Oraindik ez da ezaguna lehenengo akziodun erakundea den BBK-k operazio honetan hartuko duen jarra, entitate honetako akziodunak beren erabakia aztertzen ari direlako. Erabakia abuztuaren hasieran eza-gutzea espero da.

EAEko ekonomia sozialeko 2.000 enpresek 43.000 langile dituzte

DONOSTIA

EAEko Ekonomia sozialeko 2.000 enpresetan —kooperatibak eta lan elkarte anonimoak— 43.000 pertsonak dihardute lanean. Ekonomia sozialak EAEko Industri Produktua Gordinareneko % 24 eta Barne Produktu Gordinareneko % 15 baino gehiago suposatzen du, 'Empresa XXI' ekonomia aldizkariak jakin erazi duenez. Ekonomia sozialeko enpresek euskal sistema sozio ekonomikoan duten garrantzia begibistakoa da, beraz.

Agerkari honek gehitzen duenez, EAEko biztanleria osoak nolabaiteko harremanak ditu ekonomia sozialeko enpresekin, bai industri sistemaren barruan, bai kontsumo edo zerbitzuetan, banku entitateen batekin edota hezikuntza edo etxebizitza arloan.

Horrelako enpresek lan baldintzen hobekuntzarako eta enpleguaren sorrerarako duten garrantzia ikusita, Eusko Jaurlaritzako Lan eta Gizarte Segurantzako Sailak enpresa hauen sorrera bultzatuko zuen 1988. urtean programa baten bidez eta, 1993ko erronkaren aurrean konpetitibitatea handitzeko teknikak eta

praktikak erabiltzea ere erraztu zituen. Honez gainera, elkarte hauen batasuna, sinergia eta eskalako ekonomia ahalbideratzen dituen eskemak erabiltzea ere programaren xedea zen.

Programa hau 1988an sortu zen eta, helburua, ekonomia sozialeko elkarteak sortzen laguntzea zen, hala kooperatibak nola lan elkarte anonimoak. 1988. urtean 22 kooperatiba eta 65 LEAren sorrera lagundu zuen Eusko Jaurlaritzak. Elkarte hauek 241 eta 543 lanpostu sortu zituzten, hurrenez hurren. 1989 urtean 32 kooperatiba eta 55 LEA antolatu ziren eta, hauek, 306 eta 463 lanpostu sortu zituzten. Iazko urteko ekainera arte 13 kooperatiba eta 5 lan elkarte lagundu ziren. Azken bost urteotatik honako joera, kooperatiba gehiago eta lan elkarte gutxiago sortzearena izan da.

Ekonomia sozialeko enpresak babesteko egitura egokiak sortzea ere Jaurlaritzaren kezka izan da. Horretaz, 1989an egitura plan bati ekin zitzaion, horrelako enpresen ezaugarri nagusietarikoa bat euren tamaina txikia izan da eta eta horrek beren bideragarritasuna kolokan jartzen du, batez ere Merkatu Bateratuaren aurrean.

UCEk gutxieneko zerbitzuetarako negoziazioan parte hartu nahi du

BILBO

Euskadiko Kontsumitzaileen Elkarteak grebaldietarako gutxieneko zerbitzuei buruzko elkarrizketetan parte hartzeko eskatu dio Martin Auzmendi Lan Sailburuari. Elkarte honek gaitzetsi egin du irailetik aurrera euskal sindikatu eta patronalarekin izango diren negoziaketetatik baztertuta izatea.

Kontsumitzaile elkarte hau erabat ados agertu da gutxieneko zerbitzuak finkatzeko negoziazio hauek egitearekin, «kontsumitzaileek behin baino gehiagotan eskatu dute eta».

Kontsumitzaileen Elkarteak bere adostasuna agertu du Auzmendiarekin, «Euskadin elkarrizketa eta pluraltasun sozial giro bat» sortzen ari dela esaten duenez eta, UCEren iritziz, «nego-

Martin Auzmendi.

ziazio prozesuan UCE egoteak egoera sozial eta ekonomikoaren normaltasuna lortzeko eta lan gatazkak gutxitzeko aurrerapauso bat ekar dezake».

REAL ACADEMIA DE LA LENGUA VASCA
EUSKALTZAINDIA
ACADEMIE DE LA LANGUE BASQUE

EGOITZA BERRIAREN HORNIKETA

Xedea: Altxarien horniketa eta ezarketa.

Kokalekua: Plaza Barria, 15. Bilbo.

Gutxigorabeherako aurrekontua: 47.586.420 pta.

Betebeharreko oinarriak: Euskaltzaindiaren oraingo Egoitza (Elkano, 5-1. ez. Bilbo) edo (94) 415.81.55 telf. eta (94) 415.81.55 faxean eska daitezke.

Aurkezteko lekua eta epea: Proposamenak oraingo Egoitza aurkeztu beharko dira abuztuaren 2ko eguerdirako.

Burutzeko epea: 1991ko irailak 20a.

FOCSAk langile bat kaleratzea salatu dute UGT eta CCOOek

IRUÑEA

Nafarroako UGT eta CCOO sindikatuek salatu egin dute Iruñeko FOCSA enpresak aldi baterako kontratatuta zegoen langile bati kontratua berzitatatu ez izana, eta «ezkutuko kaleratzea» dela argudiatu dute.

Iruñeko zaborra biltzen diharduen FOCSA enpresako sindikatuek diotenez, enpresak ez du inolako arrazoirik eman 18 hilabete lanean zaramatzen langile honi kontratua ez berzitzatzeko. Iturri berberrek azpimarratu dute kaleratze honekin batera, beste kontratazio batzuk egiten ari direla, enpresako langile eskasia dela eta. Iruñaldekoak ez diren langileak kontratatzea ere leporatzen diote sindikatuek enpresari, langabezia tasa handia dagoen hiriburu honetan lan egiteko.

Tubacexek hirukoiztu egingo ditu salmentak EEBBetan

GASTEIZ

Arabako 'Tubacex' enpresaren partaidetza % 20koa duen 'Salem Tubes' konpainia amerikarrak hirukoiztu egingo du bere fakturazioa datozen bost urteotan eta 130 milioi dolarretara (14.500 milioi pezeta) iristea aurikusten du. 1990. urtean, Salem Tubes-ek 40 milioi dolarretako fakturazioa izan zuen, amerikar merkatuaren % 20 hain zuzen.

Enpresa honen berezko hedakuntza eta sektoreko beste bi konpainia amerikar erostea dira hazkunde honen arrazoiak. Tubacex, bestalde, 15.000 tona ekoizten ditu eta urtebete bat darama hamabi amerikar enpresak hornitzen.

Bilcak kapitala bikoiztuko du hotel bat eraikitzeko

BILBO

Bilboko inmutable konpainia anonimoa den Bilca enpresako Akziodunen Batzar Nagusi Bereziak kapital soziala bikoiztea erabaki du, Sevillan bost izarretako hotelaren eraiketa finantziatu ahal izateko.

Kapitalaren zabaltzea 500 pezetako 352.672 akzio berrien plazaratzearekin egingo da eta 175 milioi pezetatik 352ra pasatuko da. Hotelaren eraiketa proiektuak 1.700 milioi pezetako aurrekontua dauka eta Bilboko konpainiak Euskal Herriatik kanpora egingo duen lehena izango da.

Enpresen balantzeak eguneratzeko araua «posibleztat» jo du Zabaltzak

Euskal diputazioen arauak «Haziendaren jarrera oztopatzen» dutela esan du

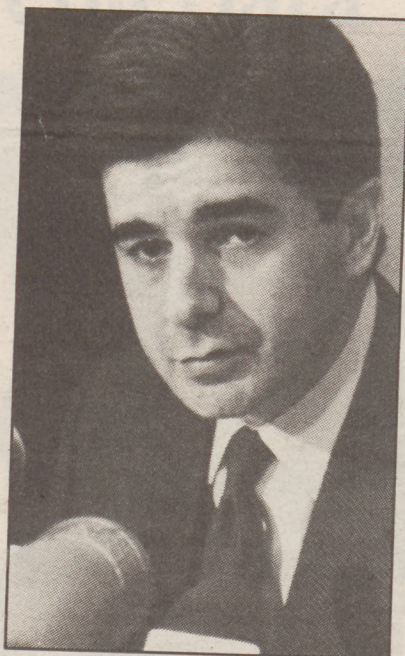
Antonio Zabaltza Espainiako Hazienda Idazkariak Elkarteen Zergarako lege berriak Espainiako enpresen balantzeen eguneratzeko arautu lezakeela aitortu dio CEOE espainiar patronalari. Balantzeak eguneratzeko posibilitateaz Espainiako Haziendako arduradun batek hitzegiten duen lehenbiziko aldia da haxe.

MADRIL

Carlos Soltxaga Ekonomia ministroak egin zuen azken aldikoz kontu horri buruzko adierazpenik, Kongresu-Senatu bitariko Batzordeari Konpetitibitate Paktuari buruzko argibideak eman zizkionean, ekonomi agerkari baten informazioaren arabera.

Soltxagak bertan aipatu zuenez, «Gobernuak ez deritza egoki balantzeak eguneratzeko erregulazioa egiteari, amortizazio taula berriak egiteari nahikoa deritza eta».

Antonio Zabaltzak CEOEko arduradunekin izan zuen bileran, Ha-

Antonio Zabaltza.

EFE

zienda Idazkariak euskal diputazioek kontu honetaz egin zituzten araudiek «Haziendaren jarrera oztopatu» egin zutela aitortu zuen. Jakinaenez, EAEko diputazioek onartu egin zituzten enpresen balantzeen eguneratzeari buruzko arauak. Haziendako Ministeritzak errekurritu zituen eta berauen aplikazioa-

✓ **Balantzeak eguneratzeko posibilitateaz Espainiako Haziendako arduradun batek hitzegiten duen lehenbiziko aldia da haxe.**

ren kautelazko etendura ere eskatu zuen Auzitegietan. Haxe kautelazko etendurarako eskaria gaitzetsi zuten, arau haxe EAEan aplikatu daitezke, behin betiko epaiak zer dioten jakin bitartean.

Zabaltzak eta CEOEko buruzagien arteko bilkuran, Haziendako Idazkariak Elkarteen Zergari buruzko legea prestatzen denean eztabaida sakon bat egingo dela hitza eman zion patronalari, espainiar enpresari eskatzen duten balantzeen eguneratzeari buruz. Edozelan ere, hasiera batean horrelako neurri fiskalen aurkako jarrerari eutsi dioten PSOEko diputatuak hitzein behar dute honetaz, ekonomi egunkariak ziurtatu duenez, EAJk helburu horrekin proiektu bat aurkeztu bait zuen Kongresuan.

Gipuzkoako GIITk 41 ikerkuntza proiektu egin zituen 1990ean

DONOSTIA

Gipuzkoako Ikasketa eta Ikerketa Teknikoetako Zentruko patronatuak 41 ikerketa proiektu egin zituen 1990. urtean. Zentru honek iazko ekitaldiari dagozkion balantze eta emaitza kontua onartu ditu berriki.

Jose Maria Bastero Gipuzkoako GIITko zuzendariak oso balorazio positiboa egin du zientzi arloko gestio plangintzaz, proiektuen kalitatea eta EAE eta bertako industriarako duten garrantzia kontutan izanda.

GIITk iaz egin zituen 41 proiektuetatik % 60 inguru enprekin elkar lanean egin ziren eta gainontzeko % 40 entitate publikoekin, batez ere Eusko Jaurlaritzaren babesaren bidez, eta baita Europa mailako proiektuak. Azken hauetaz, iazko ekitaldian, Gipuzkoako ikerketa zentru honek bederatzi europar proiektutan hartu zuen parte.

Ekonomi arloan, zentru honek laborategi berrien handitze lanetan inbertsioak egin ditu. Horien artean aipagarriena mikroelektronika laborategia da, teknologi alderditik duen garrantziagatik. Laborategi honek industria aeronautikoan eta etxeko tresnetarako geroz eta hedatuago dauden 'pelikula meheko zentsoreak' egiten ditu. Zientzi alorrean aipatzekoa da Zentruko ikerkuntza zuzendaria den Manuel Fuentes irakaslea Finlandiako Mattech' 91 Konferentziko ohorezko kide izendatua izan dela eta Amerikako Ingeniari Mekanikoen Elkarteak Zentru honetako irakasleak aurkeztu zuten artikuluari emandako saria.

Irungo mugako trafikoa erabat normaldu da greba bukatu ondoren.

Irungo mugako langileen greba bukatuta, normaltasuna nagusi

DONOSTIA

Irungo Aduana agentzietako langileek lanari ekin zioten atzo, ostiral eta larunbatean burutu zuten grebaldiaren ondorioz. Geldialdi horrekin, Irungo mugako merkantzia trafikoa gestioan zuten agentzietako langileek protesta egin dute, 1993. urtean Europako Akta Bateratua indarrean hasten denean eta lurraldeen arteko mugak desagertzen direnean sektore honek izango dituen ageriko arazoengatik.

Pasa den ostiralean egin zuten asanbladan erabaki zuten bezalaxe, merkantzien esportazio eta inportazioarako gestio lanari ekin zioten berri ere langileek. Gestio erritmoa azkartu ere egin zen eta trafikoa arratsalderako arindu zen, bertan ze-

goen kamioi piloa gorabehera.

KOTXE TRAFIKOA DESBIDERATU

Ildo horretatik, Frantziako Errepublikaren Trafikorako Erakundeak (CNIR) Espainia eta Frantzia arteko mugarantz zihoazen ibilgailuak desbideratzeko operazioa jarri zuen martxan. Irungo mugako grebaren ondorioz sortutako kamioi pilaketagatik hartu zen neurri hori. Ondorioz, lau kilometro arteko ibilgailu iladak sortu ziren mugaz bi aldeetan. Frantziar agintaritzak 10 Nazionala hartzeko aholkua egin zien ibilgailu gidariei.

Atzo goizaldean egoera oso larria izan zen eta, grebak atzo bertan bukatu behar bazuen ere, hamar ordu behar izan ziren turismoen trafikoa erabat normaltzeko.

LABURREAN

BEAZ enpresa zentruaren lehendakari izendatu dute Bilbao

Bizkaiko Diputazioaren enpresa eta berrikuntza zentrua den BEAZ S.A. elkarteko lehendakari izendatu dute Ekonomia Sustapenerako eta Garapenerako Saileko diputatua den Jose Luis Bilbao. Era berean, elkartearen Administrazio Kontseiluak Javier Maqueda aukeratu du zuzendari gerente. Honen esanetan, BEAZen «enpresa berritzaileak» bultzatuko dira.

EGUR sektoreko hitzarmena sinatu dute Bizkaian

Bi urteko iraupena izango duen Bizkaiko egur sektorearen hitzarmena sinatu zuten atzo Bilbon negoziazio mahaia osatu duten ELA sindikatuak eta patronalak. Akordioaren arabera, aurtun % 8,1eko soldata igoera izango dute langileek eta Kontsumorako Prezio Indizea (KPI) % 6,5etik igotzen bada errebisatu ahal izango da. Urteko 5 lanorduko murrizketa ere jasotzen du. Datorren urtean, soldata igoera KPI + 1,5 puntuko izango da eta murriztuko diren orduak zazpi. Bizkaiko 500 langile eragingo ditu hitzarmenak.

ALTZAIRU

esportazioek % 27,5 egin zuten behera

Urtearen lehen bost hilabeteotan % 27,5 egin dute behera Espainiak egin dituen altzairu esportazioek, aurreko urteko datuekin alderatuta. Inportazioak, berriz, % 73,5 igo ziren, SIDERINSA enpresa siderurgikoen elkarteko iturriek aditzera eman dutenez. Datu hauen arabera, Espainian kontsumitzen den altzairu arruntaren % 22,6 kanpotik erosten da.

FAGOREK akordioa sinatu du Sesam konpainiarekin.

Arrasateko Kooperatiben taldeko partaidea den Fagor Sistemas ingenieritza sozietateak, SPM softwarea Estatu espainiarrean banatzeko akordioa sinatu du Sesam konpainia italiarrarekin. SPM softwarea Estatu Batuetako Salerno Manufacturing Systems enpresak koizten ditu eta Sesam italiarrak produktua Europa mailan banatzeko kontratu eksklusiboa dauka. Akordio hau Fagor Sistemak eta konpainia italiarrak sintautako elkarlanerako hitzarmenaren barruan kokatzen da.

Tentsioa talde independentisten artean ekaitz politiko katalanean

Pujolen alderdiak independentziaren aldeko adierazpen bat sinatu du

Talde abertzale katalanen arteko eztabaida bizia agerian geratu zen igandean Bergan (Katalunia) egindako 'Pi de las Tres Branques-eko' ohizko ekintza nazionalistan. Batetik, CiU koalizioako kide moderatuak radikalago jokatzeko joera azaldu dute. Bestetik, MDT talde independentistako kideek ERCren kontrako ekintzak burutu zituzten.

LUIS FERNANDEZ / DONOSTIA

Gertakarietan, gazte talde batzuek, gehienak Moviment de Defensa de la Terra (MDT, Lurraren Defentsa Mugimendua) taldekoak antza, Esquerra Republicana de Catalunya-ko (ERC) partaideen eta liderren kontra ekin zuten. Harriak, arraultzak eta botilak ekin zuten talde independentista hauek, beraiek «traidoretzat» dituzten ERCko buruzagien kontra, bereziki Angel Colom liderraren kontra.

ERCk komunikatu gogor bat kaleratu zuen atzo, erasotzaileak «talde txiki eta inkontrolatuak» direla salatzen. Erasok «indarkeria faszistaren» adierazgarri dira, ERCren iritziz. Esquerrak, gainera, «tristura»

PSOEk zuzenean kontrolatuko du Expo'92 Erakusketa

SEVILLA

Sevillako 1992ko Erakusketa Unibertsaleko (Expo'92) komisari ohiaren iritziz, Expo'92ko orain arteko agintaritzak ez du jadanik proiektuaren kontrolik izango, eta «boterea» zuzenean Espainiako Gobernuak izango du. Horrela adierazi zuen atzo Sevillan Manuel Olivencia komisari ohiak, prentsaurreko berean.

Atzo bertan baita ere, bere kargua hartu zuen bere ordezkioak, Emilio Cassinello diplomatikoak, ekintza ofizial batean. Olivenciaren ordezkari Cassinello jartzean ez da izen aldaketarik burutu, organigrama osoaren baizik. Orain, Cassinellok duen funtzio eta agintea mugatua izango da eta PSOEren Gobernuak kontrol zuzena indartu egingo du Erakusketaren inguruan. Gobernuak Expo-an izan duen delegatuak, Jacinto Pellon-ek, konpetentzia zabalagoak izango ditu, orain arte Olivenciaren liskarretan aritu ondoren. Bestetik, Narcis Serra gobernuaren lehendakariordeak bere gain hartu du «koordinazio orokorra».

Oposizioaren esanetan, PSOEk Expo-92 erabat kontrolatzeko urratsa da guzti hau, ondoren Erakusketaren etekin publizitario eta politikoa ondo profitatzeko.

Joko Olinpikoen kontrako ekitaldi nazionalista. Ondoan, Angel Colom.

✓ Independentista radikalenentzat ERC «traidorea» bilakatu da, borroka armatuari uko egin eta «bide instituzionala» aukeratu izanagatik.

ere azaldu du talde radikalen jarraitzaileek. «Ez dira gai arrazontzeko, ikusteko argi dagoela independentziaren aldeko borroka bide baketsu eta demokratikotik irabaziko dugula». Azken finean, ERCko prentsa bulegoak adierazi duenez, talde hauek ez dute independentziarekin zerikusirik. «Nonbaiten hustu behar dute barruan daramaten biolentzia».

«HIRU ADARREKO PINUA» Istiluetan, ez zuten parte hartu nahi izan Mossos de Esquadra direlakoek, Kataluniako polizia autonomoek, eta hori ere salatu du ERCk. Mossos-ak Berga herrian geratu ziren ekitaldiaren zelaira igon gabe, nahiz eta jakin goian borroketan ari zirela. ERCren arabera, alderdiko gazteriak, JERC taldeak, ez ziren erantzun besteen indarkeriari eta horregatik ez zen egoera gehiegi larritu. Hala ere, ERCkoa den Bergueda eskualdeko alkate batek kolpe gogorak jaso zituen eta ospitalean dago. Erasok honengatik denuntzia aurkeztuko du alderdi errepublikar.

rrak. Pi de las Tres Branques delako hau ('Hiru Adarreko Pinua') Herri Katalanen arteko batasunaren sinboloa da. Urtero zuhaitz ezagun honen inguruko zelaian, Berga herrian, egin ohi den ekitaldia Katalunia, Valencia eta Balearen arteko batasunaren aldarrikapena izan ohi da [Estatu frantseseko zati katalana, Rosello, historikoki Kataluniaren partetzat jotzen da].

Biltzarren protagonista nagusia Esquerra Republicana de Catalunya (ERC), berriki Tierra Lliure talde armatuaren koadro nagusiek armak utzi eta bertan sartzea erabaki eta gero. Gertakari garrantzitsu honekin, batzuen begitan, indarberritu egin da eta independentismo katalanaren adierazlerik garrantzitsuen bilakatu da. Beste batzuentzat, ordea, ERC alderdi «traidorea» bilakatu da, borroka armatuari uko egin eta «bide instituzionala» aukeratu izanagatik.

Edozela ere, «lurrikara» izan da Kataluniako politikarako, ERCren norabide politiko berria. Dagoeneko Katalunia Lliure alderdia, Terra

XAVIER MORENO

Lliureren pareko politikoa, zatitu egin da. Crida per la Solidaritat ('Elkartasun Deialdara') kultur mugimenduan ere disentsioak nabari dira. Mugimendu independentistaren barne, MDTk eta SPSCk (elkartasun komiteak, nolabait Amnistia-aren Aldeko Batzordeen antzerakoak) ERCren kontrako jarrera hartu dute, borroka armatuaren beharra azpimarratuz. Terra Lliureko preso talde batek ere lefro ofizialaren disolbaketaren kontrako komunikatu kaleratu izan dute.

Nazionalismo moderatuak ere astindua ezagutu dezake, bereziki Jordi Pujolen alderdian, Convergencia-n (CDC, CiU koalizioaren partaide UDC talde demokristauarekin).

CDCko militante talde esanguratsu bat ERCn sartzekotan dabilela komentatu izan da. Zenbait «moderatu» hasi dira mugitzen. 'Hiru adarreko pinuaren' ekitaldian Josep Miro Ardevol kontseilari pujolista ohiak adierazi zuenez, «orain da garaia katalan guztientzat Estatu bat eratzeak». Miro Ardevol Komite Olinpiko Katalaneko burua da gaur egun. JNC (CDCko gazteria) taldeko liderrak, Carles Campuzanok, Ekialdeko Europara begiratu beharra azpimarratu zuen igandeko ekintzan.

Autonomi Estatutuaren kontra

Pi de les Tres Branqueseko ekitaldian komunikatu polemiko bat sinatu zuten zenbait talde nazionalistek. ERCz gain, MDTk ere sinatu zuen independentziaren aldeko agiri hori, nahiz eta beren kideak borrokan aritu lehenetxeago. Ez horiek bakarrik, CiU koalizioa bi alderdietako ordezkariak ere baietsi zuten aldarrikapena. Hori bai, ekitaldia egin zen Bergueda eskualdeko koadro lokalak izan ziren komunikatuaren sinatzaileak, ez alderdien kulpak.

Komunikatuak puntu benetan sutsuak zituen:

- 1.— Autodeterminazio eskubidearen aldarrikapena, independentzia lortzeko.
- 2.— Gaur egungo «autonomien Estatua» baztertzeko, eta Kataluniako Autonomi Estatutuaren ezabapena, beste bat egiteko.
- 3.— Gobernu Zibil eta Diputazioen ezabapena.
- 4.— Preso dauden patriota —horrelaxe dio testuak— ka-

talanen askatasuna.

5.— Joko Olinpiko espainolak Barcelonan egitea gaitzestea.

Komunikatu gogorra sinatu arren ordezkari lokalek, Esquerra Republicanak bere egin zuen atzo agiriaren edukin osoa. ERCko erakunde lokal askok zentzu berezko beste hainbat agiri kaleratu zituzten igandean. Convergencia eta Unio alderdien jarrera ofiziala agiri radikalarekin bat ote datorren zalantzakoa da, baina guxtienez oinarrian iritziak pil-pilean dauden adierazgarri da. CDCren egoitzan ez zuten atzo gaia komentatu nahi izan, eta atzo gauz burutzeko zen Biltzar Exekutiboaren bileran erabakiko zela adierazi zuten. Biltzar hori hama-bostero bildu ohi da, eta atzokoak —emaitzak gaur eman go dira jakitera— esangura berezia zuen, azken bi asteotan gori-gorian jarri baita Kataluniako politika eta independentziaren eztabaida.

Hassan II eta Diouri frantziar telebistetan mintzo

ALLANDE SOKARROS / BAIONA

Abdelmoumen Diouri Frantziatik hilabete batez kanporatua izan zen marokiar oposizioileak eta Hassan II Marokkoko erregeak eztabaida itxura bat izan zuten igande arratsean, frantziar telebista bi kateren bitartez. Hassan II erregea TF1eko erredakzioak emanaldi berezi baterako konbidatu zuen. Abdelmoumen Diouri, aldiz, FR3ko '19/20' albiste saioan mintzo zen.

Hassan IIaren erregimena aspaldidanik salatzen duen marokiar idazleak baieztatu zuen argitaragai den bere azken libururengatik zutela kanporatu. Izan ere idazlan honen bitartez, Moumen Diourik Hassan II erregea Marokkoko enpresa emankorren jabetzen dela azaltzen du eta igandean berak zioenez: «frantziar kolonialismoaren ondoren Hassan IIaren kolonialismoaren men gaude gaur».

Bere kanporatzea liburu horrek zekartzan argibideek zutela eragin frogatzat emateko, Diourik zera zioen: «zinez gizon kaltegilea izan banintz, ez zautaten nere pasaportea berrituko aurtengo martxoan berean». Gaur oraindik agertua ez den bere liburu honen argitalpena ezeztatzea prest zegoela adierazi zuen hala ere Diourik, baldin eta marokiar preso politikoa askatuak badira. Oposizioilearen kanporaketan Marokkoko presiorik ez zuela egin esan zuen Hassan IIak, baina gehienek iritziz, Parisek Erregearekin duen «adiskidetasuna» izan zen Abdelmoumen Diouri kanporatzeko arrazoia.

Alabaina, holakorik onartzeko gogorik ez du batere azaldu Hassan II erregeak, TF1 katean adierazitako bere hitzetan. Izan ere, Diouriri guxtiespen hitz batzuk aditzera eman eta, Marokkoko erregeak gezurtatu egin zuen bere erresuman preso politikorik dagoenik.

INMIGRAZIO POLITIKARI BURUZ

Tazmamart-eko espetxe izugarria badenik ere ukatu egin zuen Hassan IIak, baina bertan hamazortzi urte hauetan preso datxikaten Abraham Serfaty oposizioileak ez dela askatua izanen, «Mendebal Sahara Marokko dela ezagutuko ez dueno» gaineratu zuen Erregeak.

Bestalde, imigrazioaren arazoei buruz, Hassan IIak zioen frantziar enpresetako ugazabek luketela finkatu behar zenbat kanpotar langile nahi dituzten eta gehitu zuten: «Frantziak sobera dituen marokiar langileak bidaltzen ahal dizkit».

Mandelatarrak eta Gonzalez. EFE

Mandelak zigorrei eusteko eskatu dio Gonzalezi

MADRIL

Nelson Mandela buruzagi beltz hegoafrikarrak Hego Afrikaren kontrako zigorrei eusteko eskatu zion atzo Espainiako Gobernuak lehendakariari, Felipe Gonzalezi. Lau egunerako Espainiara joan eta gero, gaur amaiatuko da Afrikar Kongresu Nazionalako (ANC) lideraren bisita.

Europako Komunitatearen (EK) barnean zigorrei eusteko presioa egiteko eskatu zion Mandelak Gonzalezi atzo Mandrilen izan zuten elkarrizketan. Laguntza eskatu zion buruzagi beltzak, «eta ez bakarrik morala», Hego Afrikako erreforma prozesua bultzatzeko eta benetan burutzeko. Preso politikoen eta exiliatuen egoera konpongabea aipatu zuen prezski Mandelak. ANCKo buruzagiak esan zuenez, «oso harreman emankorrak» izan ditu Madrilen.

Felipe Gonzalezek zigorrei eusteko presioei buruz ez zuen ezer esan, baina egoera normaltzeko Hego Afrikan asko falta dela adierazi zuen, Mandelarekin ados. «Oraindik ez da demokrazia osoa ezarri, gizaki bat boto bat printzipioa», esan zuen Gonzalezek, Gobernuak iturrien arabera. Francisco Fernandez Ordoñez Atzerri ministroak komentatu zuenez, Hego Afrikaren kontrako zigor ekonomikoak aldatzeko asmorik ez du oraingo Gobernuak. Hala ere, EKk joan den abendutik indarrak gabe utzi zuen mineral gaien buruzko blokeoa.

Gaur doctor honoris causa izendatu dute Nelson Mandela Sevillako eta Madrileko unibertsitateek.

PASAIKO UDALA

Udal Plenoak apirilaren 29an egindako bilera «estalkipeko edo hegalkinarene gaineko eraikuntzen udal ordenantzak osatuko dituen Ordenantza Osagarriak» onartu zituen, jendaurrean azaltzen dira Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean argitaratzen denetik hilabete epean, eta aldi horretan egoki eriztiko erreklamazioak aurkeztu ahal izango dira Udaletxeko Idazkaritzan.

Pasaia, 1991ko ekainaren 5a
ALKATEA

Soldadutza legeak, kritikez gain, zailtasun praktiko handiak dauzka

Norberak aukeratutako soldadutza gutxi batzuek egin ahal izango dute

Soldadutzarako lege proiektu berriak jaso dituen kritika gogorrez gain, benetan aplikatzeko zailtasun praktiko handiak ere badituela agerian jarri du, nahiz eta Gobernuak datorren urteko urtarrean aplikatzen hastea nahi duen. Defentsa ministro espainolak detaile gehiago eman zituen atzo prentsaurreko batean, baina hainbat puntu airean utzi ditu.

DONOSTIA

Espainiako Gobernuak eraturako soldadutzarako lege proiektuak iragarritako «abantailak» bat, norberak aukeratzea non eta noiz egin nahi duen soldadutza, oso modu murritzuan izango da posible. Bederatzi hilabeteko soldadutza egin beharko dute 1992tik aurrera Espainiako gazteek, lege berria aplikatuko denez, baina bakarrik gazteen % 13k ahal izango du aukeratu nora, noiz eta zertara joan, legeak teorikoki agintzen duen bezala.

Julian Garcia Vargas Defentsa ministroak adierazi zuenez, azaroan 26.775 postu eskainiko ditu Defentsa Ministeritzak soldadutza aukeren bidez egiteko 1992rako. Beraz datorren urtean soldadutza egin behar dutenek, postu horien artean aukeratu ahal izango dute. Hala ere, postuok ez dute betetzen soldadutza egin behar dutenen % 13 baino. Ministroak ez zuen argitu aukeraketa prozesua nola izango den, eta galdera asko airean geratu dira.

Izan ere, zozketa sistema ez desagertzean, zozketatu ere egin beharko dituzte gazteak, eta hori ere azaroan gertatu ohi da. Baina eskainitako postuak ere azaroan egingo direnez publiko, ez dago batere argi nor aukeratu ahal izango duen eta

Mitterrand-Kohl bilera: Europako etorkizuneko mapa eztabaidagai

LUIS FERNANDEZ / DONOSTIA

François Mitterrand Frantziako lehendakariak eta Helmut Kohl Alemaniako gobernuburuak bilera garrantzitsua daukate gaur Alemanian, Bavariako Alpeetako Bad Wiessee herrian. Joan zen ekainaren 25ean bildu ziren azkeneko Kohl eta Mitterrand, Parisen orduko hartan, baina geroztik eztanda egin duen Jugoslavia krisiaren panorama politiko europarra astindu duenez, «ezinbestekoa» bilakatu da mini-gailur berri hori. Batez ere, Frantzia eta Alemaniaren jarrerak kontrajarriak izan direlako gai horren inguruan.

Printzipioz, Mitterrand eta Kohl Londresen ziren biltzekoak joan den astean, baina «ez zuten astirik izan». Jugoslaviako krisiaz gain, Europako Batasun Politikoaren prozesua ere aztergai izango dute, eta baita hain polemikoak ez diren beste gai batzuk

ere: adibidez, Soviet Batasunari lagundu egin behar zaiolakoan bat datoz bi mandatariak.

Jugoslaviari buruz, ordea, jarrera kontrajarriek mesfidantza ere sortu dute bi estatuen artean. Alemaniak begi onez ikusiko luke Eslovenia eta Kroaziaren independentzia, hurbiltasun geografiko, ideologiko eta historikoak kontutan harturik. Mitterrarentzat, ordea, mugak aldatzea Europarentzako «arriskua» da.

Parisen komentatu izan denez, Alemaniak «aldi teutoniko» berria ireki nahi du European, ekonomikoki eta politikoki kontrolatutako estatu txiki berriekin, aspaldiko garai historikoak gogoratuz. Alemanian hori gezurra dela diote, eta Frantzia beldur dela barnean nazio arazo istilutsuak dituelako; Euskal Herria eta Kortsika, adibidez. Seguraski bai Pariseko zein Bonnekoko analisek badute arrazoirik.

Polizia bihurtu soldadutza ez egiteko? Galde intsumisoei. JOSE SIMAL

✓ CDSk Konstituzioaren aurkako errekurtsioa aurkeztuko du, soldadutza egin izateak kontratu publikotarako duen lehentasuna diskriminatzailea dela salatzeko

nor zozkatuko duten. Gainera, postu aukeraketak prozedura luze samarra eskatzen du halaberharrez: eskaintza baino eskaera handiagoa izanez gero, preferentziak, espedienteak eta egoera pertsonalak baloratuko ditu Defentsak «hautatutako» soldadutza plaza eskaintzeko. Prozesua azaroan hasiz gero, zaila dirudi 1992ko lehen soldadutza txandetan aplikatu ahal izatea Vargas proiektua.

Garcia Vargasek ez zuen atzo zailtasun praktiko hauei buruzko zehaztapenik eskaini. Administrazio publikoan kontratua lortzeko soldadutza egin izana lehentasuna izango dela baietsi zuen Garcia Vargasek, baina ez zuen detaile handirik eskaini. Puntu polemiko honek Konstituzioaren aurkako izan ote daitekeen

zailtza handiak sortzen ditu lege proiektu berriari buruz. Inkonstituzionalitate eskaerak idazten ari dira jada: CDS alderdiak bat aurkeztuko duela iragarri du. Julio Anguita IUko liderrak atzo esan zuenez, lege berria «munstroa» da puntu horrengatik, eta giza eskubideen aurkakoa da.

Ministroaren arabera, lehentasuna izango dute kontratu publikoa lortzeko soldadutza edo Ordezko Zerbitzu Soziala (OZS) egin izatea, baina ez horiek bakarrik, baita ere legalki soldadutza egin gabe dutenak. Azken puntu horrek preferentzi sistemaren «itxiera» konpontzen du nolabait, baina zailtza praktiko eta legalak airean daude. Emakumezkoekin zer gertatuko den ere ez dago argi sistema horrekin.

POLIZIA BIHURTU LIBRATZEKO

Lege berriaren beste detaile batzuk eman zituen ordea ministroak. Ordezko Zerbitzua 18 hiletik 13ra gutxituko da, eta Zerbitzu horretarako izango dira gaur egun Gurutze Gorriak eskaintzen dituen soldadutza postu guztiak. Aurrerantz, beraz, ezin izango du inork soldadutza bolondres bezala Gurutze Gorrian egin.

Bestetik, soldadutza ez egiteko beste bide bat iragarri zuen atzo Julian Garcia Vargasek: Polizia Nazionalen sartzea bost urterako kontratuarekin. Jakina, ez dirudi bide honek gaur egunean soldadutzaren aurka daudenak erakarriko dituenik.

Gaur egungo bolondres «bereziak» desagertuko dira. Bolondres joanez gero, soldadu profesional gisa eta urte batzuetarako kontratuaz joan beharko dira gazteak. Defentsa Ministeritzaren asmoa Espainiako Armada erdia profesional bihurtzea da. Orain arte 28 urtetik gorakoek zuten beste abantaila bat, sei hileko soldadutza egitea, desagertuko da. Aurrerantz, bederatzi hilabete, besteak bezala.

LABURREAN

PARISEKO 53 familia eremu publiko bat okupatzen

Pariseko 13. auzoko etxebizitza batetarik kanporatuak izan diren 53 familiak 'Quai de la Gare' auzoko lur eremu okupatu dute 10 egunez. Lur eremu honen ondoan Pariseko herriak liburutegia eraikitzeko du. Atzo aeratsean auzitegi administratiboak erabakia hartzeko zuelarik jende hauek hortik haizatu ala ez. Familiak fermuki aitortu dute hortik haizatuak badira beste eremu bat okupatuko dutela.

KORTSIKAR talde baten atentatua Paris erdian

«R» hizkia zekarren paper batzu aurkitua izan zirela atentatu bat jasan zuen Pariseko merkatal auzitegiaren aitzinean. «R» sinadura egiaztatu balin bada, atentatu hau Kortsika Rezistenta talde armatuaren gain jarri behar liteke. Egoitza honek kalte txiki batzuk bakarrik zituen eragin igande gaueko hamarretan gertatu zen leherketaren ondorioz. Zartagailua ate aitzinean ezarria izan zen.

SOLTXAGAK ez du itxaropenik Konpetibitate Paktuan

Konpetibitate Paktua burutzeko itxaropenik handirik ez du jadanik Carlos Soltxagak, Espainiako Ekonomia ministroak. Atzo adierazi zuenez, oso zaila izango da pakto hori irailean sinatzea. Sindikatuek Gobernuaren politika itxia ikusita negoziazioak hautsi zituzten, baina «ateak zabalik dituzte mahairako oraindik», komentatu zuen atzo Soltxagak. Ministroaren arabera, paktuaren negoziazioa haustea ez da «horren larria».

VALENCIAKO kostaldean marea beltz biologikoa

Valenciako ondartzetan marea beltz berezi eta kezkarri bat agertu denez geroztik, itsasoan bainatzea debekatu egin dute badaezpada. Marea beltza ez du petrolioak eragin, alda mordo baten deskonposizio prozesuak baizik. Kostaldeko zortzi kilometro estali ditu alga mantxak, eta agintarien arabera toxikoak ez diren arren, ez da komeni bainua, begietan gorridurak gertatu bait daitezke. Agintarien arabera, faktore naturalak dira algen marea beltz hau eragin dutenak.

Baker Israelen baietzaren zain dago bake Konferentzia egiteko

Urrian izango litzateke eta arabiarrekin egin beharreko negoziaketak zuzenak lirateke

James Baker eta Yitzhak Shamir-en arteko elkarrizketa berrien bigarren egunean erabaki zehatzak espero ziren, Ekialde Erdiko baketze prozesurako Gailurra egiteko Israel bait da Estatu bakarria oraindik baiezkorik eman ez duena. Dena den, Shamirrek atzo bildu aurretik Israeleko irratitari eskainitako elkarrizketan Gailurra egingo dela susma zitekeen.

DONOSTIA

«EEBBek datorren urrian egin nahi dute Ekialde Erdiko bake Konferentzia» argitu zuen Yitzhak Shamirrek, Israeleko lehen ministroak irratiz egin zioten elkarrizketan. «Estatu arabiar guztiek Israelekin zuzeneko negoziaketak egitea eta Nazio Batuen Erakundeko (NBE) ordezkaria soilik behatzaile gisa joatea onartu dute» gaineratu zuen Shamirrek. Bi puntu hauek ziren Israelek bake Konferentzia egiteko jarriko baldintzetako batzuk. Hasiera batean Siria izan zen horren aurka agertu zena NBEk zuzenki parte hartzearen aldekoa bait zen, baina Bakerrekin, EEBBtako Estatu idazkariarekin bildu ondoren, bere jarrera aldatu du. Gainera, Ekialde Erdiko Gailurra

Shamir eta Bakerren arteko solasaldiek erabakiko dute Konferentzia egingo den.

egun bakarreko negoziaketa zuzeneko osatuko dute, eta berriro bildu beharko bada, Israelen onspena izan beharko du. Estatu arabiarrek ere onartu zuten ordezkariak palestinarra.

**BAIETZA
ZIURTATU
GABE**

Igandean bildu ziren lehenengo aldiz Baker eta Shamir elkarrizketa berri hauetan, baina bigarren egu-

nean espero zen Israelen erantzuna, bertako irratia adierazi zuenez. Oraindik Shamirrek ez du onartu NBE behatzaileari eta Konferentziaren jarraipenari baietza ematea, EEBB-en azalpenak espero bait zituen palestinarren ordezkariak eta NBEko ordezkariak bete beharreko eginkizunari buruz.

Israelen ez daude baldintza horiekin bake Gailurrera joateko prest. Shamirren erabakiengan konfidantza osoa jarri duena Ariel Deri Barne ministroa izan da, eta lehen ministroari zorianak eman zizkion, «Israelen eskakizunik nagusia, nazio arabiarrekin negoziaketa zuzenak egitearena, onartu bait dute denek».

Konferentziarako bake bideak

George Bush EEBBtako lehendakariak Israeleko agintariei buruz «bakerako bidea beraien eskuetan dago» adierazi zuen. Izan ere, arabiarrek bake konferentzia onartu dute. Israel da oraindik pausu positiborik eman ez duen bakarria.

Hau izan da James Bakerren bake ibilbidea:

1.Dimaxk, Osteguna, Uztailek 18; Hafez El-Hassad Siriako lehendakariak baieztatu «garrantzitsu eta positiboa» eman zion EEBBtako bake planari. «Ekialde Hurbilari buruz Nazio Batuen Erakundeko (NBE) 242 eta 338 erabakietan oinarritutako arautegia» onartu zuen.

2.Alexandria, Ostirala 19; Hosni Mubarak Egiptoko lehendakariak Israelen aurkako arabiarren boikota amaitzea proposatu zuen, lurralde okupatuak kolonizazioak ez jarraitzearen ordean.

3.Djeddah, larunbata 20; Saudi Arabiako agintariekin planarekin ados agertu ziren eta «arabiarren arteko kontsentsua» aipatu dute. Boikota etetea onartu dute.

4.Amman, Igandea 21; «Bake prozesuak aspektu guztietan funtzionatzen badu, onartu egingo dugu» dio Jordaniako Hussein erregeak, Mubaraken proposamena onartuz.

5.Jerusalem, Astelehena 22; Baker iritsi aurretik «Israel proposamenak aldatzekotan da» adierazi zuen Moshé Arens Defentsa ministroak, Siriaren erantzunaren ondoren.

Japonia, Australia eta Hego Korea Gerra Hotzaren beldur

DONOSTIA

Japoniak, Hego Koreak eta Australiak EEBBtako Armadak Asian jarrai dezala defendatzen zuten atzo, «Gerra Hotzaren azterketa ez bait du oraindik lurralde honetatik aldegin». Armada estatubatuarra egonkortasunerako «ezinbesteko» faktoretzat jo zuten hiru Estatuok, Gerra Hotzak utzitako susmo eta mesfidantzena.

Hiru Estatuok esan zuten, Asia eta Pazifikoko segurtasuna oraindik ez dela ziurtatu, potentzia handien tentsioak baretu diren arren. Honi dago-kionez, Taro Nakayama, Japoniako Kanpo Arazoetako ministroa zehatzagoa izan zen eta Soviet Batasunak Europari dagokionez harturiko jarrera berria «oraindik ez dela Asia eta Pazifikora zabaldu» adierazi zuen.

Nakayamak gaineratu zuen soviatarren «jarrera positiboa» izan arren, Mongolia eta Txinako mugetan eta Vietnameko Cam Ran Bay basean zituen tropak murriztuz, «SESBB bere potentzial militarra hobetuz ari da Ekialde Urrunean».

Adierazpen hauek atzo hasiriko Japonen egin zituzten Hego Korea, Japonia eta Australiako ordezkariak. Bilera hau Asia Ekialdeko Nazioen

Elkarteak (ASEAN) eta bere «elkarrizketarako asoziatuek» (EEBB, Japonia, Europako Elkartea, Hego Korea, Australia, New Zeland eta Kanada) antolatuta dute. Nazio anitzeko bilera hau normalki arazo ekonomikoek hitzegiteko izaten da.

Atzo emaniko prentsaurrekoan, Kanpo Arazoetako ministro japoniarrak bere poza agertu zuen EEBBek eta Filipinek, irla hauetako Subic-eko base militar estatubatuarra mantentzea erabaki zutelako, eta adierazi zuen base horren garrantzia areagotu egiten dela nazioarteko egoera politikoaren aldaketak direla eta.

Japoniak soviatarrekiko duen mesfidantza II Mundu Gerran «Iparaldeko irlak» galdu zituenetik dator. Geroztik, Japonia alferrik saiatu da irla horiek berreskuratzen.

Hego Koreak 43.000 soldadu iparramerikar ditu bere lurraldean, Ipar Korearekin mantentzen duen Gerra Hotzetik «babesteko». Lee Sang-Ock-ek, Hego Koreako Kanpo Arazoetako ministroak adierazi zuen «tropa estatubatuarrek hemen jarraitzea ezinbestekoa dela, lurraldearen baketze prozesurako». Iritzi berdinekoa da Gareth Evans, Australiako ministroa.

FSLNren politika baieztatu zuen sandinisten kongresuak

MANAGUA

Sandinisten lehen kongresua herenegun amaitu zen eta bertan zuzendaritza nazionala osatzen duten zazpi kideen jarraipena baieztatu zen, bi izendatu eta Daniel Ortega idazkari nagusi aukeratu zuten. Erabaki hauekin bukatutzat eman da Askatasun Nazionalerako Fonte Sandinistaren (FSLN) lehenengo kongresua.

Kongresuan Asanblada ere aukeratu zen, aholkularitza organu soiletik «eztabaida, erabakiorra eta maila goreneko» instantzia izatera igaroko dena.

Lau urteko iraupena izango duen Asanblada honen gidaritza FSLNko zuzendaritza nazionalak izango du eta bere funtzioa alderdiaren «taktika eta borroka erantartu eta zuzentzea» izango da.

Zuzendaritzako kide berriak Sergio Ramirez idazle eta diputatua eta René Nuñez FSLNko idazkaria dira.

Jarraituko dutenak Daniel Ortega, Luis Carrión, Bayardo Arce, Tomás Borge, Víctor Tirado, Jaime Wheelock eta Henry Ruiz dira. Humberto Ortega, Violeta Chamorroren Gobernuako Armadaren buruak uko egin zion zuzendaritzako partaide izateari.

**FMLN-REN
NEGOZIAKETAK
KOLOKAN**

Sandinisten kongresuan izan diren Askatasun Nazionalerako Farbundo Marti Frontea (FMLN) El Salvadorreko gerrilako ordezkariak Roberto D' Aubuisson eskuindar liderraren gaitasunak Gobernuarekin dituzten negoziaketak arriskutan jartzen dituela adierazi zuten.

Joaquín Villalobos komandanteak eskuin muturrean lider «krisia» sortu duela adierazi zuen eta egoera honetan boterea duen Nazio Aliantza Errepublikarra (ARENA) alderdiko «barne borroka» bake prozesuaren kalterako dela.

Bushek Turkiari laguntzak aginduz amaitu zuen bidaia

ISTANBUL

George Bush Estatu Batuetako lehendakariak atzo amaitu zuen Grezia eta Turkiara egin duen lau egunetako bidaia. Bidaiaaren helburua herrialde hauekiko erlazioak sendotu eta Golkoko Gerran emandako laguntza eskertzea zen.

Bush lehendakariak Grezia eta Turkiaren arteko adiskidetzaren alde egiteko asmoa agertu zuen eta Txipreko lurralde banaketaren arazoa konpontzeko Gobernu biren arteko itzateko konpromezua hartu zuen. Bisitaldi honetan Txipreko gatazkari irtenbidea aurkitzeko lau aldetako negoziaketen alde agertu zen.

Turgut Ozal lehendakari turkiarrak bere Gobernu eta Greziakoaren artean eta Txipreko komunitate turkiar eta greziar-txipretarretako buruekin batera, elkarrizketak hasia proposatu zuen.

Ozalek jarri zuen baldintza bakarria turkiar-txipretar gutxiengoaren eskubideak errespetatzea izan zen, izaera «binazional eta bizonala» gogoratu.

Herrialde biak Golkoko gatazkan izandako partehartzearen esker-ordainetan Armaden modernizaziorako estatubatuar laguntza handituko zuela adierazi zuen.

Sri Lankako enfrontamenduetan 70 hildako izan ziren

NEW DELHI

Gutxienez 70 gerrilari tamil eta Sri Lankako Armadako hamabi soldadu hil ziren irlaren iparraldean dagoen Elefantearen Pasabideko koartel estrategikoaren kontrola lortzeko borroketan. Askatasunerako Eelam Tamil Tigreak (LTTE) talde gerrilarioa eta soldaduen arteko enfrontamenduak duela aste batez hasi ziren, errebeldeek urtebetetik hona sitionturik duten kanpamenduen kontrola eskuratzeko Armadak egin zuen erasoaren ondoren.

Militarrek ia 400 metro egin dituzte azken 24 orduetan eta babeslekuetatik aurre egiten dien kontrako ahaleginak gaitzitu dituzte. Colombo, Sri Lankako iturri ofizialek adierazi dutenez, 600 gerrilari eta 100 soldadu hil dira Armadak koartelaren inguraketa hausteko bertatik zortzi kilometro lur hartu zuenetik.

Bestalde, 29 gerrilari eta hiru soldadu hil ziren Armadak Vavuniya iparraldeko barrutiko kanpamendu baten kontrola lortu zuenean.

Indioak direla eta eztabaidak sortu dira Chile eta Brasilen

DONOSTIA

Chileko Alderdi Sozialistak, erakunde sozialek eta erakunde ez ofizialek, Quinquen haraneko Mapuche indioen borrokaren aldeko jarrera agertu dute berriro. Mapucheak haran horretan gizaldiz gizaldi bizi izan direna, lurrik gabe geratzeko arriskuan daude.

Quinquen haraneko indigenek duela gutxi, Justizia epaitegian ia bi mila hektareetako lurralde jabetzari buruzko epaiketa galdu zuten. Lur hauen jabetza Galletue zurgintz enpresari eman zion epaileak. Enpresa honek haran honetako lurrak 1946n erosi zizkien, aurretik enkante publikoan lortu zituzten jabe pribatuei.

Jorge Arrate-k, Alderdi Sozialistako lehendakariak atzo Gobernuari eskatu zion gatazkan dauden lurrak egungo jabeek bide legislatibotik espropiatzeko. Alderdi Sozialistako lehendakariak argitu zuen, zurgintz enpresaren aldeko Gorte Gorenaren erabakiak ez duela zertan harriturik sortu behar, «beren eskubideak kentzeko indigenen aurka eginiko basakeria eta lapurreten istorio luzearen jarraipena bait da».

Mapuche taldeko pehuenche herria 300 inguru indioek osatzen dute eta adierazi berri dute soilik «hilda» irtengo direla beren arbasoak jaio ziren lurretatik. Indigena hauei mapuche erakundeko talde guztiek adierazi die beren elkartasuna eta zenbait alderdi politikok, erakunde ez ofizialek eta Gobernuoko Herri Indigenen Komisio Berezia ere bai.

Pehuechetarren kanporaketa galeratzeko Chileko Gobernuak zurgintz enpresarekin negoziaketak hasi zituen lur horien erosketarako gero indioei itzultzeko, baina ez ziren ados jarri salneurriarekin. Exekutiboak, gainera, Quinquen harana patrimonio nazionaltzat jo zuen.

BRASILEKO NEURRIEN AURKA

Brasilen, berriz, Ottomar de Souza Pinto, Roraima-ko gobernatzaileak Brasileko Gobernuak tribu indigenak babesteko harturiko neurriak «bidegabekieratzat» jo ditu, Roraima estatuko lurren % 55 egokitu bait dizkie indioei han babesteko. Fernando Collor de Mello-k, Brasileko lehendakariak 9.300 Ianomani indioentzat 9,4 milioi hektarea egokitzeko agindu zuen. Indioaren Fundazio Nazionalak, berriz, Macuxi, Wapixana eta Ingarico indioentzat 1,3 milioi hektarea gehiago egokitu nahi ditu.

Jugoslaviako krisia

Gobernu esloveniarrak beldur da Armadak Estatu kolpea egingo duen

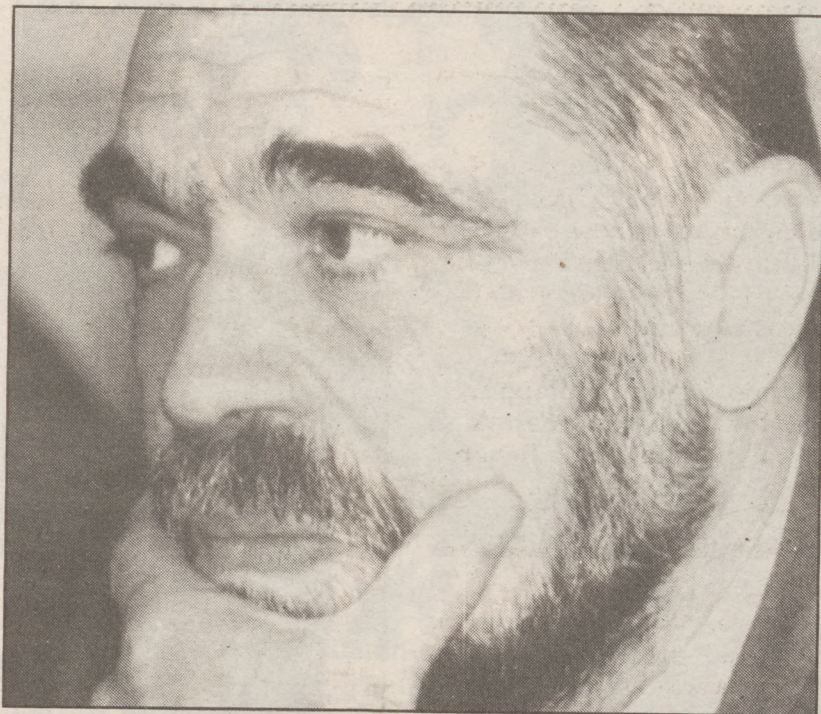
Lehendakaritza ez zen bildu Esloveniako ordezkariak agertu ez zirelako

Estatu kolpe baten mehatxupean Macedoniako Ohrid hirian lehendakaritza Kolegiatuak atzo egin beharreko bilera atzeratu egin zuten, Esloveniako ordezkariak ez bait ziren garaiz agertu. Jugoslaviako agintariek Federazioko iskanbilak baretzeko biltzekoak ziren atzo eta etorkizuneko bere konfiguraketa eta neurri ekonomikodun programa eztabaidatzeko.

DONOSTIA

Esloveniako Defentsa Ministeritzak herenegun adierazi zuen beldur zela Blagoje Adzic, Gorengo Estatuko buruzagia, Zivota Avramovic, V erregioko buruzagia eta Bajic koronelak bat egin ote duten Defentsa ministro moderatu jugoslaviararen aurka eta beren kasa aginduak ematen hasi ote diren.

Bestalde, herenegun hasi zen Armada Federal jugoslaviarra Esloveniari erretiratzeko. Joan zen osteguneko Lehendakaritza Kolegiatuak erabaki zuen bezala, Armada Federala Esloveniako poliziaren babespean hasi zen Errepublikari independentistak irteten. Bosnia-Herzegovina eta Serbiara joango dira Esloveniari. Ohriden dagoeneko Lehendakaritzako zortzi ordezkarietatik zazpi agertu ziren atzo, bost Errepubliketako lehendakariak eta Ante Markovic, Gobernuko buruzagia eta bere ministro batzuk.

Stjepan Mesicek ez du ordezkari guztiak biltzerik lortu.

Pistola euskaldunak Jugoslavian

Kroaziako errepublikako gatazketan erabiltzen diren armetatik asko Euskal Herrian eginak dira. El Mundo eta El Pais egunkariak argitaratutako informazioaren arabera, Klangeafurt austriar mugan bi tona t'ardi arma espainiar geldierazi zituzten Zagreb-eko aireporturako bidean. Arma hauetatik ugariek ASTRA-LLAMA pistolak dira, Gernikako Astra-Unceta y Cia. eta Gasteizko Llama Gabilondo enpresetan egiten direnak hain zuzen.

Jugoslaviarako arma hauen bidea Austriatik igarotzen da derrigorrez. Carintia eta Estiria estatu federatuetako arma dendak, Austriak arlo honetan duen politika liberalaz baliatuz, Jugoslaviako krisi politikoarekin salmentak izugarri handitu dituzte. Hilabete hasieran Jugoslaviari bahitura militarra ezarri zitzaionetik Espainiako arma salmentak ere ia % 500 igo dira.

Kroaziar miliziak, Bosnia-Herzegovinako musulmanak, independentista esloveniarrak eta abarrek gerra arriskuari aurre egiteko beren 'arsenal' partikularra osatzen dute arma euskaldunekin. Orain arte Vienako Gobernuak azaldu du bakarrik trafiko hau eteteko asmoa.

nazio arazoak / gutxiengoak

Serbiako musulmanak arma eta laguntza bila ari dira

Sandjak

Serbia barneko musulmanak armatzen ari dira kontrabandoz lortutako armekin. Musulmanek serbokroaziaera dute hizkuntza, baina «nazio» edo etnia desberdin bezala ezagutuak izan dira orain arteko Jugoslavian, kroaziar katolikoak eta serbiar ortodoxoak bezala. Bosnia errepublikan nagusi dira musulmanak, baina kroaziar eta serbiarren gutxiengoaren artean «itoko» ez ote diren beldur dira. II Mundu Gerra garaian musulmanek hilketak eta eraso gogorak jasan behar izan zituzten, batez ere serbiarregandik.

Serbia barneko musulman gehienak Sandjak eskualdean bizi

dira, errepublikaren hegomendebaldean, Albania, Montenegro eta Kosovo probintzia autonomoaren artean. Novi Pazar hiriaren inguruko eskualde menditsu horretan gehiengoa dira musulmanak, populazioaren % 80. Bertako botere lokala beren eskutetan dute, Ekin-tza Demokratikorako Alderdiaren (SDA) bitartez. SDA alderdia da egun Bosnian boterean dagoena, eta oso lotuta daude Sandjak-eko musulmanak Bosniako bere «anaiekin».

Izan ere, laguntza premia larria dute Sandjakiarrek, Jugoslaviako desintegrazioa gerra zibil bilakatu gero ia isolatuta egongo liraketelako. Oraingoan, Sandjakeko SDAk Probintzia autonomoaren estatusa eskatu dio Serbiari (serbiarrak, jakina, ez daude hori emateko prest), Bosniarekin bat egitea ez bait dute batere erraza: Sandjakeko mugek ez dute Bosnia ukitzen. Kroazia eta Esloveniak ez bezala, Sandjakek ez du miliziar, horregatik bertako zibil musul-

manak armatzen eta antolatzen hasi dira, SDAk berak onartu duenez.

Gerra piztuz gero, kanpotik laguntza lortzeko esperantza ere badute: Turkiarengandik. Turkiarren agintepean, Inperio Otomanoarekin, bihurtu ziren Islamera herri hauek, eta orain Ankarako agintariekin kontaktuan daude. Hilabete hasieran, Alija Izetbegovic lehendakari bosniar musulmanak Turkia bisitatu du adibidez.

manak armatzen eta antolatzen hasi dira, SDAk berak onartu duenez.

Gerra piztuz gero, kanpotik laguntza lortzeko esperantza ere badute: Turkiarengandik. Turkiarren agintepean, Inperio Otomanoarekin, bihurtu ziren Islamera herri hauek, eta orain Ankarako agintariekin kontaktuan daude. Hilabete hasieran, Alija Izetbegovic lehendakari bosniar musulmanak Turkia bisitatu du adibidez.

LABURREAN

TXINA 84 hildako eragin ditu «Amy» tifoia

Txina hegoaldean asteburuan izan den «Amy» tifoia 84 pertsonen heriotza ekarri zien Guangdong probintzian, iturri ofizialen arabera. Tifoia ostiralean iritsi zen kostaldera 4.362 zauritu eta komunikabide, lantegi eta nekazaritzan oraindik neurtu ezin diren kalte handiak eraginez. Zerbitzu meteorologikoen tifoia Txina ipar-ekialdera doala adierazi zuten, kaltetuenak gertatu diren Anhui, Jiangsu eta Henan probintzietatik urrunduz.

ESKOZIAN lau hildako trenen arteko istripuan

Lau hildako eta 22 zauritu izan dira Eskoziako Newton-eko geltokian bi bidaiariak zerramatzaten trenak aurrez aurre jo ondoren, Britainiar Trenbideetako bozeramale batek adierazi zuenez. Oraindik ezezagunak dira igande gauz gertatu zen ezbeharraren arrazoiak. Dalmuir-Motherwell eta Newton-Glasgow ibilbidea zuten trenen istripua seinale programa moderno bat egin eta hilabetera gertatu da.

MAROKKO: Ikasle integrista bi zaurituta

«Adl ual Ihsan» (Justizia eta Karitatea) Marokoko talde integristako kide ziren bi ikasle larriki zauritu zituzten Casablancako Medikuntza Fakultateko zaindarien, integrista iturriek salatu zuten. Istiluak kanpusetik ikasle integrista bi urte hasieran bota zituztenean hasitakoen jarraipena dira, bere kideek klaseak ematea eta azterketak egitea eragotzi zutenean. Agintariek ez dituzte ekintzak baieztatu.

BRASILEKO nekazariak lur konzentrazioa salatu dute

Lurrik Gabeko Nekazal Langileen Mugimendua (MST) 70eko hamarkadatik lurren konzentrazio prozesua handitu egin dela salatu zuen herenegun. Brasileko Nekazal Errealitatea izenburuko txostenean 20 lurjabe handienek lurraldearen % 5 kontrolatzen duela (ia hoge milioi hektarea) azaltzen da. Jabeen % 1ek lurren % 45aren jabegoa duela salatu du MSTk. Lurjabe handien lurren zati handi bat, 160 milioi hektarea gertu, ez da erabiltzen.

Tourra 91

Jose Miguel Etxebarri.

Etxebarri: «Indurain ez da urduritu»

GAP

Jose Miguel Etxebarri lasai azaltzen zen etapa bukaeran. Banesto taldeko zuzendaria pozik agertzen zen, «ihesaldia hasieran arriskutsua izan da baina ez zen horrenbestera, aldea nahiko txikia izan da». Hala ere etapa oso gogorra izan zela aitortu zuen, «oso egun arriskutsua libratu dugu». Indurainen jarrera goraipatu zuen zuzendariak, «Indurain ez da urduritu. Lasterketa kontrolatua zegoela ikusi du, eta lasai joan da momentu guztian». Hori oso positiboa da Etxebarriren ustez.

Clas, ONCE eta Amaya taldeek ere laguntza berezia eman zioten liderrari, baina Etxebarri ez dio garrantzi berezia eman nahi, «interesaturik daudelako egon dira lehen postu horietan». Gaurkoan ere arrisku handia izango dela uste du Indurainen zuzendariak, «bihar (gaur irakurlearentzat) Miguelek test garrantzitsua gauditu beharko du». Bugno, Chiappucci, Lemond... erasoak espero ditu Etxebarri «baina Miguelek erantzuten baldin badu ez dago inolako arriskurik».

Bugno, Fignon eta Chiappuccik lanera behartu zuten Banesto

Ariosteako Lietti garaile Gapen eta Lemondek 25 segundu atera Induraini

Gorriak pasako ditu Indurainek. Atzo Ariosteako Marco Lietik irabazi bazuen, Greg Lemondekin ihes egin eta liderraren taldeari ia minutu erdiko aldea atera zion, aurretik ihesaldi oso arriskutsua egin zuten Bugno, Fignon, Chiappucci eta konpainiak. Banestok Amayaren laguntza behar izan zuen haiekin bat egiteko.

GAP

Bugno, Fignon, Chiappucci, Bruynel, Rooks, Theunisse, Claveyrolat eta Leanizbarrutia. Zortzikote arriskutsuegia helmugatik hirurogei kilometrora ihes egiten uzteko. Atzo horrela gertatu zen ordea, eta Banestok lan deskarga egin behar izan zuen minutu bateko aldea lortzera iritsi zen taldetxoarekin bat egiteko. Miguel Indurain hala eta guztiz ere oso lasai agertu zen etapa osoan, eta Amayaren laguntza eskerrezina jaso zuten Banestoko taldekideei utzi zien lan guztia egiten. Delgado, Philipot, Pensec eta Murgialdai izan ziren lanik handiena egin zutenak.

Bat egin eta jarraian, ihesaldi saioak hasi ziren, helmugatik hamabost kilometrora. Aurrean osatu zen taldetxoan Lemond sartu zen, eta estatubatuarrak alde egin zuen, Lietti atzetik zuela. Ariostea taldeko italiarrak irabazi zuen Gapeko helmugan, eta Lemondek hogeitabost segundu atera zizkion Induraini.

DENAK GERRARAKO PREST Indurainen etsaiak ez dira oraindik errendatu, atzo argi geratu zenez. Ulergaitza gertatu

Ariostea taldeak hiru etapa irabazi ditu jarraian.

EFE

arren, helmugatik hirurogei kilometrora Bugno, Fignon eta Chiappucci tartean zituen zortzikoteak ihes egin eta minutu bateko aldea atera zion tarte txikian Indurainen tropelari. Gianni Bugno eta Laurent Fignon tiraka hasi ziren, indarrean, eta Banestok lan handia egin behar izan zuen atzetik aldea murrizteko. Amayaren laguntzarekin bat egitea lortu zuten, baina denbora askoan kolokan jarri zuten Indurainen nagusitasuna. Atarrabiakoa ordea ez zen urduritu.

Atzoko ihesaldi arriskutsua hasi zenean, Indurain tropelaren buruan

zen, baina ez zen tartean sartu. «Kontua larri jarri da une batzuetan, lidergoa galtzeko arriskurik izan ez arren. Delgado lan bikaina egin du, oso ondo, eta ni lasai nindoan. Ez dut tiratzen hasterako moduko arriskurik ikusi». Alpe d'Huezeko igoeraren atarian, Banestok lan handia egin behar izan zuen atzo, baina Bugnok eta Fignonek ahalegin handiagoa egin zuten. «Alpe d'Huez agian nekearen ordaina jasoko dute», iragarri zuten Indurainek.

Hiru minutuko aldea handia izanda ere, Indurainek gaur eta bihar gorriak pasa beharko ditu mailot horiari eusteko. Sailkapenean Banestokoari jarraitzen dioten txirrindulariek azken unera arte etsitzeko asmorik ez dute, eta Alpeetako bi etapa menditsuak gogorak eta arriskutsuak iragartzen dira.

Sailkapenak

Etapako sailkapena

1. Marco Lietti (Ariostea) . 6.06.39
2. Greg Lemond (Z) 02ra
3. M. Fondriest (Panasonic) . 19ra
4. J. C. Colotti (Tonton) 21era
5. Davide Cassani (Ariostea) . d.b.
6. Phil Anderson (Motorola) . d.b.
7. F. Vichot (Castorama) d.b.
8. Gerrit De Vries (Buckler) .. d.b.
9. Eduardo Chozas (ONCE) .. d.b.
10. Gerard Rue (Helvetia) 28ra
11. Peter De Clercq (Lotto) d.b.
12. R. Verdonck (Weinmann) . d.b.
13. P. Ruiz-Cabestany (CLAS) . d.b.
14. C. Lavainne (Castorama) ... d.b.
15. Jerome Simon (Z) d.b.
16. Dimitri Konyshev (TVM) . d.b.
17. C. Chiappucci (Carrera) d.b.
18. Didier Virvalex (Histor) ... d.b.
19. L. Fignon (Castorama) d.b.
20. Steven Rooks (Buckler) d.b.

Sailkapen orokorra

1. M. Indurain (Banesto) . 75.39.36
2. Charles Mottet (RMO) .. 3.00ra
3. G. Bugno (Gatorade) ... 3.10era
4. C. Chiappucci (Carrera) . 4.06ra
5. Greg Lemond (Z) 4.42ra
6. L. Fignon (Castorama) .. 5.52ra
7. Luc Leblanc (Castorama) . 6.52ra
8. A. Hampsten (Moto.) ... 7.25era
9. Eduardo Chozas (Once) . 13.04ra
10. M. Fondriest (Pana.) 14.25ra
11. Gerard Rue (Helvetia) . 14.57ra
12. P. Delgado (Banesto) . 16.30era
13. A. Rondon (Banesto) . 18.10era
14. D. Roux (Toshiba) 18.24ra
15. Gilles Delion (Helvetia) . 19.12ra
16. F. Philipot (Banesto) .. 20.21era
17. G. J. Theunisse (TVM) . 21.20ra
18. J. F. Bernard (Banesto) . 21.59ra
19. A. Camargo (Ryalcao) . 22.15era
20. F. Vichot (Castorama) . 23.05era

FRANTZIAKO ITZULIAN EGUNKARIAren KINIELA

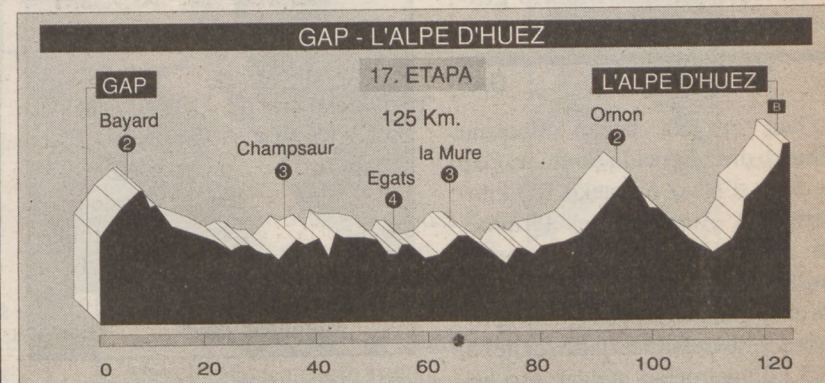
SARIA: Karrerako bizikleta bikain bat!

ASMATU BEHARREKOAK

A Tourraren irabazlea	Izena
B Lehenengo euskal txirrindularia	Helbidea
C Taldekako irabazlea	Herria
	Tfnoa

Txartelak egunero argitaratuko dira eta bakoitzak nahi adina erantzun bidali ahal izango du. Gutunak onartuak izateko, asteazkena hilaren 24eko data eduki beharko dute beranduenekoa postetxeko zigiluan eta, saridunaren izena hurrengo asteazkenean, hilak 31 emango da ezagutzera.

Txartelak helbide honetara bidali: EGUNKARIA Antso Jakituna 16-1. DONOSTIA 20010

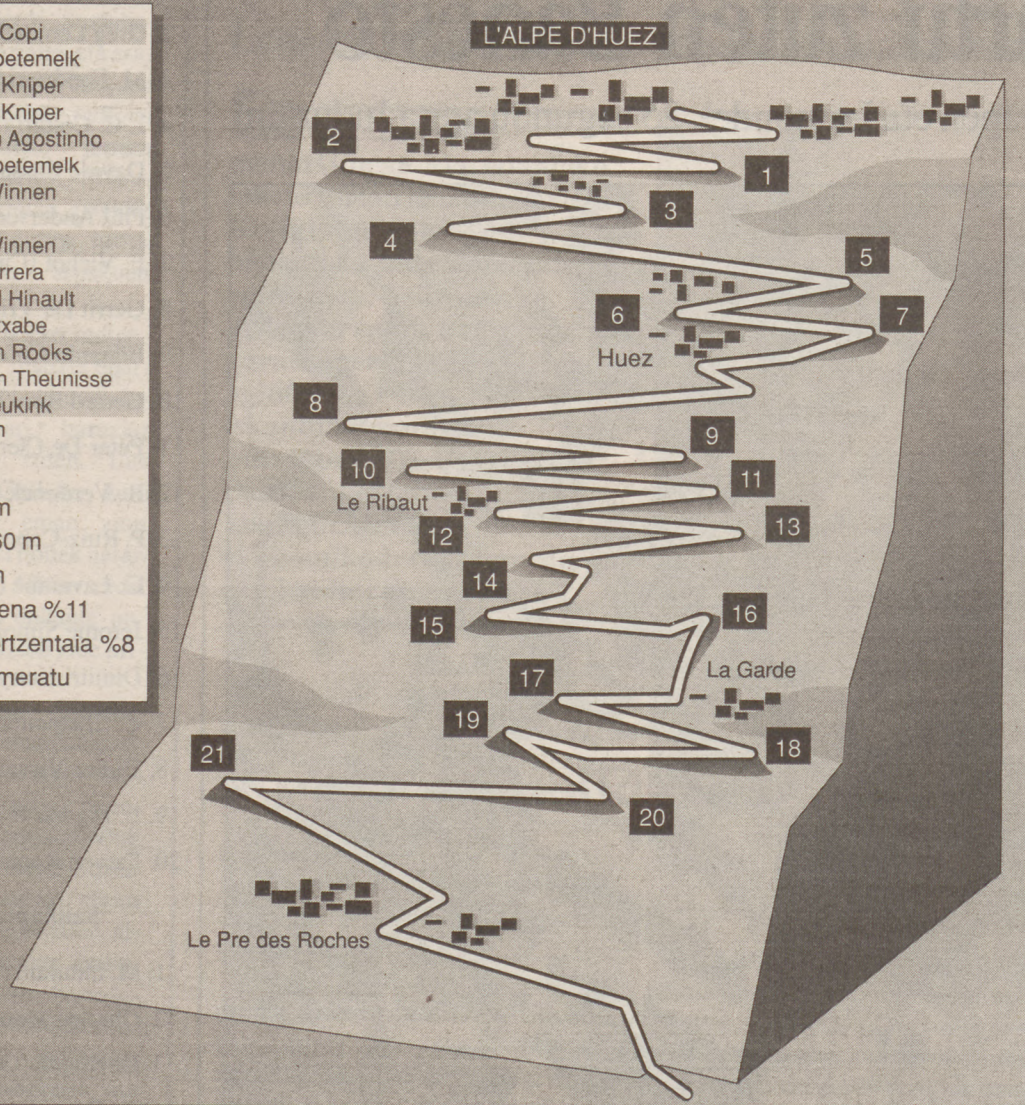
GAP eta L'Alpe d'Huez arteko etapa jokatu dute gaur txirrindulariek. Guztira 125 kilometro dituen ibilbidean lau mendate zeharkatu dituzte txirrindulariek kategoria bereziko L'Alpe d'Huez amaitzeko. Motza izan arren oso gogorra da hamazazpigarren etapa hau, mendate bat jeitsi bezain pronto hurrengo igo beharko bait dute txirrindulariek.

Tourra 91

L'ALPE D'HUEZ

1952	Fausto Copi
1976	Joop Zoetemelk
1977	Hennie Kniper
1978	Hennie Kniper
1979*	Joaquin Agostinho
	Joop Zoetemelk
1981	Peter Winnen
1982	Vren
1983	Peter Winnen
1984	Luis Herrera
1986	Bernard Hinault
1987	Fede Etxabe
1988	Stephen Rooks
1989	Gert Jan Theunisse
1990	Eric Breukink
*bi aldiz pasa zuten mendatea	
- Altuera: 1.860 m	
- Desnibela: 1.060 m	
- Luzera: 13,5 Km	
Portzentairik gorena %11	
Batezbesteko portzentaia %8	
21 bihurgune numeratu	

BEÑAT AZURMENDI

Alpe d'Huez erakusgarria izango da Indurainen indarrak neurtzeko

Etaparen laburtasunak oso arriskutsu bihurtuko du 21 bihurguneko igoera

Alpe d'Huez klasiko moderno da Tourreko mendate mitikoen artean, eta bertan ikusiko da Indurainek Parisera mailot horia jantzita iristeko zenbateko aukerak dituen. Etaparen laburtasunak —125 kilometro— eraso bortitza iragartzen du azken igoera hasi orduko, eta une horretan indarrean ez dagoenak denbora asko gal dezake.

GAP

Gaur erronka latzari erantzun beharko dio Miguel Indurainek, Gap eta Alpe d'Huez bitarteko 125 kilometroetan. Atarrabiakoak Pirinioetan mailot horia jantzi zuenetik, gaurko egunaren zain egon dira haren etsai guztiak. Azken igoera aproposa da eraso bota eta tarte egiteko, 13,5 kilometroetan maldak oso gogorrak bait dira —% 8,2 batezbeste eta % 11 gune batzuetan—.

Bugno, Lemond, Fignon, Chiappucci, Mottet... Korredore asko zaindu beharko ditu gaur Indurainek, eta Banestoko taldekideen laguntza gaurdikoz ez zela izan daiteke nafarra

Miguel Indurain.

indarrean ez badago. Normalean, eta Tourra orain arte nola joan den ikusirik, ez dirudi mailot horia arriskuan dagoenik. Atarrabiakoa inor baino indartsuagoa azaldu da Pirinioetan, eta Delgado lagun, etsaiak kontro-

latzeko bidea izan behar du Tourreko liderrak.

Aurreko urteetan denbora asko galdu izan du Indurainek Alpeetan, baina orduan Delgadorentzat lanean zebilen eta bere helburua taldeburua mendate hasieraino onenen artean eramatea ohi zen; axola handirik ez zuen gero nafarrak ordu laurden galtzeak. Etapak gainera desberdinak ziren, luzeagoak eta askoz gogorragoak, mendate ikaragarriekin.

Azkenetik aurrera izendatutako 21 bihurgunetara ikusgarria izan daiteke Gert Jan Theunisse holandarren igoera. TVM taldekoak zigortuta eman duen urtebete luzean zientto erdi bat aldiz igo du Alpe d'Huez, egun berean lau aldiz ere, eta marka berria ezarri du. Theunisse baino, lehen aipatutako txirrindulariak zaindu beharko ditu hala ere Indurainek.

1.060 metroko alturatik 1.860ra ino igotzen da hamahiru kilometro t'erdian, errepede ona eraikuntzez inguratuta. Beroa Indurainen mesederako izan da orain artean, eta gaur ere etsaiei berari baino kalte handiagoa egin diezaike. Banestok erritmo gogorra ezarri gero, iragarrita dagoen moduan, ihes egiteko eraso bortitza egin beharko bait da.

TXIRRINDULARITZA

Cepele lituaniarra faborittoa atzo Bilbon hasi zen Bira'91n

BILBO

Taldeko erlojupekoarekin hasi zen atzo Bira'91, Bilboko Gran Vian. Zornotza Txirrindulari Elkar-teak antolatuta, hamaikagarren edizioak 700 kilometro izango ditu, eta gaurko etapa iragartzen da gogorre-na. Bilbo eta Elgeta artean Sollube (1), Milloi (3), San Migel (2), Areitio (3) eta Elgeta (1) mendateak iragan beharko bait ditu nazioarteko trope-lak; mendate ugari 150 kilometroko ibilbidean.

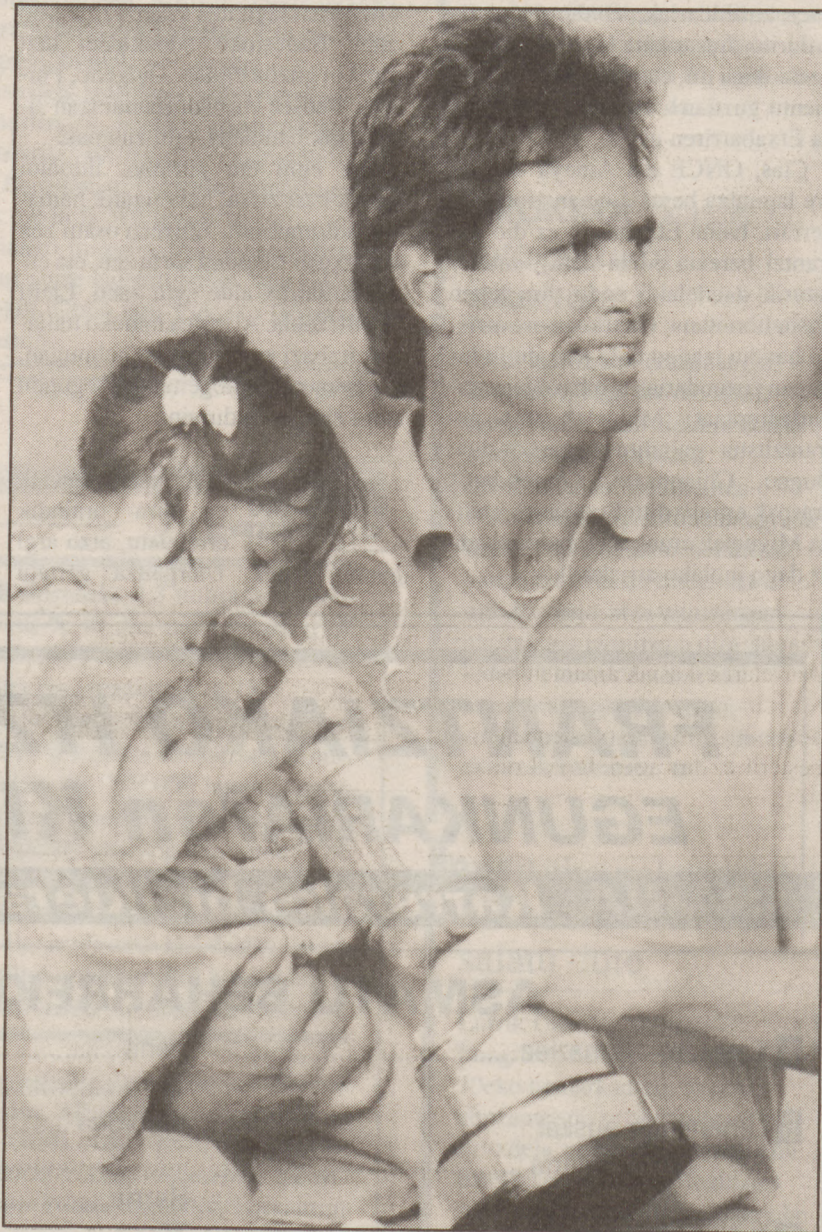
Bira'91 proban 120 korredore afizionatuk hartzen dute parte, hogei taldetan banatuta: AVSA, Baque, Santisteban Canales, Beyena, Oro-Lujo Eslatec, Frinat Ascovalsa, Branik-La Brasileña, Banesto, Kaiku, Transportes Ochoa, Iberduero, ADO'92, Seur, Pescanova, Cabrera, Mavic Gitane (Suitza), Teleflex (Holanda), Lituaniako Selekzioa, TSC (Berlin) eta Bayer (Alemania).

Julian Gorospek 1981ean Bira-ren aurreko edizioa irabazi zuenetik garapen handia izan du karrerak. Azken irabazlea Saltoki taldeko Crespo izan zen, eta orduan Arunas Cepele lituaniarrak hirugarren pos-

tuan amaitu zuen, erregularitatearen eta mendiko sariaren mailota eskuratzeko gain. Aurten Cepele agertzen da faborito argiena; iaz ibilbidea ez ezagutzeak eragotzi zion garaipena, baina aurten ez du horrelako handikapik. Carmelo Gomez (Branik-La Brasileña) eta Angel Edo (ADO'92) izan daitezke Cepeleren etsaierik gogorrenak. Alfredo Irueta ere aurreko postuetan ibiltzeko aukeran da; Kaiku-Gurelesako txirrindulariak sasoiaren dagoela erakutsi berri bait du, Nafarroako Itzulia irabaztean.

Atzeritarren artean, Cepele lituaniarrak gain ez dago gainerantzekoek ze maila emango duten igartzetik. Hala ere, eta antolatzaileen esanetan, kalitate aldetik aurreko urteetako maila gaitzitu egin du atzo hasi zen Bira. Inoiz baino luzeagoa —orain arte Bira ez ditu 600 kilometro izan, eta aurten 700 pasa ditu—, atzoko lau kilometroko erlojupekoa eta lau etapa izango ditu Bira'91k. Bilbo-Ermua (150 km.), Ermua-Igorre (144 km.), Igorre-Abadino (86 km.) eta Abadino-Abadino erlojupekoa (17,8 km.) eta azkenik, larunbatean Balmaseda-Zornotza (155 km.).

GOLFA

BAKER FINCH australiarrak irabazi du British

Opena, Southport-eko Royal Birkdale zelaian. Txapeldunordea Harwood izan da —australiarra baita ere—, irabazlearengandik hiru kolpera. Faboritoen artean Ballesterosek baino ez zuen iraun aurrekaldean, baina azken egunean porrot egin zuen. Txema Olazabalek, bestetik, aurreko egunetik aukera guztiak galdu zituen.

FUTBOLA

Berrikuntza gutxi begiak European jarri dituen Toshacken Realean

Oceano eta Carlos Xavier dira donostiarren fitxaketa garrantzitsuenak

Toshack, Oceano eta Carlos Xavier dira nobedade atzo aurkeztu zen Realean. Iñaki Alkizak denboraldi gogorra iragarri zien jokalariei, eta berriz ere helburua Europa dela azaldu zuen. Richardson, Bengoetxea eta Mentxakaren kasuak erabaki gabe daude oraindik.

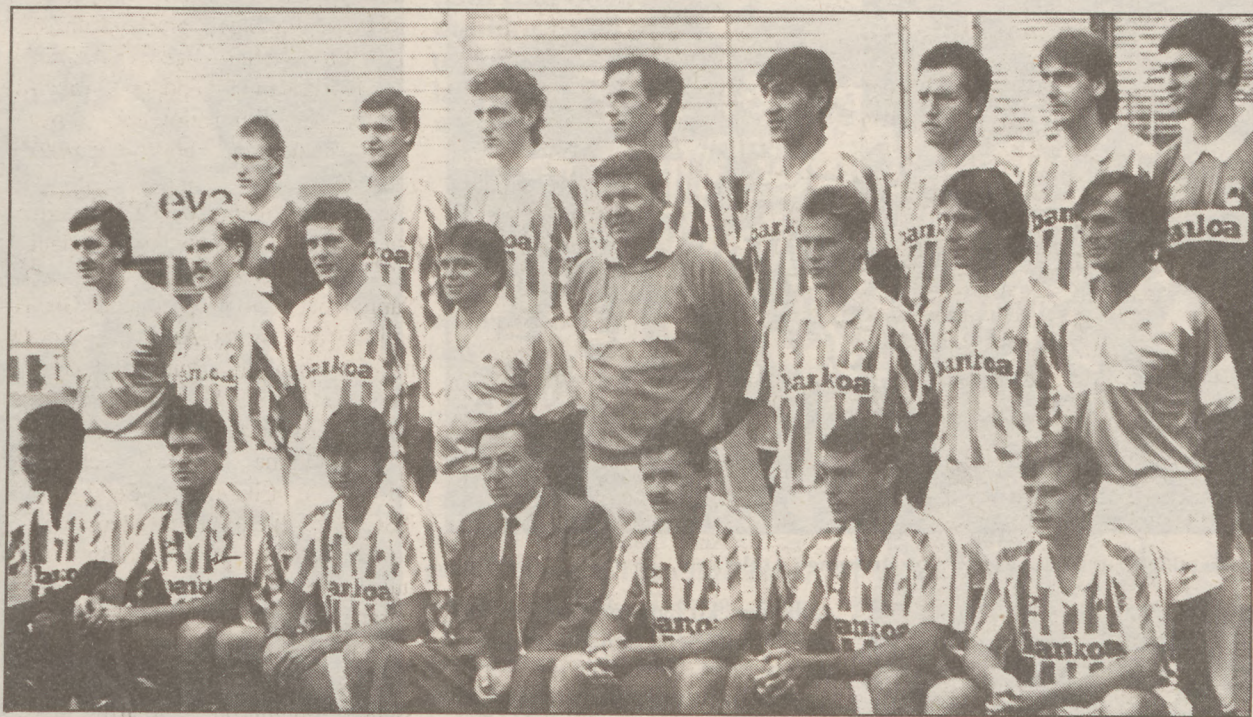
MIKEL ARRIETA / DONOSTIA

«Beti bezala Europa da gure helburu nagusia», honela aurkeztu zuen Iñaki Alkiza lehendakariak Realarantz jadanik martxan den 1991-92 denboraldia. Pasatakoak ahaztu eta etorkizunera begiratu behar da Alkizaren ustez, «aurten ez dugu Europako Txapelketan jokatu, baina datorrenean hor izatea espero dut».

Aurkezpene oso laburra izan zen. Oceano eta Carlos Xavierrentzat hitz bereziak izan zituen Alkizak. «Hiri-ira, girora eta taldera lehenbailehen egokituko zarete espero dut, hortik etorriko bait dira emaitzak». Toshacken itzulerak ere oihartzun berezia izan zuen, «zuga konfidantza handia dut» adierazi zuen Alkizak.

HEMEZORTZI JOKALARI TALDEAN Toshackek, oraingoz behintzat, hemezortzi jokalariz ekingo dio aurtengo denboraldiari. Oceano eta Carlos Xavierrez gain, Patxi, Irazoki eta Igoa berreskuratu ditu Realak Eibarretik. Hauekin batera lehengo urtetik geratzen direnak osatzen dute taldea (Dadie, Bergara, Lasa, Roteta, Atkinson eta Aldridge atara dira taldetik). Taldea ez dago osatuta. Lehen taldean hemezortzi jokalarik egon arren, Toshackek argi azaldu du Mentxaka, Bengoetxea eta Richardson ez dituela gustokoak.

Aurrelari eskasiak aipamen berezia merezi du. Donostiarrek komunikabideei luzatutako txostenean hiru besterik ez dira ageri: Igoa, Loinaz eta Fuentes. Igoak Eibarren jokatu

Iñaki Alkizak denboraldi gogorra iragarri zien jokalariei.

CARLOS VILLAGRAN

zuen lehengo denboraldian, Loinazek aulkitik ikusi behar izan zituen partidu gehienak eta Fuentesek defentsa lanetan egin ditu azken urteak. Badirudi ordea Toshackek aurrelari lanetara egokitu nahi duela berriz ere donostiarra. Beharra ere izango du, plantilako jokalariek ikusita.

Datozen egunetan nobedade berriak egon daitezke. Zenbaitzuk Lorenen fitxaketa baztertu duten arren, oraindik akordioa egon daiteke. Mexikoko Universidad Autonoma taldeak du gakoa. Realak Luis Garcia aurrelaria fitxatzen baldin badu (Universidad Autonoma taldea abuztuaren erdi aldean egongo da Donostian Realak antolatzen duen Txapelketa jokatzeko) Lorenen bertan behar geratuko litzateke. Aurkako egoerak Lorenen itzulera ekarriko luke. Zaila bait da ez bata ez bestea, biak kanpora geratzea.

1991-1992 Denboraldirako Realak				
Jokalaria	Herria	Urteak	Kokagunea	Partiduak
Gonzalez	Elgoibar	26	Atezaina	113
Patxi	Donostia	23	Atezaina	1
Bengoetxea	Zubieta	25	Atzelaria	128
Gajate	Donostia	33	Atzelaria	447
Gorritz	Irun	33	Atzelaria	535
Irazoki	Oiartzun	22	Atzelaria	8
Larrañaga	Azpeitia	33	Atzelaria	473
Lunbreras	Tutera	30	Atzelaria	34
Uria	Lezo	26	Atzelaria	109
Agirre	Lasarte	25	Erdilaria	46
Carlos Xabier	Mozanbique	29	Erdilaria	
Martinez	Gasteiz	24	Erdilaria	42
Mentxaka	Bilbo	28	Erdilaria	65
Oceano	Cabo Verde	29	Erdilaria	
Richardson	Newcastle	28	Erdilaria	42
Fuentes	Donostia	26	Aurrelaria	142
Igoa	Arrasate	24	Aurrelaria	21
Loinaz	Andoain	24	Aurrelaria	47

NOBEDADE NAGUSIAK

Alkiza eta Toshack. CARLOS VILLAGRAN

Aurrendenboraldia zehaztuta du Toshackek

DONOSTIA

Realak jadanik zehaztuta du aurrendenboraldia. Aste honetan goizez eta arratsaldean entrenatuko dute donostiarrek. Abuztuaren hirutik berderatzira bitartean Britainia Handian hiru partidu jokatu dituzte, eta gero berriz Donostiara itzuliko dira.

Aurrendenboraldiko momenturik garrantzitsuenak abuztuaren erdi aldean izango dira. Realak antolatzen duen Nazioarteko Futbol Txapelketaren bigarren edizioan Universidad de Mejiro (Luis Garcia aurrelariaren taldea) eta Sporting de Portugal taldeek hartuko dute parte donostiarrekin batera. Ordurako Toshackek taldea behar bezala prestatu nahi du.

Denboraldia hasi bitarteko presaketak Toshackek berak egingo ditu. Galesaren bigarrena Salva Iriarte beasaindarra izango da. Garai batean bigarren taldeko entrenatzailea izan zenak hirugarren denboraldia egingo du lehen mailako taldeko bigarren entrenatzaile bezala.

Aurrendenboraldiko partiduak Britainia Handia

Abuztuak 3: Midlothian-Realak
Abuztuak 6: Swindon Town-Realak
Abuztuak 9: Southampton-Realak

Ordizia

Abuztuak 13: Realak-Everton

Donostiako Txapelketa

Abuztuak 16: Realak-Universidad de

Mejiro

Abuztuak 18: Realak-Sporting de Portugal

Oceano

Oceano Andrade Da Cruz Cabo Verdean jaio zen 1962ko uztailaren 29an. 78 Kg. eta 1.76 metroko erdilari honek Almada Atletico taldean jokatu zuen hamairu eta hemeretzi urte bitarte zituenean. 19 urterekin Portugaleko bigarren mailako Odivela taldearekin fitxatu zuen, eta gero 20rekin Nacional de Madeiran. 21 urterekin Sporting Clube de Portugalekin fitxatu zuen eta hor egin ditu Donostiara etorri bitarteko urteak. Hamabi aldiz jokatu du Portugaleko selekzioarekin.

Toshackek ondo ezagutzen du Cabo Verdekoa, bere aginduetara eduki bait zuen Portugalen egin zituen urteetan. Zelaian erdialdean kokatzen da, baina ez dio erasoari uko egiten.

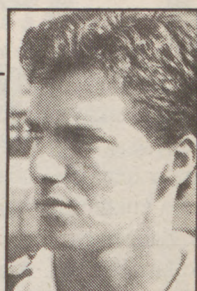
John Toshack

Cardiffen jaio zen entrenatzaile honek 1985. urteko ekainaren 9an sinatu zuen lehen aldiz Realarekin. Donostian egin zuen lehen denboraldian taldea zarpigarraren postuan sailkatu zuen. 86-87 denboraldian Errege Kopa irabazi zuen Donostiako taldearekin, 87-88an bigarren izan zen bai Kopan eta bai Ligan, eta 88-89 UEFAko final laurdenetara eramane zuen taldea.

1990-91 denboraldian Realak utzi eta Real Madrid taldearekin fitxatu zuen. Talde txuriarekin Liga irabazi arren hurrengo denboraldian kanpoan utzi zuten eta Realarekin fitxatu zuen berriz ere. Lehengo urteko azken hilabetetan Manager Orokorren lanak egin zituen Javier Expositok zuzentzen zuen taldean.

Carlos Xavier

Carlos Jorge Marques Caldas Xavier Mozanbiquen jaio zen 1962. urteko urtarrilaren 26an. 1.76 metro eta 77 Kg. dituen jokalarik honek hemezortzi urtekin fitxatu zuen Sporting de Lisboa taldearekin. 15-17 urte bitartean Casa Pia taldean egin zituen.

Hogeiabost urtekin Academia de Coimbra taldearekin fitxatu zuen, baina hurrengo urtean Lisboara itzuli zuen berriz ere. Oceanok bezala sarritan jokatu du Portugaleko selekzioarekin. Junior, Esperanza eta A taldeko selekzioekin 23 partidu jokatu ditu.

Urterik txarrena Academia de Coimbran egin zuena izan zen. Gainontzeko guztietan UEFA Txapelketan jokatu du Sporting de Lisboa taldearekin.

FUTBOLA

Iaz izandako arazoak ahaztu nahian ekin dio Athleticek denboraldiari

Aiarza eta Kuko Ziganda izan ziren aurkezpeneko protagonista nagusiak

Atzo aurkeztu zen datorren denboraldiari ekingo dion Athletic taldeko plantila. Aranguren ekarri hegaleko atzelari baten beharra azpimarratu zuen arren, Ziganda eta Aiarza izan dira zurigorrien fitxaketa bakarrak. Urtero gertatzen den bezala, Europako txartela lortzea eta Kopa lehiaketa izango dira Saezek entrenatzen dituen mutilen helburu nagusiak.

RAMON BASALDUA / BILBO

Athletic taldea azken denboraldietan oso fin ibili ez den arren, ez du bere zaletuen konfidantza galdu eta atzo San Mamesen izandako aurkezpenean ere, ikusle ugari bildu ziren Katedraleko harmailetan. Bilboko zaletuek ez dute sekula ere Liga edo Kopa txapelketa irabazteko itxaropena galtzen eta aurten ere horrela gertatu da. Dena den ikusi eta aztertu egin beharko, Iñaki Saezek entrenatzen duen taldea noraino heltzeko gai den.

Iazko denboraldiaren hasieran, asko eta asko ziren Athleticek egundoko lana beteko zuela espero zutenak. Javier Clemente eta beste fitxaketa batzuen etorrerak itxaropen handiak piztu zituen arren, iazkoa, Athleticek bere historia osoan bete duen denboraldirik txarrenetarikoa izan zen, inolako zalantzarik gabe. Aurten ez da aldaketa handirik izan plantila osatzen duten jokalariei dagokionez, baina aldaketarik garrantzitsuenak entrenatzaile postuan gertatu da. Lezaman hainbat urte egin dituen Iñaki Saezengan jarri du bere konfidantza osoa Jose Julian Lertxundik, 1990-1991 denboraldiko

Iazko taldetik aldaketa handirik ez du egingo Athleticek.

JOSE SIMAL

Iñaki Saez.

JOSE SIMAL

azken hamabi partiduetan betetako lan ona dela eta. Jaitsiera postuak baztertzeko zen Saezen helburu bakarra, baina aurten San Mameseko zalegoa ez da mailari eustearikin konforme geratuko.

Athletic taldeak ez du Europako txapelketetan jokatzeko txartela eskuratu, 1987-1988 denboraldian

sailkapeneko laugarren postua, Howard Kendall en eskutik lortu zuenetik.

ONENEN ARTEAN SARTU

Ordutik eta hona, 750 milioi pezeta gastatu izan dituzte zurigorrien arduradunek, taldea indartu nahian. Hala ere, ahalegin guzti hauek ez dute lorpen bakar bat bera ere ekarri Bilbora.

Aurten inork ez daki zer gertatuko den. Jose Julian Lertxundi lehendakariak UEFA Txapelketan sartu nahi du Athletic taldea. Saezek ordea, sailkapeneko lehen zortziren artean sartzea eta Kopa Txapelketarako zurigorriek duten zaletasuna berriskuratu nahi du. Ez du ez lan erraza Iñaki Saezek eta ikusi egin beharko zer egin dezakeen Lertxundik, lehen partiduetako emaitzak txarrak izanez gero. Zurigorrien lehendakariak ez du ezer lortu hauteskundeak irabazi zituenetik eta aurten ezin izango du hutsegiterik onartu.

Andoni Lakabeg.

RAMON BASALDUA

Andoni Lakabeg izango da aurten ere ezker hegaleko atzelaria

R.B. / BILBO

Bixente Lizarazu, Bordeleko Girondins taldeko atzelari gaztea, Luis Mari Lopez Rekarte eta azkenik Luis de la Fuente izan dira, Athletic taldeko ezker hegaleko atzelari bezala jokatzeko entzun diren izenak. Azkenean, Saezen agindutara jarri diren jokalariek, Aiarza eta Ziganda dira eta bi horiek ez dute postu horretan jokatzeko. Lopez Rekarte ez zuten fitxatu, garestia izateaz gain, diru asko eskatzen zuelako. Bixente Lizarazu lapurtarra ez du euskalduntzat jo Lertxundik eta horregatik ez dute fitxatu Frantziako sub 21 selekziozko kapitaina den goi mailako jokalaria. Azkenik, inork ez daki zer gertatuko den Luis de la Fuentekin. Sevilla taldeak Cortijo fitxatu duen arren ez dio askatasun agiria ematen errioxarrari eta Athletic ez da dirurik

ordaintzeko prest agertu. Azkenean, Andoni Lakabeg izango da ezker hegaleko arituko dena.

Hauexek dira Athletic taldeko plantila osatzen duten jokalariek: Iru, Kike, Lobato, Eskurza, Salinas, Alkorta, Andrinua, Lakabeg, Tabuenka, Ripodas, Larrazabal, Luis Fernando, Merino, Estibariz, Aiarza, Urtubi, Billabona, Garitano, Urrutia, Mendiguren, Loren, Luke, Valverde eta Ziganda. Ikus daitekeenez ez da aldaketa handirik izan. Ziganda eta Aiarza etorri dira eta Gallegok, Iturrinok eta Uribarrenak taldea utzi dute.

Dena den oraindik gauza batzuk ez daude oso argi. Alde batetik, De la Fuente etor daiteke eta bestetik, Lorenek taldea utz dezake, Toshacken agindutara aritzeko. Ikusi egin beharko bestalde, Iru ala Kike izango den zurigorrien atezain titularra.

Ruggeri eta Simeone argentinarrek txapeldunaren koparekin.

Argentinak irabazi du Amerika Kopa jokorik sendoena erakutsiz

SANTIAGO DE CHILE

Argentinak 2-1 irabazi zion Kolombiari Amerika Kopako azken partiduan, eta txapeldun titulua eskuratu du, Brasilen aurretik. Joko sendoa erakutsi zuten argentinarrek, txapelketa osoan bezala, eta Kolombiak ohorea besterik izan ez arren jokoan, Valderrama eta konpainia etsai gogorrak izan ziren txapeldunentzat.

Azken ihardunaldiko aurreneko partiduan Brasilek 2-0 irabazi zion Chileri, eta emaitza horrek titulurako aukerarik gabe utzi zuen Colombia. Argentinak aldiz, irabazi beharra zuen Amerika Kopa eskuratzeko. Kolombiarrek lur jota zelairatzeko arriskua nabarmena zen, baina lan handia egin behar izan zuten Argentinako jokalariek partidua irabazi eta titulua eskuratzeko.

Hasierako 20 minutuak bizi biziak izan ziren, eta argentinarrek txapelketa eskuratzeko aurrerapausu handia eman zuten, bi jokaldi azkarretan 2-0 aurreratzean. Baloia kolombiarren oinetan izan zen denbora gehienean, baina Argentinak defentsa aparta erakutsi zuen, eraso arriskutsu guztiak ondo kontrolatuz. Ruggeri izan zen partiduko izarra, ziurtasun handiarekin defentsako ardatza bilakatu bait zen, eta Goycochea atezainak ere geldiketa bikainak egin zituen, maila gorena erakutsiz.

TITULUA MEREZIMENDU OSOZ

Markagailuan bi goleko abantailarekin, titulua ziurtatzeko lerroak zertxobait atzeratu egin zituzten argentinarrek, bai-

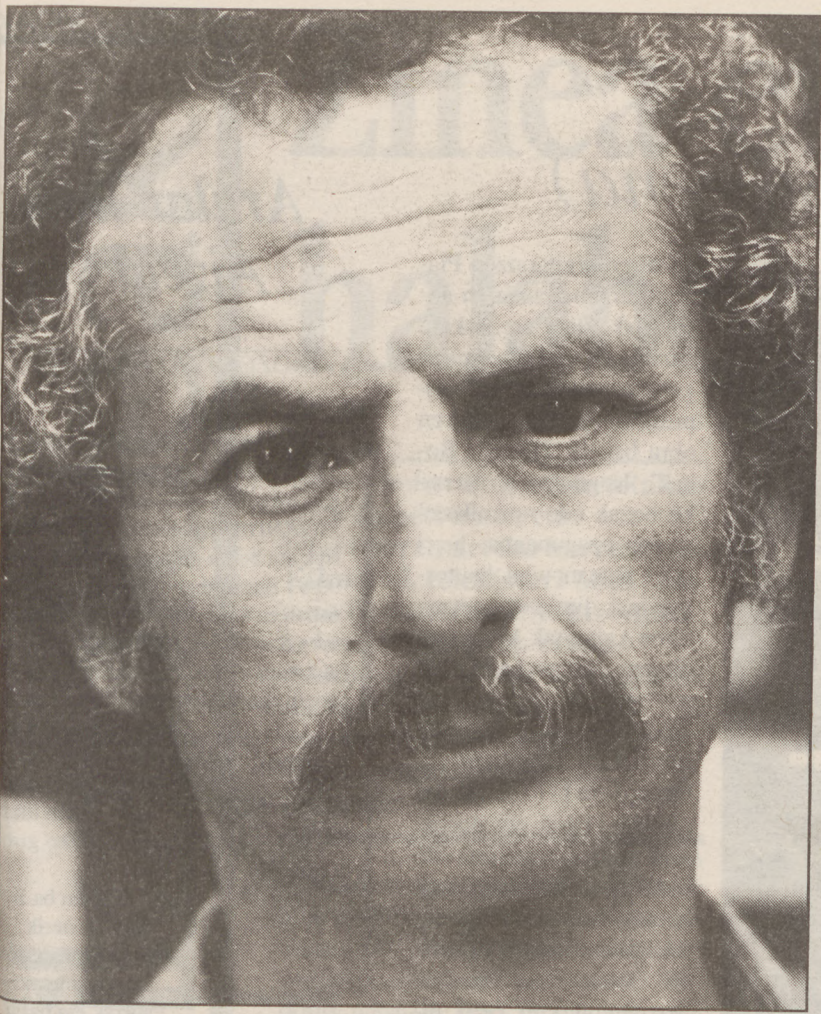
na kontraeraso aukerak baztertu gabe. Kolombiak orduan aurrera egin zuen, erasora, eta jokaldi politak egin zituzten. Gol bakarra sartu zuten ordea, argentinarrek defentsan egin dako lan bikainagatik. Titulua ondo merezita irabazi du Argentinak, gainerantzeko selekzioak baino indartsuagoa agertu bait da txapelketa osoan.

Amerika Kopako azken fasera Argentina, Brasil, Chile eta Colombia sailkatu ziren. Argentina faborito agertzen zen, aurreko faseko lau partiduetan irabazi eta joko sendoa erakutsi zuelako. Chilek ere, zaletuen bultzadarekin, lan ona egin zuen ordura arte, Kolombiaren modura. Brasil egoera larrian iritsi zen azken fasera, joko eskasa eta talde egitura osatugabea begi bistan, eta Falcao selekzionatzaileak kritika ugari jasotzen.

FALCAO KARGUA UZTEAR

Azkeneko 'final four' antzerakoan, Argentinak aurrerapenak bete egin ditu, eta Brasilek gorakada handia egin du. Colombia eta Chile menderatu ditu behintzat, garaipenak bakarkako jokaldien ondorioz etorri arren. Brasileko kirol prentsak Argentinaren nagusitasuna onartu, txapeldun ona dela aitortu, eta azken fasean txapeldunorde izateko Brasileko selekzioak egindako merituen aipatu dituzte.

Bigarren postua txarra izan ez arren, Paulo Roberto Falcao selekzionatzaileari kritika gogorrak egin dizkiote. Gehiengoaren iritzia, arri jarraituz gero, Falcao ondoko eguneratzen kargua utziko du.

Espainiako antzerkigintzaren puntan dago 'El Brujo'.

CARLOS VILLAGRAN

'El brujo-ren' «Tormeseko itsumutilla» gaurdanik taularatuko dute Donostian

I. BASTARRIKA / DONOSTIA

'Lazarillo de Tormes' (Tormeseko itsumutilla) antzezlanak atzo aurkeztu zuten Donostiako Antzoki Zaharrean Rafael Alvarez 'El Brujo' eta Jesus Cimarro kudeatzaileak. Uztailaren 23tik 31ra izango da antzezlanaren ikusteko parada, 24, 27 eta 30ean bi emanaldi eskainiko dituzte. 'Lazarillo de Tormes' obra klasikoak Fernando Fernán Gómez-ek egokitu du, 'El Brujo' berak bakarrik itsumutillaren paperean bakarrikzeta egiteko. Zuzendari lanetan Rafael Alvarez, eta Juan Viadas aritu dira. «Batetik bakarrikzeta bat antzezko gogoia nuen, bestetik Fernando Fernán Gomezek niretzako apropos egokitu du obra» adierazi zuen Rafael Alvarez. Lazarillo de Tormes antzerki zuenean oso obra egokia iruditu zitzaion «antzezko eta baka-

rrizketan errekurtsio propio bereziak erabiltzeko». Obra hau 250 aldiz baino gehiagotan antzeztu du El Brujo egundoko arrakastaz Espainia guztian eta Euskal Herrian ere izana da lehen hainbat herritan obra berarekin.

Jesus Cimarro kudeatzaileak adierazi duenez «Pentacion enpresa martxan jarri zenean antzerki komertzial eta ofizialaren arteko zer edo zer sortu nahi izan genuen eta oso ondo irten du egitasmoak». Herririk xeheenean nahiz kultur zentruak gorenaren jendearen barrea lortu dute eta hori oso garrantzitsua da euren esanetan. 'El Brujo' esan duenez «jai bezperetan, 24, 27, 30 egunetan bi emanaldi egiteko eskatu zidaten eta egitera noa, baina ez dut sekula egin, neure buruarentzat erronka haundia da, ezin dut energia izpirik alferrik galdu».

Borges en antzerki egokipena taularatuko du gaur Tuteran 'Teatro de Medianoche-k'

TUTERA

'Teatro de Medianoche' talde aragoiarrak Jorge Luis Borges idazle argentinarren 'Los habitantes de los espejos' (Ispilutan biztanle) lanaren egokipena taularatuko du gaur Tuteran. Muntaiak itzal antzerkigintza teknika aurkeztuko da eta bertan artikulaziozko berrehun sikueta bilduko. Eszena laburrez jositako obrak makina bat pasadizu lotzen ditu, mosaiko gisa. Borges en antzerkiaren 'Libro de los seres imaginarios' (Irudizko izakien liburua) lanaren ateratako ikuskari honek Aragoi-taldeak plazaraturiko aurreko obrari ematen dio segida. Hau ere antzerkiaren paraturikoa. Domingo Castiella eta Araceli Ruiz-ek zuzentzen duten taldea 1984. urtean jaio zen eta antzerkizismoa eta iradokizun bisualari oinarritutako ohi die garrantzia.

Jorge Luis Borges.

Muskildik Harizpe Pastoralarekin berrikuntzarako pausuak eman ditu

Jende ostea bildu zen igandean udako lehen Pastoralaren ikusteko

Pier Paul Berzaitzek idatzi 'Harizpe' Pastoralak azken urteotan hasi berrikuntza zenbait sakondu ditu. Gaurko ikusleari egokitu nahi izan duen obrak publiko zabal baten onspena lortu zuen (2.500 lagun inguru).

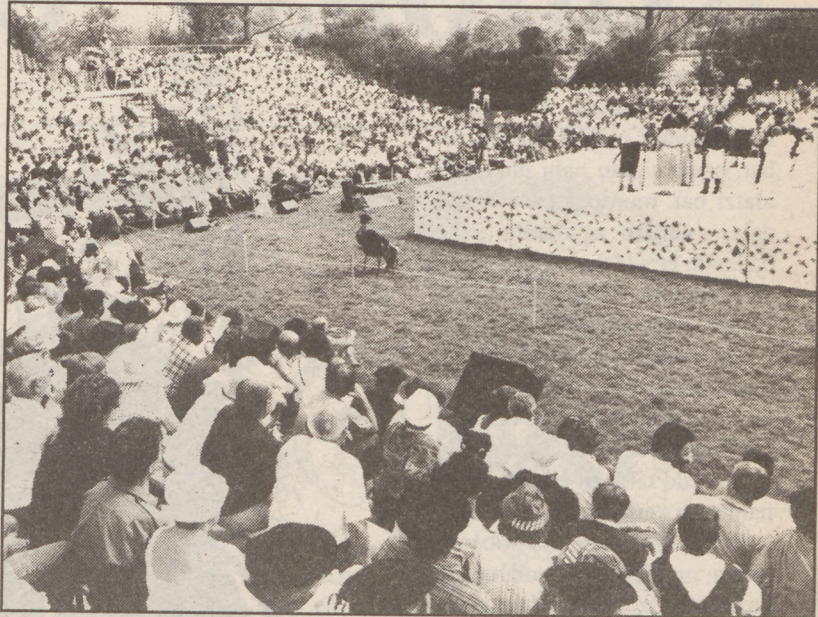
L. ETXEZAHARRETA / MUSKILDI

Muskildiko herritarrek nahi zuten jai egun ederra iragan joan zen igandean. Ohiturazko eguzki beroak bilduak ziren bi mila lagunei asmatua zen ikusgarri ederra distira arazi zien.

Goizeko karrika ibilalditik ondoren, Herriko Etxera bildu ziren Pastoralaren jokolari eta pertsonalitateak. Hauen artean, Mari Karmen Garmendia, Eusko Jaurlaritzako Hizkuntz Politikarako idazkari nagusia, Zarrakoa EITBko zuzendaria, auzapez zenbait, Txomin Hegi EKEko zuzendaria besteak beste. Arratsaldean, ikusi ahal ziren Moleres, Baionako Apezpikua edo Badiola Lohizuneko auzapeza, Euskal Herri guztitik etorri jende artean.

Dudarik gabe alde zuten publiko baten aurrean, muskildiarrek lan ontsa eginaren nahikeria azaldu zuten lau orduz. Uste ahal izango zen baino jantzi sinpleagoekin aritu ziren, urrats, kantu eta taula jokoak hutsik gabe emanez: sei hilabeteren lan jarraikia ageri zen. Berrito Pastoralari bere jai irudia eman zioten, ikusgarri oso batena, kanta, dantza, taula jokoekin.

Harizpe, Frantziako jeneral eta gero mariskal izan zenaren bizia aipatuz, gai orokor bat, ohitura zaharrekoa aukeratu zuen Berzaitzek. Azken urteotan eman gai abertzaleetarik baztertuz, Pastoralari bere antzezlan erran nahi osoari lekua utzi dio. Argi azaldua zuen bezala ere, nabaritu da testu gutxiago eman dela, kantoreak eta jokoak gehituz.

Muskildira bildutako jendetzak ez zuen aspertzeko motiborik izan.

L.E.

Jokolariak aldatokian.

L.E.

Azken urte hauetan, Pette Basabüri geroztik bereziki, Pastoralak hartu zuen berrikuntzaren bidea gehitu da aldi honetan. Musika eta kantuetan argi zen: kantore lan-tuagoak, ahots ezberdinetan, eta noizbehinka musikaz lagundurik. Taulen gainera jokolari batzuen sartzea baltsa bat emanez ohargarri izan da, edo pilota partidu bat errebote bat jarrit taulen gainean. Hainbat goratu den sinbolismoaren apurketa bat de-

✓ Ez dago dudarik, 'Pastoral garbizaleek' ukanen dutela aste honetan gogoeta egiteko.

✓ Pier Pol Berzaitzek 'Harizpe' moldatu du Muskildin ziren ahalei eta bere musikari talentuen neurriari.

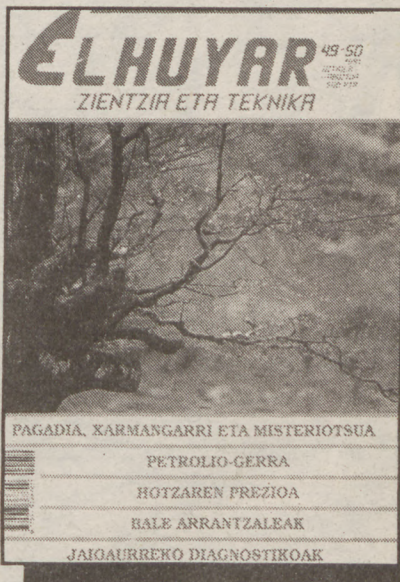
nez? Ez da dudarik 'Pastoral garbizaleek' ukanen dutela aste honetan gogoeta egiteko. Batzuek ia zioten 'musika komedia' baten bidea hartzen zela horrela.

Pier Pol Berzaitzek Harizpe moldatu du Muskildin ziren ahalei eta bere musikari talentuen neurriari. Horrekin kreatzaile baten lan libreza egin du eta hori litzateke hainbat arazo dauzkan kultur euskaldunaren zerbitzatzeko bide nagusitako bat.

ELHUYAR

Zientzia eta Teknika aldizkaria

50. alea jadanik kalean

Ez gelditu azalean, zatoz muinera!

GOGOETARI LEIHO

BIDEZIDORRAK

Xelebrekeria da baina (antzerki talderen batentzako proposamena)

NIK ANTZERKI LANAK idatzi izan ditut inoiz edo behin. Luze eta labur, dozenatik gora. Aspaldi honetan betere ez ordea: bilatzen hasita, ez dut arrazoirik faltako horretarako, nire alferkeria tarteko, baina bada arrazoi bat, orain aipatu nahi nukeena: idatzi bai, mordoxka idatzi dudala —erdiak argitaratu gabe badaude ere—, baina horietatik antzestu oso gutxi egin direla. Honen errua, noski, ez dute antzerki taldeek, inondik ere; izatekotan neronek, hobeto idazten jakin ez dudalako, edo nire antzerkiek, talderik erakarri ez dutelako edo taldeen ezaugarri eta nahietara egokitzen ez zirelako.

Baina ez da erru eta hobenen ordua; gure arteko antolamendu kaxkarra da kontua: antzerki-taldeak kexatu egiten dira, ez dagoela idazlerik, ez dutela gidoi berririk; eta dauden antzerki-idazle apurrak ere kexuka —ni bakarrik ez: badira beste zenbait kasu berean—, bere obrarik taularatzen ez delako. Eta arazo honetan, alfer-alferrik dugu kulpak administrazioari egozte; beste gauza askotan bai, erantzunkizun handia du, baina antzerki idazle / talde auzi honek irtenbide bakarra du, eta ez horren zaila ere: elkarrekin jardutea, batera lan egitea. Horren adibide eta erakusgarri ditugu gure artean azken urte hauetan obra gehien jokatu duten egileak: Gillaume Irigoien Hiruak Bat taldearekin eta Imanol Elias Antxietarekin, oraintsu arte bederen. Honek ez du esan nahi idazleak derrigor taldeko partaide behar duenik, edo taldeak idazle jakin bati loturik geratu behar duenik, edo nik al dakit zer. Ni ziur nago elkarlanaren bide hau dela jorratu beharrekoa, baina horren barruko aukera eta ereduak mila dira: kasuan kasuan, dagokienez ikusiko dute zer komeni zaien gehien.

Adibide izateko asmorik gabe, nik neure proposamena bota nahi nuke EGUNKARIAK ematen

ORAIN DELA HOGEITAMAR URTE

JOXE

didan leiho honetatik. Adierazi dut ez dudala aspaldi antzerkirik idatzi, eta erants dezadan aurretzean ere ez dudala seguru asko idatziko, talde jakin batentzat ez bada. Beraz, hauxe da eskaintza: talderen bat idazlan berri bila ibiliz gero, ni neu prest nauka, ados jarriz gero, taldearen ezaugarriak eta nondik norakoak kontuan izanda, haietazako antzerki bat idazteko, berariaz eta propio.

Gehiago ere esango dut. Xelebrekeria da baina, gauzak bero-beroa egitea hobe delakoan eta txorakeria hau bota arteko onik izango ez dudanez, egun hauetan bururatu zaidan antzerki argumentu bat kontatuko dizuet. Jakingo duzue nola

ari diren argitaratzen Piarres Larzabal zenaren antzerkiak. Hark ere, eskatu ahala egin ohi zituen, inguruko taldeentzat espreski moldatuak. Haren obra bat da 'Herriko Bozak', Hegoaldean 'Herriko bozak edo nor alkate' izenez ezagunagoa, herri txiki batean udal hauteskundeak direla eta sortzen diren kalapitak kontatzen dituen. Bueno ba nik haren 'remake' bat egin nahi nuke, 'Herriko putak edo nor alkate' izenburuko. Hemen ere bi hautagai genituzke, xuria eta gorria, biak ere estu-estu nork irabaziko, Larzabalenean bezalaxe —eta pentsa nolako parekotasuna Goierri eta Tolosaldeko zenbait herritan gertatu berri direnekin— balantza hori berri, alde batera edo bestera nork erabakiko eta herrian zabaldu berri den putetxeok. Hortik aurrerok ez dizkizuet kontatuko, ez isiltasuna gordetzeagatik, oraindik ere ezer erabaki gabe dagoelako baizik.

Lotsagabe samarra iza daitekeen arren, nik uste

pipter eta ziri puska bat merezi dutela gure begibelarri gezalduak. Inori antzestea interesgarri iruditzen bazaio, neregana jo dezala, eta bestela ere, edozein taldek prest nauka, testuak atontzen izan dezakidan jakintza apurra eskaintzeko. Berdin zait talde profesional nahiz amateur, aritua zein hasiberria, guztien beharra ere izango dugu eta, euskal antzerkiak inoiz bururik altxatuko baidu.

Gaizki esanak barkatu, eta inork eskaintza onartuz gero, nire berri EGUNKARIAKO kultura-koei galdetu.

XABIER MENDIGUREN ELIZEGI

Aralar'ko Aizeak

INOZENTZIO AYERBE

Joan den illeko idandean, Ekainak 30, jai oso polit bat izan genuen Aralar'ko San Migel'go tontorrean. 'PAZ DE ZIGANDA' izeneko ikastolako aurrek eta beren guraso eta irakasleek 90-91 ikasturtearen bukaera goraki ospatzea nai izandu zuten, eta orotarako San Migel'go toki zoragarri au aukeratu zuten. Eguraldi bikaina zegoen, eguzkiak zeruan dir-dir egiten

zigan argi ta bero, eta ba dakizue zeinen eder eta atsegin den toki au orrelako giro batean.

Baiñan ba zegoen besterik oraino: Nafarroako ikastolako aurrak eta nafar

euskaldun guzikiak ba dute Euskal Telebista ikusteko aukera, duela bizpauru urte 'Paz de Ziganda'koek (ikasleen gurasoek batikbat) errekipa tren bat, errepetidore bat, ezarri zutelakoz emen, gure Santutegi ontan. Orrengatik eskerrak eman nai zizkiguten. Ez da zeren, baiño alare bai aurrak bai beren gurasoak, ain biotz oneko izanik, berealdiko jai polit bat eskeñi ziguten. Txistua, soinu-auspoa, abestiak, dantzak, bertsolariak, itzaldiak, denetatik izan genituen, zein baiño zein gozoago.

'Paz de Ziganda'koek gauzak ongi egiten ba dakitela, erakusi ziguten egun ortan. Lendik ere agirian zegoen; beren ikastola begiratzea besterik ez dago, ori egiztatzeko. Azkeneo ikasturtean zortzirendik gora izandu ziren ikasleak, 847 ain zuzen. Eta beste ikastolatan bezala, beren leenego xedea ta eginkizuna umeai euskeraz mintzatzen eta euskeraz bizitzen erakustea izandu da. Ortarako egin dituzten lanak eta inaalak agitz aipagarriak dire, eta neru ustez eredu-tzat artzeokak. Beren egitarau edo programak naro-naroak, jori-joriak dire, eta irakasleak eta gainarako langilleak oso egokiak eta bear añaokak, berez lan oietara emanak.

Ikastolak Euskalerrian ez zaizkigu goitik beera etorri, ez dituzte gure agintariek eraiki, erriaren eraginez eta aaleginez sortu zaizkigu. Nik dakit zenbat buruauste izan dituzten umeen gurasoak beren xedeak eta asmoak aurrera ateratzeko, zenbat koropillo askatu, zenbat oztopo gainditu, zenbat neke jasan. Orainarteko gure buruzagi-manatariak kolonizatzaile amorratuak bezala jokatu izan dute beti; eta olakoek ba dakite izakuntza dela erri baten arnasa eta izate osoa. Orrengatik inaalak egin izan dituzte beti, eskolaren bitartez bereziki, gure izakuntza maitea leen-bait-leen il eta itzali dadin gure artean. Eta or dauzkagu jokabide maltzur orren ondorio garratzak: Nafarroako erri geienetan euskera galdu da erabat, edo galtzeaz dago, eta euskerarekin batean euskal kultura, gure euskal sena, gure euskal izatea, ots! Egoera doakabe oni aurpegi emateko eta al-bait oni jarkitzeko sortu ziren gure ikastolak. Eta ortantxe jardukitzen ari dire jo ta ke!

Gure txalorik beroenak ezezik, gure laguntza osoa ta beroa ere merxi dituzte olakoxe langilleak.

Bejondauzuela! Eta aurrera beti!

Goizaldi taldea nazioarteko dantza jaialden irabazlea

Orain, hogeitamar urte Donostiako Goizaldi dantza taldeak Normandiako Gisorz hirian lehen saria lortu zuten nazioarteko dantza jaialdian. Urte berean, Espainian ere irabazle irten ziren. 1956an, Galeseko Llangollen hirian lehen postua lortu zuten Donostiako dantza talde honek.

Hiru txapelketan hauetan Goierriko dantzak erakutsi zituzten, hain zuzen ere Goizaldiren asmoa eskualde horretako dantza herrikoiak berreskuratzea izan da. «1948 urtean saortu zen Donostiako Goizaldi taldea, Kandido Puxanaren ardura. Gazte talde bat zuen bere esku. Jose Iñaxio Montes Astigarragari, taldeko txistulari gazteari bururatu zitzaion Goizaldi izane ezartzea. Puxanaren bidez jasotako Gipuzkoako Goierriko dantzak, ahoz-ahoa iraun duten dantzak gordetzea zen taldearen asmoa. Hemezortzigarren gizal-ditit gaur arte Iztueta, Olano eta Pu-

xana aita-semeen bidez ezagutzen ziren dantzak gordetzea hain zuzen ere».

Goizaldi taldea Euskal Herrian barna ibili izan zen garai haietan, baita atzerriko herrialde askotan ere. «Españan, Madrillen, Valencian, Santaderren. Frantzian, Alemanian, Italian, Txekoslovakian eta abarretan. Zinean ere atera gera: 'Diez fusiles esperan', 'Danzas de España' eta 'La reina de Chanteclair' izenekoan».

«Txunditurik geratzen dira gure dantzez, beren jatorriasuna, dotoretasunam haunditasuna, egokitasuna eta berezitasunagatik. Harriturik uzten ditu gure dantzen molde, doiñu eta izpirituak. Ez dira aspertzen txalo jo eta jo. Herriarik aurreratuenetan dute harrerarik haundiena: Frantzian, Alemanian, Breñaña Haundian, Holandan eta goialdeko herrietan».

Zinea eta telebista: halabeharrezko ezkontza

Gora behera ugariz betetakoa izan da beti zinea eta telebistaren arteko harremana. Eskuarki, telebistari bota izan zaio hark aspalditik bizi duen krisialdi larriaren errua. Aldiberean, ordea, telebista ari da agertzen zinemagintza europarra berreraiki eta mantentzeko funtsezko oinarria.

PATXI AZPILLAGA / LEIOA

Telebista sortu zenetik hona, gizakiok gure aisialdiaren gero eta parte garrantzitsuagoa eskainiz joan gataizkiko pantaila txikiaren aurrean egoteari. Ondorio nabariak izan ditu honek gure kultur ekimenen antolaketan, hala liburuaren irakurtzea, musika entzun zein zinema eta antzerkira joatean.

Zinean izandako eragina, ordea, berezia izan da. Kanalak ugalduz eta emate orduak zabalduz joan diren heinean telebistek zinema jo beharra izan dute beren programazioak osatzeko. Pelikulak, horrela, telebistaren berezko osagai eta parte bilakatu dira, eta filmeen kontsumoa, pixkanaka pixkanaka hasieran, baina ziztu bizian azkenaldiotan, aretoetatik etxeetako egongeletara trasladatu da. Bideoaren hedapenak joera hori areagotu baino ez du egin.

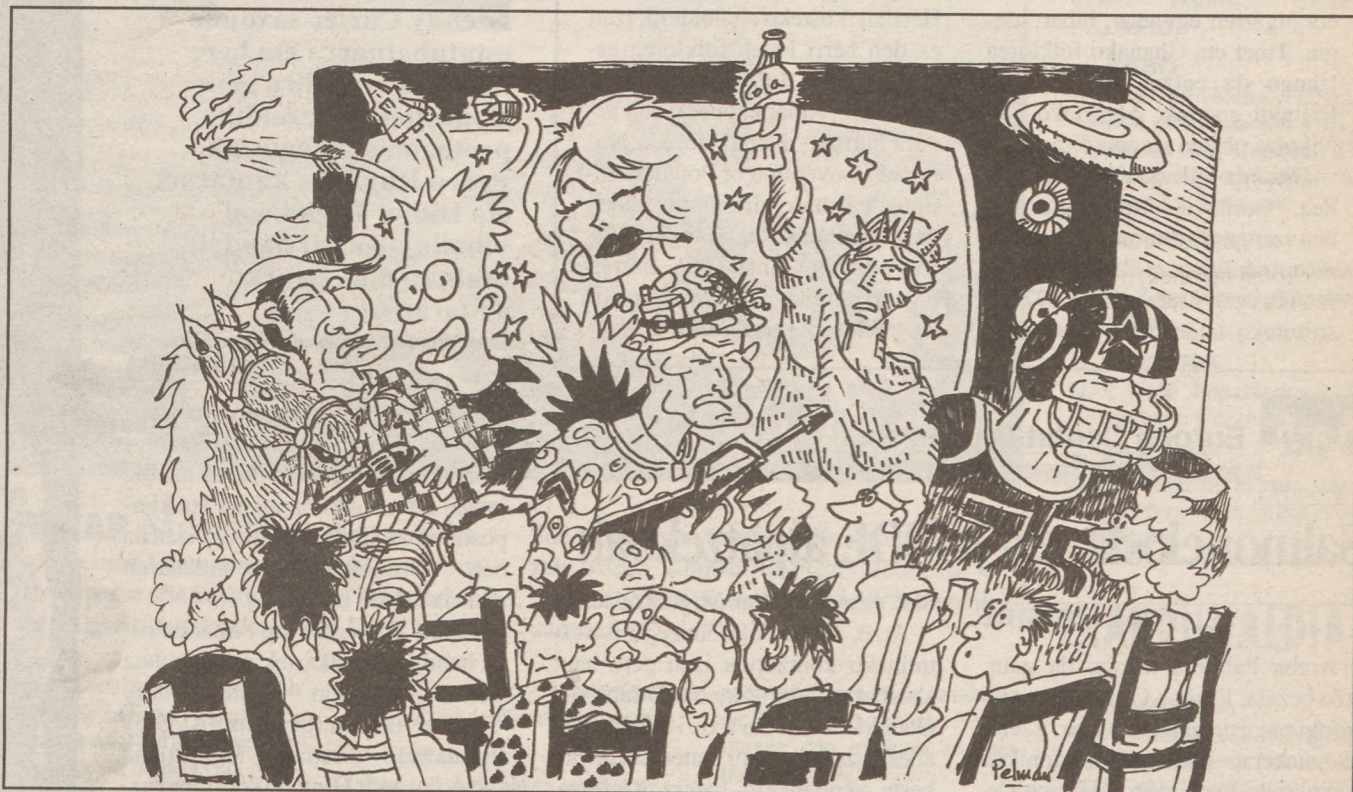
Aldaketa hau ez da gozoa izan zinemagintzarentzat. Hasieran telebistan pelikula zaharrentzat merkatu berri bat aurkitu bazuen ere, aldirerik film berrientzako aretoetako ikusleak, eta ondorioz takilagatik sarrerak, galduz joan zen. Diru sarrera berriek ez zuten ohizkoen gutxitzea estaltzen eta, halabeharrez, pelikulen produkzioa murriztu egin zen mundu osoan.

Azkar erreakzionatu zuten, ordea, zine ekoizle amerikarrek, eta kanalen ugaltzarekin batera beren pelikulentzako telebista merkatu sendo eta ordenatua antolatzen jakin zuten: kablea lehenengoz, sare nagusiak gero eta emandegi txikiak osatutako 'sindikazio' merkatua azkenik, bata bestaren ondian

ALBISTEGIA

■ RTVE-K DATORREN URTERAKO berrogeitazortzi mila milioi pezetako subentzioa eskatu du. Estatuko aurrekontu orokorretatik 47.850 milioi pezeta dirulaguntza gisa behar ko dituela adierazi dute RTVE-ko bozeramaleek. 183.791 milioi aurrekontua bete ahal izateko behar duen dirua da. Kopuru orokorretan 1992rako aurrekontua 612 milioietan gehitzen da, aurtengo urtearekin gonbaratzen badugu. RTVE taldeak, bere barnean diren ente publikoaren (36.859 milioi pezeta) eta bi elkarten artean bantzen da dirutza hau; elkarteak Television Española (115.642 milioi pezeta) eta Radio Nacional (31.290 milioi pezeta) dira.

RTVE-ko ordezkarien esanetan «merkatuan azken denboran eman diren aldaketak direla eta publizitateaz ezinezko zaigu aurrekontua estaltzea». 123.508 milioi pezeta eskurtzea espero da datorren urtean publizitate eta programa salmentetatik. Aurtengo urtearekin alderatuz diru sarrera hau %5ean gehitzen da, «merkaturaren egoera egonkorra bueltatuko dela espero bait dugu». Jordi Garcia Candau, RTVE-ko zuznari berriak, aurtengo urtea bukatzeko 21.000 milioi pezeta eskatu zituen Estatuko aurrekontu orokorretatik bideratuko liratekeenak. Bina ezezkoa jaso zuen. Horren ordez, Banco Exterior-etik kreditu bat lutzatu zaio.

Zinea aretoetatik etxeetako egongeletara trasladatu da.

PELMAN

PELIKULAK telebistaren berezko osagai bilakatu dira, eta filmeen kontsumoa, pixkanaka hasieran, baina ziztu bizian azkenaldiotan, aretoetatik etxeetako egongeletara trasladatu da.

kateatuta eta beti ere antena eskubideen gainera kontrola utzi gabe.

Horrela, filme amerikarrek sarrera osoen bi heren baino gehiago lortzen dituzte egun bideoa eta telebistaren bitartez.

Europar bestela gertatu da. Duela gutxi arte telebista publikoak monopolioak izan dira eta horrek permititu egin die, beren lurraldeko zinemagintzarekiko zuten erantzunkizuna ulertu gabe, zine ekoizleekiko nagusitu eta filmeen emisio eskubideen prezioak baxu mantentzea. Zine ekoizle europarrek, konparatiboki, askoz errekurtso gutxiago izan dituzte produkzioak burutzeko amerikarrek baino, eta hauekin lehiatzea ezi-

nezkoa bilakatu zaie.

Telebista komertzialen hedapena gertatu denean, berriz, finantz errekurtso eskasia dela eta, kanal pribatu berriek programa amerikar erakargarrien eskubideak erosteari ekin diote itsuki. Kanal publikoek ere, lehia egoera berri honen aurrean, bide beretik jo dute. Pelikula amerikarrek, Europara amortizaturik heldzen direnez, erraz lehia dezakete, lehakidea hondatu ere, gastuak estaltzeki oraindik urrun diren pelikula europarrarekin. Horrela, zinemagintza europarrak ez du bertako telebista merkatua bereganatzea lortu, eta hau, lehen zine aretoetan bezalaxe, amerikarren esku gertatu da ia oso osoki.

AZKAR ERREAKZIONATU zuten, ordea, zine ekoizle amerikarrek, eta kanalen ugaltzarekin batera beren pelikulentzako telebista merkatu sendo eta ordenatua antolatzen jakin zuten.

Telebistaren komertzializazioak, hortaz, ez du, oraingoz, eta salbuespenak salbuespen; askok uste zuen eragin positiboa izan berezko zinemagintzan. Kanala pribatu Europear gehienak defizitarioak dira eta hala dirudi izango direla oraindik hainbat urtez. Telebista publikoek, berriz, zerbitzu publiko bezala dituzten betebeharrak kunplitzeko gero eta zailtasun handiago eta errekurtso murriztagorekin aurkitzen dira. Egoera honek, ordaineko telebistak, Canal Plus nagusiki, ari dira agertzen Europa osoan zinemagintzaren irtenbide.

Halabeharrezko ezkontza zinea eta telebistaren artekoa, bai, baina andreagaia, oraingoz, dote eskasekoa.

PONENTZIA

Zertarako telebista publikoak?

PATXI AZPILLAGA

Telebista publikoa izan zen pasa den hamarkadan hain ospetsua bilakatu zen Fassbinder, Schlöndorff, Wenders eta beste hainbesten Zinema Alemaniarrak Berriaren zuzpertzaila eta sostengua.

Antzeko garapena gertatu da Britainia Handian azken urteotan hango Laugarren Kanalarekin. Esperientzia horiak, ordea, ez dute jarrai-

pen sendorik izan.

Leku askotan saiatu dira antzeko politikak ezartzen, baina emaitza eskasekin. Espainian hainbat akordio sinatu izan da TVE, Zine Ekoizle eta Kultura Ministeritzaren artean, TVEk bere gain hartuz urtero inbertsio kopuru zehaztu bat egiteko konpromezua bertako zinemagintzan. Azkena iaz. Antzeko hitzarmenak egin izan dira baita ere Katalunian eta Euskadin bertako telebista

autonomiko eta zine ekoizleen artean.

Akordio hauek, ordea, ez dira inoiz ganoraz gauzatu. Bost urte dira ETB eta AIPV / EZEEn artekoa sinatu zela, eta orduan hona zer gutxi egin da hartaz. Telebista publikoak, are gehiago autonomikoak, krisialdi ekonomiko iraunkorrean bizi dira. Errua, ordea, ez datza ekonomian, politikan baizik. Zertarako nahi ditugu telebista publikoak?

Ukrania eta Jordaniako taldeak ikusteko parada gaur Algortan

IDURRE ESKISABEL / BILBO

Gaur hasiko da, Ukraina eta Jordaniatik etorritako taldeen partaidetzarekin, 'Getxo 91 Nazioarteko Folklore Jaialdia'. Bi egunekoak izango dira aurtengorako antolatu dituzten ekitaldiak, eta bigarren egunean, bihar, alegia, Tibet eta Ghanako folklorea izango da entzun eta ikusgai. Ekitaldi guztiak, Algortako San Nikolas plazan izango dira.

Ukrania ordezkatzeko duen taldea, 'Goritsvit' arte herriar taldea izango da, eta neurri handienera, medikuntza ikasten ari diren ikasleak osatzen dute 1978an sortutako talde hori. Oso berria

izan arren, berehala ezagutu du talde horrek arrakasta, euren dantzek agertzen duten dotoreziagatik. Nabarmentzekoa da laguntzen duen orkestraren kalitatea, balalaika izanik erabiltzen duten musika tresna nagusia.

Egun berean, oraindik Euskal Herrian ikusteko ahalbiderik izan ez den herri baten folklorea eskainiko da, Jordaniakoa, hain zuzen ere. Emankizun horren arduratuko duena, 'Jordan National Convention of Popular Heritage', Aman, hiriburuko taldea da. Hogeitamar lagun inguru biltzen dituen dantzatalde horren bereizgarri nagusia, soilik gizonzuekin osatua egotea da.

Donostiako XXVI Jazzaldia

Benny Carter izango da Belodromoko protagonista nagusia gaurko saioan

Pedro Ruy Blas eta Didier Lockwood Bandek osatuko dute egitaraua

Benny Carter saxojole estatubatuarra eta bere taldea izango dira gaur Donostiako Jazzaldiko protagonista nagusiak. Pedro Ruy Blas kantariak eta Didier Lockwood bibolinjolearen bandak osatuko dute gaurko egitaraua.

DONOSTIA

Jazzaren munduan sona handiko izena da Benny Carterrena. Saxofoi altua dotorezia eta edertasun handiz jotzen ditu, eta konponketa eta konposizio lanetan ere oso trebea izan da beti. «Arkitektura melodikoaren maisua» deitu izan diote.

Benny Carter Swing America ospe handiko musikariak osatzen dute Carter berarekin batera: Harry 'Sweets' Edison (tronpeta) Al Grey (tronboia), Marian McPartland (pianoa), Milt Hinton (kontrabaxua) eta Louie Bellson (bateria).

Pedro Ruy Blas estilo ugari konbinatzen dituen kantaria da. Jazz kantaritzat jo ohi dute normalean, baina bere musikak estilo denetatik jaso ohi ditu eraginak: rocka, samba, freboia eta baita oso maitea duen flamenco ere. Didier Lockwood bibo-

Asteburuko jazz saioetan Petrucciani pianojolea izan zen onenetarikoa. VILLAGRAN

linjolea musikari ezberdinekin aritu izan da jotzen azken hamaika urteetan: Didier Lockwood Group sortu zuen 1980an; Catherine-Escoude-Lockwood hirukotean partaide izan zen 1984ean. Gaur egun, honako

hauek ditu taldeko musikariak: Jean Marie Ekai (gitarra), Laurent Verney (baxua) eta Loic Ponieux (bateria). Bihar Max Sunyer Trio, Chris Farlowe and The Thunderbirds eta Willy de Villek hartuko dute txanda.

Europa Cantat Gasteizen

Salmonelosisia eta JONDE aipatzekoak

L.K.G. / GASTEIZ

Araba Pabiloia izango da gaur, atzo bezala, Europa Cantateko eszenatoki nagusietako bat. Gaur, 22etatik aurrera, kontzertu sinfonikoa emango du Espainiako Gazteen Orkestra Nazionalak (JONDE). Wagner eta Strauss konposagileen obrak eskainiko dituzte. Gainera, egunero egiten den legez, batera abesten duten kantua izango da Zezen Plazan arratsaldeko 7etan, eta 5etatik aurrera dira abesbatzak Kultur-Aretoa, Circulo Vitoriano eta San Cristobal,

San Vicente eta San Miguel elizetan.

Atzo, Araba Pabiloian eginiko estreineko kontzertua izan zen, haur abesbatzek egin zutena. Udaberria, Odeiertz Txiki eta Txori Alai euskal abesbatzek kantatu zuten atzerriko beste zenbaitekin batera. Gainera, atzo aditzera eman zuten, salmonelosis kasu batzuk gerta zitezkeen iragan asteburuan abeslarien artean. Lagun batek, gutxienez, ospitaleetik pasa behar izan zuen. Iturri informatiboren batek 200 kasu izan zitezkeela esan zuen arren, antolatzaileek gezurtatu egin zuten atzo.

IRAGARKI MERKEAK Tfna.: (943) 46 90 22

oskorri
Disko berria

bi ere dantzari

Kontratuetarako (94) 416 31 22

34x17mm

EGUN BAT 840pta/42l.
ASTEBETE 4.160pta/208l.
BI ASTE 7.200pta/360l.
HILABETE 10.100pta/505l.

34x37mm

34x37
MODULO
EGUN BAT 1.680pta/84l.
ASTEBETE 8.320pta/416l.
BI ASTE 14.400pta/720l.
HILABETE 20.200pta/1.010l.

SENDAGILE DENTISTA

J. M. ARIZALA

ASEGUROAK: Lagun Aro,
Diputazioa, Previsas, Asisa,
Capisa, Ipresas, Medifia,
Salud Data

Ferrerias plaza, 5-entr.
Tfna.: 45 90 45
Amara DONOSTIA

34x37ko

BI MODULO

EGUNBAT 3.360pta/168l.
ASTEBETE 16.640pta/832l.
BI ASTE 28.800pta/1.440l.
HILABETE 40.400pta/2.200l.

34x37ko

LAU MODULO

EGUN BAT 6.720pta/336l.
ASTEBETE 33.280pta/1.664l.
BI ASTE 57.600pta/2.880l.
HILABETE 80.800pta/4.040l.

Bidalak

THINDOKI, S.A.

PORTUGAL OSOA 9 EGUN	38.900 pta.
MAROKKO HIRI IMPERIALAK 10 EGUN	47.100 pta.
MAROKKO ATLAS SAHARA 12 EGUN	55.900 pta.
ITALIA 12 EGUN	55.700 pta.
ITALIA BUSA + HOTELA 11 EGUN	64.900 pta.
PARIS HERBEHEREAK 10 EGUN	48.900 pta.
EUROPAKO MUINA	
ABIOIA + BUSA 12 EGUN	74.600 pta.
INGALATERRA ESKOZIA	
ABIOIA + BUSA 11 EGUN	76.300 pta.
ESKANDINAVIA ABIOIA 10 EGUN	95.300 pta.
ESKANDINAVIA FIORDOAK	
ABIOIA 10 EGUN	102.900 pta.
IPAR LURMUTURRA ABIOIA 15 EGUN	143.600 pta.
TURKIA ABIOIA 15 EGUN	94.400 pta.
GREZIA ISTANBUL CAPADOZIA	
ABIOIA 15 EGUN	94.700 pta.
GREZIA ISTANBUL ABIOIA 15 EGUN	92.700 pta.
KENIA ABIOIA 10 EGUN	167.000 pta.
INDIA NEPAL ABIOIA 20 EGUN	198.400 pta.
INDIA NEPAL ABIOIA 16 EGUN	203.600 pta.
TAILANDIA ABIOIA 13 EGUN	143.700 pta.
SINGAPUR MALAYSIA TAILANDIA	
ABIOIA 15 EGUN	189.400 pta.
TXINA ABIOIA 21 EGUN	212.000 pta.
TXINA TIBET NEPAL ABIOIA 23 EGUN	293.000 pta.
ESTATU BATUAK KANADA	
ABIOIA 15 EGUN	157.000 pta.
MEXIKO NEW YORK ABIOIA 15 EGUN	189.000 pta.
MEXIKO GUATEMALA ABIOIA 22 EGUN	229.000 pta.

FRANZISKO GASKUE, 1 / Telf.: 52 45 12 / 20100 ERRENTERIA
ETXAGUE GENERALA, 14 / Telf.: 42 38 84 / 20003 DONOSTIA
URDANETA, 11 Behea / Telf.: 88 72 00 / ORDIZIA
LEGAZPI, 8 Behea / Telf.: 72 37 76 / ZUMARRAGA

VALDES LEAL pintore espainiarraren obrez osaturiko bilduma atzo aurkeztu zen Donostian. Gaur izango da zabalpen ofiziala eta bertan XVII mendeko artista honen margo erakusketa ederra ikus ahal izango da Kutxak Garibai kalean duen erakustaretoan. Argazkian 'Gurutx bidean' izeneko mihisea.

MUSIKA

• ARROSA

Jojo Bordagarayren kantaldia. Katinan 20.00etan.

• DONOSTIA

XXVI Jazz Jaialdia. Benny Carter 'Swing America', Pedro Ruy Blas eta Didier Lockwood Band. Anoeta belodromoan 21.30etan.

• ERRETERIA

Martikorena, Etxamendi, Ihi-doy, Bordagaray eta bere taldea. Arratsaldeko 6etan.

Mikel Markezzen kontzertua. Arenalean 21.00etan.

La Clandestina Orkestra. Udal kiroldegian 23.30etan.

Almen taldearekin dantzaldia. Goman Alamedan 23.30etatik aurrera.

Hobaneuke, Pikutara eta Bihotz Erre. Arenalean 01.00etan.

• GASTEIZ

Europa Cantat. 17.00etan Kontzertuak hirian. 19.00etan, zezen plazan abesbatzen kontzertua. Espainiako Orkestra Gaztearen kontzertua, 22.00etan Araba pabilioian.

• MIARRITZ

Guitar Master. Michel Sadadowski eta Garrau-Millet. Palais Hotelean 21.30etan.

Tronpeta eta organu kontzertua. Santa Eujenia elizan 21.15etan.

Oldarra abesbatzaren kontzertua. Clemenceau plazan 21.00etan.

ERAKUSKETAK

• ARRIGORRIAGA

Kultur Etxea. Arte Plastiko tailerren erakusketa. Uztailaren 25a arte.

Kultur Etxea. Marrazki eta Pintura lehiaketako lanen erakusketa. Uztailaren 25a arte.

• AZPEITIA

San Agustin Eliza. Hausnarketa Barrokoak. Jesus M^o Corman eta Koldobika Jauregi. Urrira arte.

• BILLABONA

Udaletxe Erakusketa Aretoa. Euskal Baserria. Uztailaren 31a arte.

• BILBO

Arte Ederretako Museoa. Hernandez Pijuanen obra grafikoa. Abuztuaren 31 arte.

Montmartre. Euskal artista talde baten lanak. Uztailaren 30era arte.

Vanguardia Galeria. Roberto Mota, Concha Elorza, Javier Diaz, Iñigo Royo eta Maria Secoren lanak. Uztailaren 30a arte.

• DONOSTIA

Arteku. Don Herbert eta Ramon Zuriarrainen lanak. Uztailaren 31 arte.

San Telmo Museoa. Sandra Tucciren lanak. Uztailaren 31ra arte.

• GASTEIZ

San Prudentzio Aretoa. 'Euskal argazkilariak, 150 geroago' erakusketa. Abuztuaren 7a arte.

Kultur Etxea. Juan Antonio Latorreraren argazkiak. Abuztuaren 12a arte.

Europa Aretoa. F.I.A.P., Kodak, Award. Abuztuaren 2a arte.

America Aretoa. XXI Bial Monochrome Print. Abuztuaren 11a arte.

• GERNIKA

Kultur Etxean Marisa Aregoren marrazki eta grabatuak. Uztailaren 31ra arte.

• IRUN

Amaia Aretoa. Bienabe Artia pintorearen erakusketa antologikoa. Abuztuaren 18a arte.

• IZURRA

Haize berri kultur etxea. Uda-ko margo eta zizel lanak. Abuztuaren 4era arte.

• LIZARRA

Fray Diego kultur etxea. Euskal Jantzi Tradizionalak. Uztailaren 29a arte.

• ZARAUZ

Torre Luzea. 'Imaginate Euskadi' lehiaketako pinturak eta argazkiak. Uztailaren 30a arte.

LEHIAKETAK

• DEBA

Tene Mujika Lehiaketa. Euskarazko narrazioak. Gaia librea izango da. Lanak aurkezteko epea: azaroaren 29a. Lekua: Debako Udaletxea. Informazio gehiago bertan.

• DONOSTIA

Bilintx VI Haur eta Gazte Literatur Saria. Bi sail egongo dira, OHO eta BBBko ikasleentzat alegia. Lehiakide bakoitzak nahi bainbat lan aurkez ditzake. Narrazio, ipuin luze edo nobela. Lanak aurkezteko epea irailaren 30eko eguerdiko hamabietan amaituko da. Helbide honetara bidali behar dira: Bilintx Liburudenda. Fermin Calbeton Kalea. 20003 Donostia. Informazio gehiago liburudendan edo bi telefono zenbaki hauekin: 42 02 24 edo 42 09 30.

• EUSKAL HERRIA

Euskaltzaindiak Elizanbururen ohoretan bi sari antolatu ditu. Lanak aurkezteko epea: urriak 31.

Euskal Herriko Literatur Sariak. Euskal Literatura eta liburuaren 'Euskadi' sariak eta gaztelaraz idatzitako lanak argitaratuz, literatura eta zientzi alorreko sorkuntza-lanentzako laguntzak, Eusko Jaurlaritzako Kultura eta Turismo sailak antolatua. Lanak, Kultura Lurralde Ordezkaritzaren bidez aurkeztu beharko dituzte, irailaren 15a baino lehen, hiru aldakitan, orri zenbakituetan eta gutunazal itxiaren kanpalkaldea lema jarritz.

'Guitar Master' jaialdia hasiko da gaur gauez Miarritzen. Jaialdi hau datorren larunbatera arte luzatuko da eta bakarleri eta talde ugari hartuko dute parte. Gaur, Michel

Sadadowski eta Garrau-Milleti tokatu egin zaie txanda. Kontzertua Palais Hoteleko Imperial aretoan izango da gaueko 9.30etatik aurrera.

Gizarte Zerbitzuak Sustatzeko Euskadi Sariak. Argazkigintza, Prentsa, Irratia, Ikusentzuteko Bideak, Ikerketa eta Institutuzio-lana espezialitateak dauka. Lanak eta kandidaturrek helbide honetara bidali behar dira: Lan eta Gizarte Segurantzza Saila, Gizarte-Ongizaterako Zuzendaritza. Wellington Dukearen Kalea 2, 01011 Gasteiz. Lanak aurkezteko epea urriaren 31ko eguerdiko 12etan bukatuko da.

• GASTEIZ

'Baporea' Haur Liburu IV Lehiaketarako epea zabalik dago azaroaren 15era arte. Idazlanak euskaraz izan behar dute, gaia librea izanez baina narrazio edo eleberraren barruan jeneroei dagokienez. Lehenengo sariak milioi bat pezetetako (50.000 libera) kopurua du dirutan eta Santa Maria Fundazioak argitaratuko du. Bigarren sariak, argitalpenaz gain, 200.000 pezetako eramango ditu. Argibideak izateko nahiz idazlanak bidaltzeko Santa Maria Fundaziora jo behar da, Txako auzoan 3, 48480 Arrigorriaga.

• GETXO

'Balendin Enbeita' IV. Saria. Bertso paper Lehiaketa. Lau atal bereizten dira. Lanak bidaltzeko azken eguna uztailaren 31a da. Helbidea: Algortako Bertsolari Eskola. Arene Azpi, 5 Algorta. Informazio gehiago 424 62 00.

'Getxo Festatan' II Argazki Lehiaketa. Gaia Getxoko festak izango da. Argazkiak zuri beltzez edo kolorezkoak izan daitezke. Lanak Getxoko Kultur Aretora bidali behar dira, urriaren 5a baino lehen. Informazio gehiago Kultur etxean bertan edo telefono zenbaki hauekin: 469 93 23 / 460 05 21 / 469 96 04.

• IRUN

Irun Hiriko XXII Literatur Sariaketa. Lanak euskaraz zein gaztelaniaz. Lanak aurkezteko epea: uztailaren 30a. Lanak helbide honetara bidali behar dira: Kutxa Fundazioa. Irun Hiria Literatur Sariak. Garibai 15. 20.004 Donostia. Informa-

zio gehiago: Irungo Udaletxean eta Gipuzkoa Donostia kutxan.

• IRUÑEA

Literatur Lehiaketa euskaraz Iruñeko udalak antolatutik. Iruñeko Udaletxean aurkeztu behar dira lanak urriaren 27a baino lehen. Informazio gehiago nahi duenak, 10 01 50 / 10 01 51 edo udaletxera jo dezala.

Pablo Sarasate Nazioarteko Bibolin Lehiaketa. Edozein herrialdetako bibolinjolek hartu dezakete parte. 30 urtetik beherakoztat dago antolatua.

Sanferminei buruzko diapositiba eta argazki lehiaketa. Aurkezteko epea: Azaroak 30a. Lekua: Iruñeko Udaletxean. Sanferminei buruzko kazetaritza lehiaketa. Lanak Iruñeko Udaletxean aurkeztu behar dira Azaroak 30a baino lehen.

• NAFARROA

Komiki Lehiaketa. Hamabost eta hogeitabost urte bitarteko gazte nafarrek hartu dezakete parte. Lanak euskaraz zein gaztelaniaz izan daitezke, eta bakoitzak hiru gehienez. Lanak aurkezteko epea irailaren 14ean amaituko da. Nafarroako Gobernuko Hezkuntza, Kultura eta Kirol Departamentuak antolatua. Lanak helbide honetara bidali behar dira: Kirol eta Gazte Zerbitzua. Arrieta 25. 31.002 Iruñea.

• URRETXU

Santa Anastasi Jailetako egitarauaren azala aukeratzeko lehiaketa. Edozein eratako lanak onartuko dira: argazkia, diapositiba, pintura... Lan guztiak kolorezkoak izan behar dira, jatorrizko lanak kartel, 'collage' edo antzerako moduan aurkeztuz. Lanak aurkezteko epea uztailaren 26an amaituko da. Informazio gehiago Kultur Etxean edo telefono zenbaki honetan: 72 41 70.

'Urretxu' VII Literatur Lehiaketa. Lanak aurkezteko epea uztailaren 26an amaituko da. Informazio gehiago Kultur Etxean edo telefono zenbaki honetan: 72 41 70.

Euskal Jaia Iragartzeko Kartel Lehiaketa. Lanak aurkezteko

epea uztailaren 26an amaituko da. Informazio gehiago Kultur Etxean edo telefono zenbaki honetan: 72 41 70.

• ZARAUZ

X Xabier Lizardi Haur Ipuin Saria. Jatorriz euskaraz idatzitak izan behar dira eta gaia librea da. Partaide bakoitzak lan bat edo gehiago aurkeztu ditzake. Lanak aurkezteko epea irailaren 10ean amaituko da, eguerdiko ordubatean. Helbide honetara bidali behar dira: Zarautzko Udaletxea. Euskara Zerbitzua. Zarautz. 'Xabier Lizardi' Literatur lehiaketarako dela adieraziz.

• ZORNOTZA

Santiago Onaindia Ikerketa Beka. Bi urtetakoa izango da. Beharrezkoa den dokumentazioa aurkezteko epea urriaren 16an amaituko da. Udaleko Bulegoetan aurkeztu behar dira. Informazio gehiago bertan.

ANTZERKIA

• DONOSTIA

Rafael Alvarezek (El Brujo) 'El Lazarillo de Tormes' lana antzetzuko du, Antzoki Zaharrean.

• GORLIZ

Goloka taldeak 'Arabiar kalejira' antzetzuko du Udaletxe enparantzan 17.30etan.

• URKABUSTAIZ

Gasteiz teatroak hurrengo lanak antzetzuko ditu: 'Una de piratas' 18.30etan, 'Pase del video confeccionado' 20.30etan, 'Aqui no paga nadie' 22.30etan, 'El show de las Bergarako Sisters' 00.00etan eta 'Fin de fiesta y traka de despedida' 00.30etan.

ZINEMA-BIDEOA

• ARRIGORRIAGA

'The Doors'. Terrazan 22.00etan.

• BILBO

'El arte del video'. 11.30etan. «Cine de animación y Experimental de Canada, IV». 17.00etan. Bi emanaldiak Arte Ederretako Museon.

• DONOSTIA

'Tintin y el lago de los tiburones'. Larrotxene kultur etxean 11.00etan.

• GERNIKA

'Los siete Espartanos'. San Juan Ibarra plazan 22.00etan.

• MUNGIA

'La leyenda de la rosa sagrada'. Torrebillela kultur etxean 12.00etan.

IHARDUNALDIK

• DONOSTIA

Pepe Albaceteren Serigrafia tailerra. Irailaren 2tik urriaren 31a arte. Inskripzio eguna abuztuaren 21ean amaituko da. Informazio gehiago jakin nahi izanez gero, Artelekura jo edo 47 00 21 / 45 36 62 telefono zenbakira deitu.

DANTZA

• GETXO

Nazioarteko dantza jaialdia. Ukraina eta Jordaniako taldeak. Algortako San Nikolas enparantzan 22.00etan.

• SENPERE

Euskal dantzak. Frontoian 21.30etan.

BESTELAKOAK

• ERRETERIA

Euskal Jaia. Nafarroa Behereari eskainia. 10.30etan hasiera txistulariekin. 12.00etan, Goman Alamedan dantzak, bertsolariak, gaiteruak...

• HONDARRIBIA

Euskal Herriko saskigintzaren Erakusketa. Zuloaga Etxean uztailaren 30a arte.

• ZUMAIA

Sendabelarrak Erakusketa. Foronda Kultur Etxean uztailaren 31 arte.

KARTELDEGIA

A R A B A

● GASTEIZ

Azul 1. «Objeto de seducción». Akt: John Malkovich / 17.30 - 20.00 - 22.30.
Azul 2. «Cyrano de Bergerac». Akt: Gerard Depardieu, Andy McDowell / 17.30 - 20.00 - 22.30.
Gasteiz. «Rafi, un rey de peso». Akt: Peter O'Toole, John Goodman / 17.30 - 19.45 - 22.00.
Samaniego 1. «Agente juvenil». Akt: Richard Grieco / 17.00 - 19.45 - 22.30.
Samaniego 2. «Cover up». Akt: Dolph Lundgren, Louis Gosset / 17.00 - 19.45 - 22.30.
Samaniego 3. «Ella siempre dice sí». Zuz: Jerry Rees. Akt: Kim Basinger, Alec Baldwin / 17.00 - 19.45 - 22.30.
Samaniego 4. «Robin Hood, principe de los ladrones». Akt: Kevin Costner / 17.00 - 19.45 - 22.30.
Mikeldia. «Mira quien habla también». Zuz: Anny Heckerling / 17.30 - 20.00 - 22.30.
Mikeldiak. «Este chico es un demonio». Zuz: Dennis Dugan / 17.30 - 20.00 - 22.30.
Mikeldiak. «New Jack City». Zuz: Mario Van Peebles / 17.30 - 20.15 - 22.30.
Mikeldiak. «La Profecía IV». Zuz: George Montesci / 17.30 - 20.15 - 22.30. 18 gorak.
Mikeldiak. «La cenicienta». Zuz: Walt Disney / 17.15 - 19.00.
Mikeldiak. «El poder de un dios». Zuz: Peter Fhleisman / 20.30 - 22.30. 13 gorak.
Mikeldiak. «Depredador 2». Akt: Danny Glover / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

B I Z K A I A

● BILBO

Astoria. «Robin Hood, principe de los ladrones». / 16.45 - 19.30 - 22.15.
Avenida 1. «Este chico es un demonio». Zuz: Dennis Dugan / 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.00.
Avenida 2. «Robin Hood, principe de los ladrones». / 17.00 - 19.30 - 22.00.
Avenida 3. «Agente juvenil». / 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.00.
Avenida 4. «Mira quien habla también». / 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.00.
Avenida 5. «Ella siempre dice sí». / 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.00. 13 gorak.
Avenida 6. «Depredador II». / 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.00. 18 gorak.
Ayala. «Se acabó el juego» / 17.30 - 20.00 - 22.30.
Capitol. Ez dago emankizunik.
Coliseo Albia. «Ella siempre dice sí». / 17.30 - 19.45 - 22.00. 13 gorak.
Consulado. «Agente Juvenil». Akt: Richard Grieco / 17.30 - 20.00 - 22.15.
Campos Eliseos. Ez dago emankizunik.
Gran Via. «Rafi, un rey de peso». / 18.00 - 20.00 - 22.00.
Ideal 1. «Robin Hood, principe de los ladrones». / 17.00 - 19.45 - 22.30.
Ideal 2. «Este chico es un demonio». Zuz: John Ritter / 17.30 - 20.00 - 22.30.
Ideal 3. «Bailando con lobos». Zuz: Kevin Costner. / 17.00 - 20.30.
Ideal 4. «Mira quien habla también». Akt: John Travolta / 17.30 - 20.00 - 22.30.
Ideal 5. «La profecía IV, El Renacer». / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.
Ideal 6. «Depredador II». Zuz: Stephen Hopkins / 17.15 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.
Ideal 7. «Agente juvenil». Akt: Richard Grieco / 17.30 - 20.00 - 22.30.
Ideal 8. «La cenicienta». Zuz: Walt Disney / 17.00 - 18.30. «Drugstore cowboy» / 20.00 - 22.30. 18 gorak.
Mikeldiak. «Depredador II». / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.
Mikeldiak. «Objeto de seducción». / 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.
Mikeldiak. «El marido de la peluquera». Zuz: Patrice Leconte / 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.
Multi 1. «Misery». Zuz: Rob Reiner / 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.
Multi 2. «Como ser mujer y no morir en el intento». / 11.15 - 17.30 - 20.00 - 22.30.
Multi 3. «El cadillac rosa» / 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.30. 13 gorak.
Multi 4. «Que suerte llegaron los parientes». / 11.15 - 17.30 - 20.00 - 22.30.
Multi 5. «Colegas a la fuerza». / 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.30.
Multi 6. «Matrimonio de conveniencia». / 11.15 - 17.30 - 20.00 - 22.30.
Multi 7. «Solos con nuestro tío» / 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.30.
Multi 8. «Poli de guardería». Akt: Arnold Schwarzenegger / 11.15 - 17.30 - 20.00 - 22.30.
Vistarama. «Mira quien habla tam-

«RALPH: Un rey de peso» filmeko protagonista nagusia John Goodman da. Britainiako Errege familia osoa hil egingo da eta Ralph Jones-ek (John Goodman) eskuratuko du koroia. Ralph, gizon lodi eta pianojolea da. Monarka berri horren idazkari

nagusiak, Willingham-ek (Peter O'Toole), bereak eta gehiago egin beharko ditu, Ralph errege gisa porta dadin. Horixe da hain zuzen ere filmearen mamia. Filme hori Donostia, Iruñea eta Gasteizen dago ikusgai.

bien». Akt: John Travolta, Kristie Alley / 18.00 - 20.00 - 22.00. (Etenik gabeko emankizuna).

X - 1 Aretoa. «Contactos sexuales juveniles» / 11.30 - 15.30 - 17.00 - 18.30 - 20.00. 18 gorak.

X - 2 Aretoa. «Barby y sus hombres» / 11.30 - 15.30 - 17.00 - 18.30 - 20.00. 18 gorak.

● **ALGORTA**
Gurea. «La jungla de cristal II» / 17.30 - 19.30. 18 gorak.

● **AREETA**
Gran Cinema. «La jungla de cristal II» / 17.00 - 22.00.

● **BARAKALDO**
Duplex A. «Agente juvenil». Akt: Richard Grieco / 17.30. (Etenik gabeko emankizuna).
Duplex B. «A solas con nuestro tío». Akt: John Candy / 17.30. (Etenik gabeko emankizuna).

● **DURANGO**
Kurutziaga. Ez dago emankizunik.
Zugaza. «Vainilla y fresa» / 19.00.

● **ELORRIO**
Arriola. Ez dago emankizunik.

● **GERNIKA**
Gernika. Ez dago emankizunik.

● **LEKEITIO**
Antzoki. Ez dago emankizunik.

● **MUNGIA**
Laurel & Hardy 1. Ez dago emankizunik.
Laurel & Hardy 2. Ez dago emankizunik.

● **ONDARROA**
Alameda. Ez dago emankizunik.
Bide Onera. Ez dago emankizunik.

● **SESTAO**
Amezaga. «Aquí huele a muerto» / 18.00 (Etenik gabeko emankizuna).

● **ZORNOTZA**
Udal zinema. «The doors» / 22.00. 18 gorak.

G I P U Z K O A

● DONOSTIA

Amaia. «Cyrano de Bergerac». Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Gerard Depardieu / 17.00 - 19.30 - 22.30.
Astoria 1. «New Jack City». Zuz: Mario Van Peebles. / 17.30 - 20.00 - 22.45.

Astoria 2. «Rafi un rey de peso». Zuz: David S. Ward. / 17.30 - 20.00 - 22.45.

Astoria 3. «Robin Hood, principe de los ladrones». Zuz: Kevin Reynolds. / 17.00 - 19.45 - 22.30.

Astoria 4. «Este chico es un demonio». Zuz: Dennis Dugan. Akt: John Bitter, Jack Warden / 17.15 - 19.45 - 22.30.

Astoria 5. «Arma perfecta». Zuz: Mark Disalle. / 17.15 - 19.45 - 22.30.

Astoria 6. «Agente juvenil». Zuz: William Dear. / 17.15 - 19.45 - 22.30.

Astoria 7. «El marido de la peluquera». Zuz: Patrice Leconte. / 17.30 - 20.00 - 22.45. 13 gorak.

Petit Casino 1. «Ella siempre dice sí». / 17.15 - 19.45 - 22.30.

Petit Casino 2. «La cenicienta». Zuz: Walt Disney / 17.00 - 19.00. «Bailando con lobos». Zuz: Kevin Costner. / 21.30.

Petit Casino 3. «Mira quien habla también». / 17.00 - 19.00. «Objeto de seducción». Zuz: Michael Lindsay / 21.00 - 23.00.

Principe. Ikus antzerkia.
Antzoki Zaharra. Antzerkia. 'El Lazarillo de Tormes' 20.00etan.

Victoria Eugenia. Ez dago emankizunik.

Savoy. «Depredador II». Zuz: Stephen Hopkins. / 17.15 - 19.45 - 22.30.

● **ARRASATE**
Alai. «Como ser mujer y no morir en el intento» / 19.00 - 21.30.

● **AZPEITIA**
Soreasu. Ez dago emankizunik.
Zelaitxo. Ez dago emankizunik.

● **BERGARA**
Novedades. Ez dago emankizunik.

● EIBAR

Unzaga. «Mira quien habla tambien» / 19.30 - 22.15.

● ELGOIBAR

Herri Antzokia. Ez dago emankizunik.

● IRUN

Avenida. «La cenicienta» / 17.00. «El cadillac rosa» / 19.30 - 22.15.
Bidasoa. Ez dago emankizunik.

● MUTRIKU

Ederrena. Ez dago emankizunik.

● ORDIZIA

Herri Antzokia. Ez dago emankizunik.

● OÑATI

Santa Ana. Ez dago emankizunik.

● TOLOSA

Iparragirre. Ez dago emankizunik.
Leidor. Ez dago emankizunik.

● ZARAUTZ

Modelo. «Colegas a la fuerza» / 19.30 - 22.30.

● ZUMARRAGA

Itzalón. Ez dago emankizunik.
Zelai Aristi. «Pretty Woman» / 19.30.

L A P U R D I

● BAIONA

Atalante 1. «Gawin, Arnaud Senignac». Akt: Jean Hughes Anglade, Catherine Samie / 14.30.

Atalante 2. «Hors la vie, Maroun Bagdadi». Akt: Rafic Alic Ahmad / 16.15 - 20.30.

Atalante 3. «L'ombre d'Emma». Zuz: Soeren Kragh Jacobsen. Akt: Line Kruse, Borje Ahlstedt / 18.30.

Atalante 4. «Thelonnious Monk» / 22.30.

Marine Plus. «Les tortues Ninja». Zuz: Michael Pressman / 14.30 - 19.45 - 22.15.

Marine 1. «La releve». Zuz: Clint Eastwood. Akt: Clint Eastwood, Charlie

Sheen / 14.30 - 19.45 - 22.15.

Marine 2. «Kickboxer 2». Zuz: Albert Pyun / 14.30 - 19.45 - 22.15.

Marine 3. «Ce cher intrus». Zuz: Lasse Hallstrom. Akt: Richard Dreyffuss, Holly Hunter / 14.30 - 19.45 - 22.15.

Marine 4. «Danse avec les loups». Zuz: Kevin Costner. Akt: Kevin Costner / 14.30 - 20.30.

Marine 5. «La maniere forte». Zuz: John Badham. Akt: Michael Fox, James Woods / 14.30 - 22.15.

Marine 6. «Veraz». Zuz: Xabier Castano. Akt: Kirk Douglas, Richard Bohringer / 19.45.

Vauban Plus. Cine Jazz / 14.30 - 19.45 - 22.15.

Vauban 1. «Une epoque formidable». Zuz: Gerard Jugnot. Akt: Richard Bohringer, Victoria Abril / 14.30 - 19.45 - 22.15.

Vauban 2. «Scenes de menage dans un centre commercial». Zuz: Paul Mazursky. Akt: Woody Allen, Betty Midler / 14.30 - 19.45 - 22.15.

Vauban 3. «Jungle fever». Zuz: Spike Lee. Akt: Pike Lee, Anthony Quinn, Annabella Sciorra / 14.30 - 19.45 - 22.15.

Vauban 4. «L'oeil de la veuve». Zuz: Andrew McLaglen. Akt: Richard Young / 14.30 - 19.45 - 22.15.

Vauban 5. «La petite sirene». Zuz: Walt Disney / 14.30. «Toto le heros». Zuz: Jaco Van Dormael. Akt: Michel Bouquet, Jo de Baker / 19.45 - 22.15.

Vauban 6. «La chine». Zuz: Patrick Bernard / 15.00 - 21.00.

● HENDAIA

Les Variétés. «Pretty Woman» / 21.30.

● MIARRITZE

Le Royal 1. «Les tortues Ninja 2: les heros sont de retour». Zuz: Michael Pressman / 14.30 - 17.00 - 19.45. «Kickboxer 2». Zuz: Albert Pyun. Akt: Sasha Mitchell / 22.15.

Le Royal 2. «Une epoque formidable». Zuz: Gerard Jugnot. Akt: Gerard Jugnot, Richard Bohringer / 14.30 - 19.45. «S.A.S. L'oeil de la veuve». Zuz: Andrew McLaglen. Akt: Richard Young / 17.00 - 22.15.

Le Royal 3. «La petite sirene». Zuz: Walt Disney / 14.30 - 17.00. «La discreete». Zuz: Christian Vincent. Akt: Fabrice Lucchini / 19.45. «Nikita». Zuz: Luc Besson. Akt: Anne Parrillaud, Jean Huges Anglade / 22.15.

N A F A R R O A

● IRUÑEA

Golem 1. «Este chico es un demonio». Zuz: Dennis Dugan. Akt: John Ritter, Jack Warden / 17.30 - 20.00 - 22.45.

Golem 2. «Ella siempre dice sí». Zuz: Jerry Rees. Akt: Alec Baldwin, Kim Basinger / 17.15 - 19.45 - 22.30.

Golem 3. «Rafi, un rey de peso». Zuz: David S. Ward. / 17.15 - 19.45 - 22.30.

Golem 4. «Agente juvenil». Zuz: William Dear. / 17.30 - 20.00 - 22.45.

Golem 5. «El marido de la peluquera». Zuz: Patrice Leconte. Akt: Jean Rochefort, Anna Galiena / 17.30 - 20.00 - 22.45.

Golem 6. «Depredador II». Zuz: Stephen Hopkins. / 17.15 - 19.45 - 22.30.

Iturrara 1. «Bailando con lobos» / 17.30 - 22.00.

Iturrara 2. «Matrimonio de conveniencia» / 17.30 - 20.00 - 22.30.

Iturrara 3. «Solos con nuestro tío» / 17.30 - 20.00 - 22.30.

Iturrara 4. «Cyrano de Bergerac» / 17.30 - 20.00 - 22.30.

Carlos III. «New Jack City». / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

Olite 1. «Mira quien habla tambien». / 17.30 - 20.00 - 22.30.

Olite 2. «La Cenicienta». Zuz: Walt Disney / 17.30 - 20.00 - 22.30.

Olite 3. «Despertaferro» / 17.30.

Olite 4. «Robin Hood, principe de los ladrones». / 17.15 - 20.00 - 22.30.

Principe de Viana 1. «La Profecía IV, El renacer». Akt: Faye Grant, Michael Woods / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

Principe de Viana 2. «Cover up». / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

Principe de Viana 3. «Depredador 2». Zuz: Stephen Hopkins. / 17.30 - 20.00 - 22.30.

● MAULE

Maule Baitha 1. «La reine Blanche». Zuz: Jean Loup Hubert. Akt: Catherine Deneuve, Richard Bohringer / 21.30.

Maule Baitha 2. «La reine Blanche». Zuz: Jean Loup Hubert. Akt: Catherine Deneuve, Richard Bohringer / 21.30.

Maule Baitha 3. «La reine Blanche». Zuz: Jean Loup Hubert. Akt: Catherine Deneuve, Richard Bohringer / 21.30.

Maule Baitha 4. «La reine Blanche». Zuz: Jean Loup Hubert. Akt: Catherine Deneuve, Richard Bohringer / 21.30.

Maule Baitha 5. «La reine Blanche». Zuz: Jean Loup Hubert. Akt: Catherine Deneuve, Richard Bohringer / 21.30.

UZTAILA

23

ASTEARTEA

7.03 21.38

SORTU GORDE

26an ilbete

HOROSKOPOA

UXUE AGIRRE

ARIES
martxoak 21 — apirilak 20
Mahai gainean lo hartuko duzu eta patata frijituak sudurzulotik sartuko zaizkizu.

TAURUS
apirilak 21 — maiatzak 20
Hobe duzu eguri osoan ezer ez egitea. Aste gogorra da datorkizuna.

GEMINI
maiatzak 21 — ekainak 20
Buruan darabilkizun gauza hori iritsiko da laster. Lasai egon.

CANCER
ekainak 21 — uztailak 21
Gaur botako duzun izerdia erekin igeritoki olinpiko bat bete daiteke.

LEO
uztailak 21 — abuztuak 23
Atera berri duzun argazki hori handitu ezazu. Eskatera garrantzitsuak izango dituzu eta.

VIRGO
abuztuak 24 — irailak 23
Egin behar berri bat izango duzu gaurtik aurrera. Saiatu zaitez.

LIBRA
irailak 24 — urriak 23
Telefono dei batek eguna alaituko dizu. Nor izango ote da?

SCORPIUS
urriak 24 — azaroak 23
Etxera heltzean maleta bat aurkituko duzu ate ondoan. Zergatik ote da?

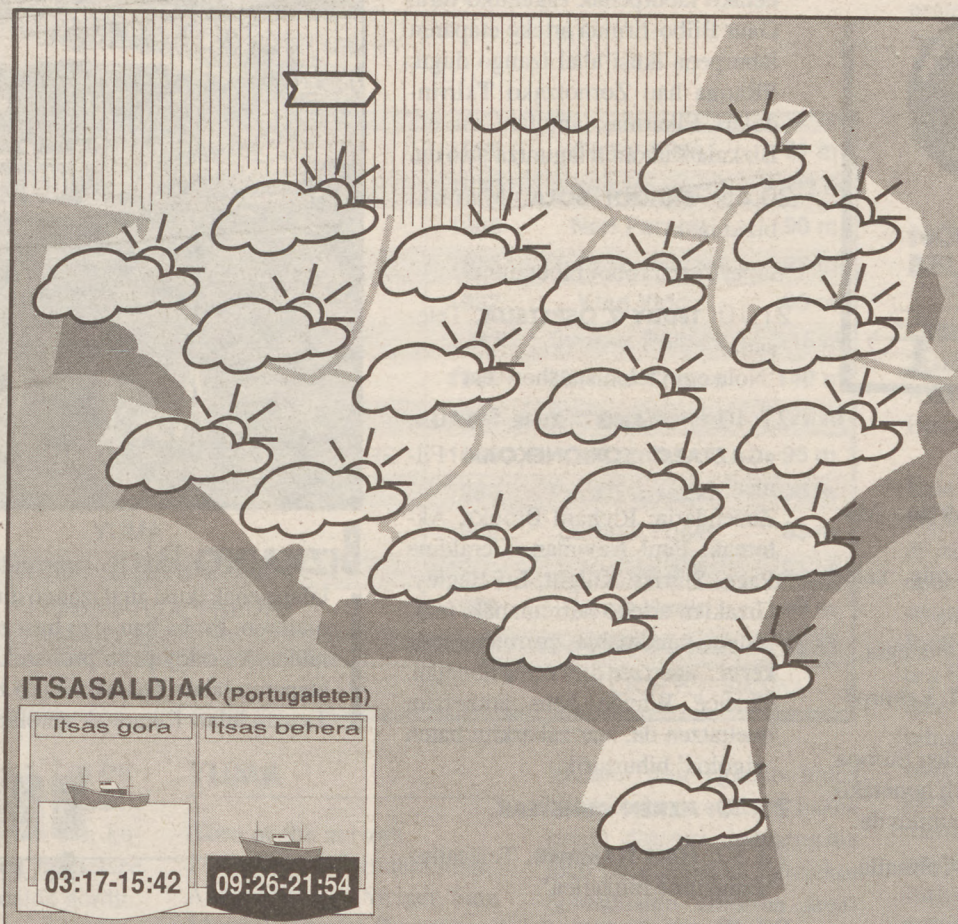
SAGGITARIUS
azaroak 23 — abenduak 23
Eguzkia hartzen segitzen baduzu, aurki ez zaizu aurpegia nabaritu hainbeste pekekin.

CAPRICORNIUS
abenduak 22 — urtarrilak 20
Galtza motx eta niki hestu horrekin 'denteroso' xamarra zaude. Sotana bat jantzi ezazu.

AQUARIUS
urtarrilak 21 — otsailak 18
Eguna lasaitasunez hartu ezazu, nahiko lanpetuta ibiliko zara eta.

PISCIS
otsailak 19 — martxoak 20
Ez nekien boxealari zinenik. A zer muturrak dituzun joan den larunbatetik.

EGURALDIA

- EGUZKIA
- LAINOTUA
- ESTALIA
- EURI ZAPARRADA
- EURIA
- EKAITZA
- KAZKABARRA
- ELURRA
- ITSAS BAREA
- ITSAS KIRRIA
- ITSASKIA
- ITSAS HANDIA
- DENBORALEA
- HAIZE LEUNA
- HAIZE GOGORRA
- EKAITZ HAIZEA

Euria

Zerua lainoturik agertuko zaigu eta gainera gero eta lainotuagoa egongo da. Aterkiak atera beharko ditugu aspaldiko partez. Nafarroan batez ere goizean. Haize ahula izango da mendebaldekoa eta Nafarroan aldez norabide desberdinetakoa. Tenperaturek behera egingo dute.

Iragarpenak

Laino batzuk agertuko zaizkigu lehen orduetan

baina eguna aurrera joan ahala gehiagotzen joango dira. Euria egingo du. Nafarroan ekaitza arriskua izango da, batez ere goizean. Mendebaldeko haize ahulak joko du, eta Nafarroan aldakorra izango da. Tenperaturek baxuagoak izango dira.

Itsasoa

Mendebaldeko haizea 2-3ko indarrez. Bisibilitatea, nahiko ona izango da. Hondoko itsasoa: Apenas izango da. Itsas-haizeari dagokionez, itsaskirria.

Atzoko minimoak aireportuetan

Bilbo	17
Donostia	18
Gasteiz	18
Iruñea	15
Miarritze	18

EFEMERIDEAK

Hilarion Eslabaren heriotza

1878. urteko uztailaren 23an hil zen Madrilén, Hilarion Eslaba musikalaria. Burlatan (Nafarroan) jaio zen 1807. urtean. 1854. urtean Madrileko Kontserbatorioan armonia irakasten hasi zen. Hamabi urte beranduago kontserbatorio honetako musika ataleko zuzendaria izendatu zuten. 'Miserere', tenore eta orkestarako egin zuen operak arrakasta handia lortu zuen. Lan didaktikoen egilea dugu baita ere: 'Solfeo metodoa', 'Armonia eta konposizio eskola osoa', eta 'Lira sacrohispana'.

1512. Espainiako Fernando Katolikoa erregearen tropen aurrean Iruñeko Gaztelumendiak etsi egin zuen.

1757. Domenico Scarlatti musikari italiarra hil zen.

1930. Napoleón izandako lurrikararen ondorioz milaka lagun hil ziren.

1979. 500 pertsona baino gehiago hil ziren Indonesian maremoto baten ondorioz.

SANTORALA. Brijida, Apolarin.

TELEFONOAK

Hegoaldeko ospitaleak

Hegoaldeko ospitaleak: 07-33- aurrezenbakia.

Iparraldeko Hegoaldea:

19-34- (eta 45, 4, 43 edota 48, Araba, Bizkaia, Gipuzkoa edo Nafarroara deituz gero).

Hegoaldeko herrialdeen artean:

Araba: 945-
Bizkaia: 94-
Gipuzkoa: 943-
Nafarroa: 948-

IPARRALDEA

Kostaldeko ospitalea	59 44 35 35
SAMU	15 / 59 63 33 33
Pozindatze kasuetan	56 96 40 80
Suhiltzaileak	18
Suhiltzaileak BAmén	59 63 55 55
Polizia	17
Baionako Suprefectura	59 59 09 19
Elektrika-gas arazoak	14 / 59 52 10 18
Errepedetako herri	56 96 33 33
Kontseilu Orokorra	59 25 78 40
Miarritzeko aireportua	59 23 90 66
SNCFko trenbideak	59 55 50 50
Laborantza Ganbara	59 29 50 43
Ordua telefonoz	36 99
Meteo agiria (grabatua)	36 65 08 64
Meteo zerbitzuak	59 23 84 15

HEGOALDEA

SOS Deiak	088
Udalzainak	092
Polizia Nazionala	091
Ordua telefonoz	093
Telefono argibideak	003

ARABA

Suhiltzaileak	28 25 25
Gurutze Gorria	13 47 47
DYA	28 10 20
Errepedetako informazioa	25 42 00
Ertzaintza-Arkaute	28 20 00
Minioiak	13 55 00
Goardia Zibila	25 61 00
Txagorritxuko Ospitalea	24 26 00
Santiagoko O. Orokorra	25 36 00
Ospitale Militarra	13 65 77
Poliklinika	22 33 00
Arana Eritetxea	28 28 00
"N" S' Esperanza' klinika	25 25 00
Asepeyo klinika	27 46 55
Araba klinika	14 21 00
Forondako Aireportua	27 33 00
Gasteizko RENFE geltokia	23 20 30
Autobus geltokia	25 84 00
'Radio Taxi'	13 60 60

BIZKAIA

Diputazioako suhiltzaileak	492 28 00
Bilboko suhiltzaileak	423 30 00
Gurutze Gorria	422 22 22
DYA	431 92 00
Ertzaintza	444 14 44
Larrialdiak (Osakidetza)	475 75 00
Basurtoko ospitalea	441 88 00
Galdakaoko-eritexea	456 88 16
Santa Marina	446 20 66
Gurutzetako ospitalea	490 31 00
Sondikako aireportua	453 13 50
RENFE	423 86 33
ET/FV Atxuri	433 95 00
ET/FV San Nikolas	416 13 12
ET/FV Unamuno plaza	415 50 26
Bizkaia irratia taxiak	416 22 22
'Radio Taxi'	444 88 88
'Tele Taxi'	444 23 33

GIPUZKOA

Donostiako suhiltzaileak	080
DYA	46 46 22
Gurutze Gorria	22 22 22
Itsasoko Gurutze Gorria	27 22 22
Ospitale Prohibitziala	45 40 00
Erresidentzia	45 38 00
Gurutze Gorria (Donostia)	21 46 00
Gurutze Gorria (Irun)	61 12 03
Poliklinika	46 22 00
Deba Garaiko eritexea	79 53 00
Zumarragako ospitalea	72 39 01
Ertzaintza	28 88 88
Goardia Zibila	21 11 00
Hondarribiko aireportua	64 22 40
RENFEko geltokia	28 35 99
ET/FVko geltokia	45 01 31
Easo Taxiak	46 76 66
Santa Clara Taxiak	46 64 55
Radio Telefonoa	42 66 42
Suital Taxiak	39 80 18

NAFARROA

SOS Deiak/Foruzainak	088
Iruñeko suhiltzaileak	22 22 22
DYA	17 17 17
Gurutze Gorria	088
Errepedetako informazioa	22 91 17
Goardia Zibila	22 11 00
Eguneko Psikiatri O.	27 38 12 / 61
Nafarroako Ospitalea	10 21 00
Bideko Ama Birjina O.	10 94 00
Noaingo aireportua	31 75 12 / 51
Iruñeko Autobus geltokia	22 38 54
RENFEko geltokia	12 69 81
Radio Taxi	21 00 00
Teletaxi	23 23 00
Goardiako Farmaziak	22 21 11

DENBORAPASA

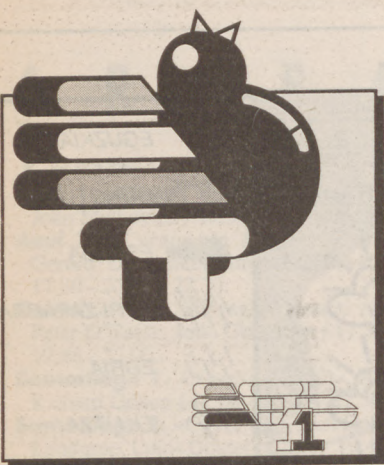
ENBIDO

HITZ GEZIDUNAK

Baketi	Lerdenak	Inozoa	Arrain
Eragiketa mota	Jatorri atzizkia	Suari dario	mota
Puntuak			
▶	▼	▼	▼
Ontzieta-ko aldeak Nafarroa-ko herria			
▶		Zintzoa	
		Jainko egyptiarra	
Azkene-koa	Nafarroa-ko oihana Atomo kargatua	▼	
Muina	▼		Alkoholen bukaeran
▶			Mila
Gauero-koa (Her.) Liteke		Txinako iraultzaile	▼
▶		Bokala	
		▼	Errepika-tuz, gorotza

AURREKOAREN SOLUZIOAK

OTEIZA. TXILLIDA. BASTERRETXE. IBARROLA. UGARTE. MENDIBURU. LAKA.

13.32: **AURKEZPENA.**13.35: **IBILTARI BAKARTIA.** Marrazki bizidunak.
'Behin zirkuan, izadizale xelebrea'.14.00: **GAUR EGUN.** Albistegia.14.25: **EUROPA CANTAT.** Laburpena.
Gasteizen ospatzen ari den Europa Cantat abesbatzen jaialdi honetako eguneko laburpena eskainiko da.14.35: **EGUN ALAIK.** Telesaila.
'Joanieren zita'.15.00: **ETB KANTXA.** Pilota saioa.17.00: **HONDARTZARA.** Lehiaketa.17.45: **AMAIERA.**18.38: **AURKEZPENA.**18.40: **MUSIKA ETA IRUDIAK.**19.10: **CAGNEY ETA LACEY.** Telesaila.
'Gutariko bat'.20.00: **GAUR EGUN.** Albistegia.20.35: **TXIRRINDULARITZA.** Bizkaiko Bira.
Egunero 'Gaur Egun' albistegiaren

ondoren Bizkaiko Bira, afizionatuentzako txirrindulari froga honetako laburpenak eskainiko dira. Gaur Bilbo-Ermua arteko etaparen laburpena ikusi ahal izango dugu. FRAoga hau Zornotzako Txirrindulari Elkarteak antolatu du eta Bizkaia Kutzaren laguntza jaso du.

20.45: **DRAGOI BOLA.** Marrazki bizidunak.

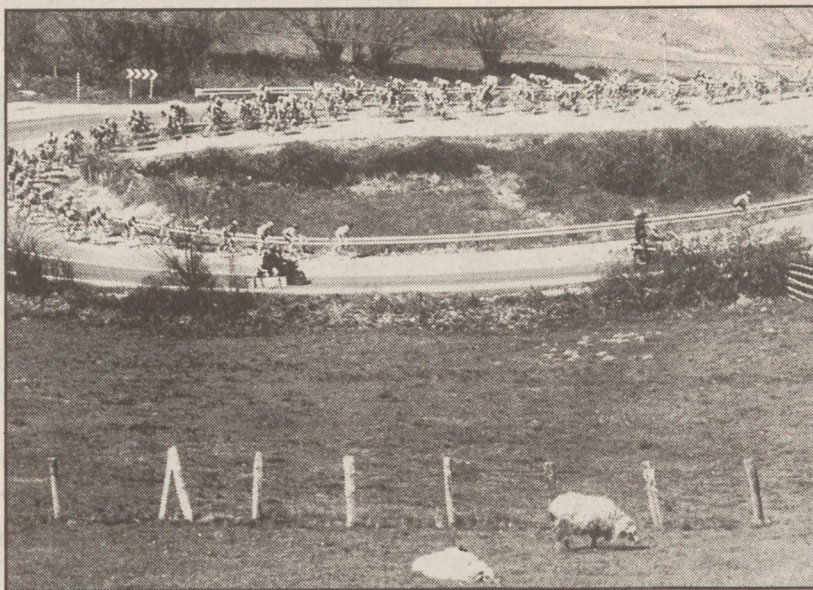
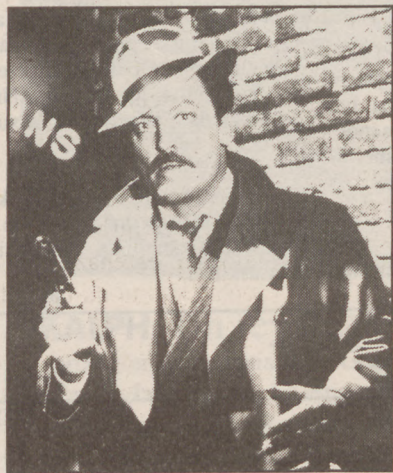
'Super zortzi robot bihotztuna'.

21.10: **TEDDY Z OSPETSUA.** Telesaila.

'Nola egin telebista show bat'.

21.40: **UDAKO ZINE GAUA:**
«GAZTARO ZORIONEKOA». Filmea.

Zuzendaria: Richard Brooks. Aktoreak: Paul Newman, Geraldine Page, Shirley Knight, Ed Begley. Gizakien arteko harremanak, maitasuna, handinahia, gorrotoa, zuri-keria... agertzen dira filme honetan. Chance Wayne bere jaioterria bueltatzen da, izar zaharkitu baten 'gigoloo' bihurturik.

23.40: **AZKEN ALBISTEAK.**23.50: **MIKE HAMMER.** Telesaila.
'Emakume hiltzailea'.00.40: **EGI BIDEAN.** Erljio saioa.

BIZKAIKO Bira, txirrindulari afizionatuentzako probaren laburpenak ikusi ahal izango ditugu egunero, 'Gaur Egun' albistegiaren ondoren. Proba hau atzo hasi zen, Bilboko Gran Vian burututako taldekako erlojupeko probarekin. Gaur Bilbo eta Ermuaren arteko etaparen laburpena eskainiko zaigu. 'Bizkaiko Bira' Zornotzako Txirrindulari Elkarteak antolatu du.

K R I T I K A

BELEN IRASTORZA

Uztailean

Uda partean, opor garaia izateaz gain, Udako Unibertsitateak ere hortxe izan ohi ditugu.

Aurtengoan ordea, gustoa duenarentzat hortxe dugu telebistan goiz eguerdi partean, gai desberdinak jorratzen dituen programa. Bat aipatzearren, joan den egunean 'Sozialismoa eta Kristautasuna-z' aritu zitzaizkigun.

Asteburuari dagokionean, festa desberdinen ospakizunekin batera, ohizko diren kirolak izan genituen.

Hauen artean ordea, herri kirolen arloan Gasteizen ospatu zen Euskal Herriko bostgarren txapelketa, gipuzkoarrak suertatu ziren garaile.

Asteburu honetan Gasteiz izan dugu ospakizun desberdinen kokagune nagusi, Europa Cantat ere bertan egiten ari bait da. Honela, bata bestearen laguntzaz, armailetan giro polita azkenean. Izan ere, herri-kirolek ez bait dute bizi momenturik egokiena.

Patagonia kolonizatu nahian

ETBko bigarren kateko 'Panorama' saioan, Canal 9 telebista kateak produzitutako dokumentala eskainiko da. Vicente Blasco Ibañez nobelagileak Argentinara egi zituen bidaiak aztertuko dira dokumental honetan. Honez gain, idazle honek Patagoniako lurraldeak kolonializatzeko egin zituen saiakuntzak eta ahaleginak erakutsiko dira.

ETB-2/ 15.00etan.

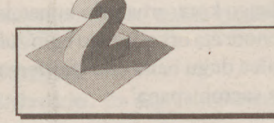
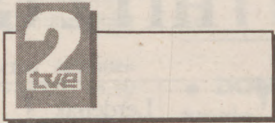
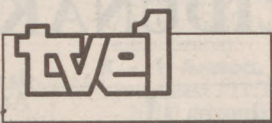
'Sidney'

Umorezko telesail berri bat ikusteko aukera izango dugu gaurtik aurrera TVEko lehen katean. 'Sidney' telesail iparramerikarrak orduerdiko hamahiru kapitulu ditu. Kapitulu horietan Sidney detektibearen gorabeherak kontatuko zaizkigu. Emakume gazte honek ez du oso egoera ona bizi: etxer aldatu da eta bere bikotearekin moztu du. Baina bere anaiaren bidez abokatu bat ezagutu eta berarekin hasiko da lanean. Aktore nagusiak, Valerie Bertinelli, Rebecca Bush eta Matthew Perry dira.

TVE-1/ 21.35etan.

'Sidney' telesail berria.

13.38: **Aurkezpene.**
13.40: **Simplemente María.** Foiletoia.
14.30: **Teleberri.** Albistegia.
15.00: **Panorama.** Dokumentala.
15.50: **Amaiera.**
19.15: **Aurkezpene.**
19.18: **Fabiola.** Foiletoia.
20.05: **Los intocables.** Telesaila.
21.00: **Teleberri.** Albistegia.
21.35: **Ole tus videos.** Bideo saioa.
22.35: **Capital financiera.** Telesaila.

23.30: **Dallas.** Telesaila.
00.20: **Ultimas noticias.** Albistegia.
00.25: **Amaiera.**

08.00: **Avance TD.** Albistegia.
08.15: **Cada mañana.** Magazina.
09.00: **Avance TD.** Albistegia.
09.05: **Los vengadores.** Telesaila.
09.50: **Musical.**
10.50: **De par en par.**
12.05: **Avance TD.**
12.10: **La extraña dama.**
12.55: **Avance TD.**
13.00: **Magazines territoriales.**
13.30: **Yo compro esa mujer.** Foiletoia.
13.55: **Informativos territoriales.**
14.30: **Cheers.**
15.00: **Telediario 1.**
15.35: **La dama de rosa.**
16.25: **Corazón.** Telesaila.
17.20: **Avance TD.**
17.25: **Aventura 92.**
18.00: **La vuelta al mundo de Willy Fog.**
18.30: **Tendido cero.**
19.00: **La palmera.**
20.05: **El hechicero.**
21.00: **Telediario 2.**
21.35: **Sydney.** Telesaila.
22.05: **Sesión de noche: «Yuma».** Filmea.
23.35: **Viaje en el tiempo.**
00.05: **Diario Noche.**
00.35: **Testimonio.**
00.40: **Ignacio de Loyola: un contemplativo en acción.**

08.00: **Babilonia.** Musika saioa.
09.00: **Barrio Sesamo.** Haurrentzako saioa.
09.25: **Los Fraguell Rock.** Marrazki bizidunak.
09.55: **Noticias.** Albistegia.
10.00: **Cine para todos: «El inmortal».** Filmea.
11.30: **Universidad de verano.**
13.30: **La hora de...** Magazina.
14.25: **Noticias.** Albistegia.
14.30: **Tour de Francia.** Etaparen amaiera zuzenean.
17.25: **Noticias.** Albistegia.
17.30: **Primera sesión. «Ave del paraíso».** Filmea.
18.55: **Noticias.** Albistegia.
19.00: **Mec mec.**
19.30: **Deportes.** Igeriketa, Frantziako Tourra, Atletismoa.
21.00: **Cifras y letras.** Lehiaketa.
21.30: **Noticias.** Albistegia.
21.45: **Equinnocio.** Dokumentala.
22.25: **El abogado Matlock.** Telesaila.
23.15: **Eurocops.** Telesaila.
00.10: **Hockey sobre patines.** Munduko Txapelketa.
01.30: **Ultima sesión: «Pesadilla».** Filmea.

08.20: **Télé shopping.**
08.55: **Club Dorothee vacances.**
11.25: **Jéopardy!** Jokuak.
12.00: **Tournez... manège.**
12.30: **Le juste prix.**
13.00: **Le journal.**
13.35: **Les feux de l'amour.** Foiletoia.
14.25: **Côte ouest.**
15.15: **Tribunal.**
15.45: **Club Dorothee vacances.**
17.10: **Texas police.**
18.05: **Riviera.** Telesaila.
18.30: **Une famille en or.**
19.00: **Santa Barbara.**
19.25: **La roue de la fortune.** Lehiaketa.
19.50: **Le bébé show.**
20.00: **Le journal.**
20.35: **Tapis vert.**
20.40: **«Nos plus belles années».** Filmea.
22.45: **Combien ça coûte?**
23.45: **Des voix dans la nuit.** Telesaila.
00.40: **TF1 dernière.**
01.00: **Mésaventures.**
01.25: **C'est déjà demain.**
01.50: **Info revue.**
02.20: **Côté cœur.**
02.40: **Passions.**
03.05: **Les aventures de Caleb Williams.**
04.30: **Musique.**
04.45: **Histoires naturelles.** Dokumentala.
05.40: **Mésaventures.**

08.30: **Amoureuxment vôtre.** Foiletoia.
08.55: **Amour, gloire et beauté.** Foiletoia.
09.20: **Vacances animées.**
10.35: **Hanna-Barbera.**
11.35: **Motus.** Lehiaketa.
12.00: **Flash infos.**
12.05: **Dessinez c'est gagné.** Lehiaketa.
12.30: **Les mariés de la A2.** Lehiaketa.
13.00: **Journal.**
13.30: **Cyclisme.**
17.15: **Flash infos.**
17.20: **Vive le velo.**
18.05: **Des chiffres et des lettres.** Lehiaketa.
18.30: **Flash info.**
18.35: **Macgyver.**
19.25: **Le journal du Tour.**
20.00: **Journal.** Albistegia.
20.45: **«Le sicilien».**
23.10: **«Adieu les anges».**
00.45: **Les arts au soleil.**
00.50: **Edition de la nuit.**
01.10: **Journal du Tour.**
01.40: **Jazz antibes.**
02.05: **Info.** Albistegia.
02.40: **Les enfants de la danse.** Telesaila.
03.35: **Objetif économie.**
04.00: **Info.** Albistegia.
04.35: **Des chiffres et des lettres.** Lehiaketa.
04.50: **Histoire courte.**
05.05: **Le coeur au ventre.**

08.00: **Samdinamye vacances.**
10.00: **Guillaume Tell.**
10.25: **Chapeau melon et bottes de cuir.**
11.30: **Carré vert.**
11.55: **Flash 3.** Albistegia.
12.05: **Estivales.**
12.45: **Journal.**
13.00: **Sport 3 images.**
13.30: **Amuse 3 vacances.**
14.40: **Justiciers et hors-la-loi.**
15.30: **La conquete de l'ouest.**
16.20: **40° a l'ombre.**
18.30: **Questions pour un champion.**
19.00: **Le 19/20.**
20.05: **La classe.**
20.40: **Le tempos d'une miss.** Telefilmea.

22.20: **Soir 3.** Albistegia.
22.40: **Mardi en France.**
23.30: **Espace francophone.**
00.00: **Carnet des notes.**

GAURKO FILMEAK

Balekoa

ANDRES GOSTIN

Balekoa izateak kontzepzio oso zabala har badezake ere, gaurko eguna balekoa dela esan genezake inongo dudarik gabe. Fuller, Pollack edo Brooksen tituluek badute magiarik beren ttikitasunean eta hauen ondoan, gainera, King Vidor eta Robert Siodmack bezalako zuzendari klasikoak izango ditugu. Hegoaldeko Itsasoetan kokatutako maitasun istorio exotikoa ekarriko digu estrainekoak, eta Siodmackek, berriz, krimen perfektua egin zuen gizonari buruzko zine beltz benetakoa.

LE SICILIEN

Zuzendaria: Michael Cimino. **Aktoreak:** Christophe Lambert, Terence Stamp, John Turturro.

Michael Ciminoren gain-beheraren lekuko adierazgarria da 'Le sicilien'. 'La puerta del cielo-k' entzundako kritika txarrak eta hauek eragin zuten krisi ekonomikoa- ren ondoren ez du bururik altxa zinegileak, eta 'Manhattan Sur-en' gauza dotorerik lortu bazen ere, *bloufa* besterik ez zen izan. Salvatore Giulianoren bizimodua eta mitoa aztertu zituen Ciminok 'Le sicilien-en', Franco Rosik hogeitamar urte lehenago egin zuen legez. Baina barre-garri jarri zuen kasik Banka eta Mafiaren etsai eta herritar xumeen eredu bihurtu zen gizona. Mario Puzzoren nobe-

10.00	TVE2	OO	EL INMORTAL	1986	Corey Allen	91 m
11.00	T5	OO	MI QUERIDO MICHELE	1976	Mario Monicelli	103 m
15.25	T5	OO	ESCUELA DE LADRONES	1986	Neri Parenti	90 m
16.30	A3	O	AHI VIENE LA NOVIA	1979	Terence Marcel	88 m
17.30	TVE2	OOO	AVE DEL PARAISO	1932	King Vidor	80 m
20.40	TF1	OOO	NOS PLUS BELLES ANNEES	1973	Sydney Pollack	115 m
20.45	A2	OO	LE SICILIEN	1986	Michael Cimino	140 m
21.30	ETB1	OOO	GAZTAROA ZORIONEKOA	1962	Richard Brooks	120 m
22.00	T5	O	PARA NO DIVORCIARSE... MEJOR SER POBRE	1980	G. Carnimeo	95 m
22.00	C+(e)	OO	TRAMPA EN EL PANTANO	1988	Ferd Sebastian	90 m
22.05	TVE1	OOO	YUMA	1956	Samuel Fuller	83 m
23.10	A2	OO	ADIEU LES ANGES	1986	Elmo de Witt	95 m
23.50	C+(f)	OO	LE CAUCHEMAR DE FREDDY	1988	Renny Harlin	90 m
01.30	TVE2	OOO	PESADILLA	1945	Robert Siodmack	80 m

O TXARRA

OO ESKASA

OOO BALEKOA

OOOO ONA

OOOOO BIKAINA

lak aukera aproposa eskaintzen zuen, baina Ciminok ez zuen bat bera buenara eraman.

GAZTAROA ZORIONEKOA

(Sweet bird of young) **Zuzendaria:** Richard Brooks. **Aktoreak:** Paul Newman, Geraldine Page.

La gata sobre el tejado de zinc errodatu ondoren, Tennessee Williamsen beste obra bat aukera zuen Richard Brooksek, eta orduan bezala, Paul Newman eman zion aktore nagusiaren papera. Brooksek bertsiio zuzenak egin ditu beti liburu klasikoetan oinarriturik (Capoteren 'A sangre fría'

edo Dostoievskiren 'Los hermanos Karamazov', kasu), eta oraingo honetan ere, kurioso isladatu zuen Tennessee Williamsen hegoalde gordin, dramatiko eta sargoretsua. Amorrua, gorrotoa eta fatalitateak bilduko ditu hegoaldeko giro astunaren inguruan, herritar baten itzulerak eragingo dituen sentimentu kontrajarri guztiak hain zuzen. Newman izango da *gigolo* bat eginda itzuliko den mutikoa. Mutil goapoa izate horrek hamaika fabore ekarriko dizkio, harik eta fabore horiek eragin dizkion ezaugarria kenduko dioten arte, hots, edertasuna. Williamsen amaiera patetiko gordetzen du filmeak.

YUMA

(Run of the arrow) **Zuzendaria:** Samuel Fuller. **Aktoreak:** Rod Steiger, Sara Montiel, Charles Bronson.

Zinema gudu-toki bihurtu duen zinegile batek ezin zezakeen Sezesio Gerraren ondorioak aztertzeke utzi, gertakizunak sortutako sentimentuei eta irainei begiratzeko geratu. Sudistek jasandako umilazioa oso gogorra izan ziren eta Fullerrekin bere zinemaren biolentzia osoa jarri zuen haien mendeku nahia isladatzeko. Lee jeneralaren burumakurtzea onartu ezin duen soldadua izango da honela Fullerrekin antiheroia.

esate baterako. Saritak tajuz beteko du emakume indiarren rola, emetasunaren eredu izango da eta gizonari lotuko zaio bete betean.

NON PLUS BELLES ANNEES

(The way we where) **Zuzendaria:** Sidney Pollack. **Aktoreak:** Robert Redford, Barbra Streisand.

Egia da Sidney Pollack zinegile irregularra dela. Baita bere zinema nahiko artifiziala dela ere. Baina aitortu beharrean gaude halaber, Robert Redford goapo baten eta Barbra Streisand itsusi baten arteko maitasuna sinesgarri bihurtu duen bakarra bera izan dela. Maccarthismoaren garai beltzak aitzaki hartuta, maitasun istorio politika kontatu zigun, bi izaera desberdin eta kasik kontrajarriren arteko erromantze kurioa hain zuzen. Barbra komunista hutsa izango da, politikan muturreraino sartzea gustatzen zaion emakumea. Robert idazle aseptikoa. Neskaren nerbioa eta mutilaren patxada ez datoz bat, ezta beren ideia ez interesak ere. Hala ere, maitasun hari batek lotzen ditu, momentu oro sinesgarri egiten zaigun sentimentua lortu arte. Harreman bete eta garbi denak bezala, ordea, bukaera dauka honek ere, eta filmea bezain zoragarria izango da amaiera hau.

TVE1

CHEERS

Umerezko telesaila

14.30

ETB2

OLE, TUS VIDEOS

Bideo saioa

21.30

TVE1

VIAJE EN EL TIEMPO

Dokumentala

23.35

A2

JAZZ A ANTIBES

"Michael Breckler"

01.40

5

06.00: Journal permanent.

07.10: Demain se decide aujourd'hui.

07.15: Youpi, les vacances!

10.30: L'adieu aux as.

11.25: Cas de divorce.

11.55: Que le meilleur gagne.

12.40: Météo.

12.45: Le journal.

13.20: L'inspecteur Derrick.

14.25: Sur les lieux du crime.

15.50: Spécial drôles d'histoires.

16.20: En direct des courses.

16.45: Youpi, les vacances!

17.45: Cap danger.

18.15: Shérif fais moi peur.

19.05: Kojak.

20.00: Le journal.

20.40: Le journal des courses.

20.50: «Desperado».

22.25: Les faux jumeaux.

22.50: Hitchcock presente.

00.15: Journal de la nuit.

00.25: Demain se decide aujourd'hui.

00.30: Club du téléachat.

01.00: Cas de divorce.

01.30: L'adieu aux as.

02.25: L'homme du picardie.

02.55: La nuit sur la 5.

6

06.00: Boulevard des clips.

07.00: M6 express.

09.05: M6 boutique.

11.20: L'été en chansons.

11.30: Hit hit hit hourra.

11.35: La famille Ramdam.

12.05: Ma sorcière bien-aimée.

12.30: Météo des plages.

12.35: Lassie.

13.10: Cosby show.

13.40: Dis donc, papa.

14.05: Les saintes chéries.

15.40: Bleu, blanc, clip.

16.40: Hit hit hit hourra.

16.45: Zygomusic.

17.15: L'homme de fer.

18.05: Mission impossible.

19.00: La petite maison dans la prairie.

19.54: 6 minutes.

20.00: Cosby show.

20.35: Mode 6.

20.40:

L'hôpital en flammes.

22.05: Equalizer.

23.00: Culture pub.

23.25: Le glaive et la balance.

00.15: 6 minutes.

00.20: Boul'vard and hard.

02.00: Prieres et temples d'Inde.

03.10: Malte.

03.55: Las Thaïlande.

04.45: La face cachée de la terre.

CANAL+

07.00: CBS evening news.

07.25: Canaille peluche.

08.20: Dis jerome.

08.30: V.O.

09.00: Le temps et le vent.

10.50: «Rambo III».

12.30: Flash info.

12.35: Les saisons de la mer.

13.30: «La terrasse».

16.05: «Elvira, maîtresse des ténèbres».

17.35: Sois prof et tais-toi.

18.00: Canaille peluche.

18.30: Tiny toons.

18.50: Top 50.

19.35: Les Simpson.

20.00: Les nuls... l'émission.

20.30: «Le viathan».

22.10: «Jusqu'au bout du rêve».

23.50: «Le cauchemar de Freddy».

01.20: «La tournée du patron».

03.00: Amaiera.

01.45: Las chicas con las chicas.

02.15: Amaiera.

3

07.15: Colegio libre de emeritos-aula 3.

07.45: Noticias de la economía.

08.00: La guardería.

10.00: Noticias.

10.03: Pasarela.

10.30: Pasionaria.

11.00: Viva la vida.

12.00: Noticias.

12.03: Santa Bárbara.

13.00: Bonanza.

14.00: Noticias.

14.03: Embrujada.

14.30: Un hombre de familia.

15.00: Noticias.

15.30: Tan contentos.

16.30: Ahí viene la novia.

18.30: Noticias.

18.33: Tan contentos.

19.00: La merienda.

20.00: Chicas con clase.

20.30: La ruleta de la fortuna.

21.00: Noticias.

21.30: Diamantes.

22.30: De tú a tú.

00.00: Un diputado fantástico.

00.30: Noticias.

00.45: Camuflaje.

01.30: Hospital general.

02.15: Pasarela.

03.00: Amaiera.

CANAL+

08.00: Redacción.

08.10: ABC World News.

08.35: El gran musical.

09.30: Lo + plus.

10.00: «M.A.S.H.».

11.50: «A la mañana siguiente».

13.30: Los 40 principales.

14.00: Redacción.

14.10: Shagma.

14.35: Peter Pan.

15.00: «Buddy System».

16.46: «Nada en común».

18.40: «Sister, sister».

20.00: Redacción.

20.05: Los primeros de la clase.

20.30: Los 40 principales.

21.00: Primos lejanos.

21.30: Redacción.

22.00: Estreno canal +: Trampa en el pantano.

23.35: «Lulu de noche».

01.10: Musica noche.

03.00: Amaiera.

IRRATIA

Arrate Irratia.

FM 87.7

Gure Irratia.

FM 89.6

Bizkaia Irratia.

FM 102.6

Irulegi Irratia.

FM 93.1

Egin Irratia.

FM 103.0

Segura Irratia.

FM 89.2

Euskadi Irratia.

OM 1.161

RNE-Lau Irratia.

FM 92.2

Euskalerria Irratia.

FM 91.0

Xiberoko Botza.

FM 98.6

Gipuzkoa Herri Irrat.

FM 99.8

Xorroxin Irratia.

FM 107.5

Egin Irratia.

‘Egunon’ atalean Iñaki Arkarazo ‘Kaki’, M-AK taldeko kidea izango da. Ondoren, egun horretan izango diren ekitaldi eta ekintzen berri izango dugu ‘Kultur Agendan’.

Asteartero bezala ‘Sexolapiko’ irratsaioa eskainiko da. Hau izango da irratsaio honen azken saioa, eta ez da gai zehatzik jorratuko. Egunero bezala Facundo Tajada entzun ahal izango dugu, sukaldaritzako errezetak eta hondartzen egoeraz informazioa jasotzeaz gain. Akelarre taldeko kide batekin egindako elkarrizketa ere eskainiko da gaur.

Irulegi Irratia.

Baztandarren Biltzarra Elizondon ospatu zen joan den igandean. Gai honi buruzko informazio ugari izango dugu goizeko 9.30etatik aurrera.

Segura Irratia.

‘Kalejira’ irratsaioan entzuleek lagunak agurtu ahal izango dituzue musikaz alaiturik. Ondoren sukaldako errezetak eskainiko dira. ‘Gure Denda’ irratsaioaren barnean ‘Entzun Erantzun’ lehiaketan parte hartzeko aukera izango duzue. Gaueko 10etatik 12etara ‘Ilargira zenbait bide’ astrologia saioa, Mila Aierberen eskutik.

Euskalerria Irratia.

‘Natura’ taldea uda parterako bidaia alternatiboak antolatzen dituen taldea da. Talde honetako Anabel Armendarizek bidaia hauei buruzko informazio ugari emango du goizeko 10etatik aurrera.

EGUNEKO DIANAK

Chileko Alderdi Sozialista

Chileko Alderdi Sozialistak Quinquen haraneko Mapuche indioen aldeko jarriera agertu du beste behin gehiago.

Indigenek ia bi mila hektareetako lurralde jabetza galdu dute orain gutxi izandako epailetan, epaileak Galletue zurgintz enpresari eman bait zion horien jabetza. Jorge Arrate Alderdi Sozialistako lehendakariak lurro egungo jabeen bide legislatibotik espropiatzeko eskatu zion Gobernuari eta indioei itzultzeko / 18

Marco Lietti

Marco Lietti Ariostea taldeko italiarra sartu zen atzo lehenengo lekuan Gapeko helmugan, Tourreko hamaseigarren etapan. Ariostea taldeak jarraian irabazten duen hirugarren etapa da, Cenghialta eta Argentinek aurreko bi egunetan lortutakoen ondoren / 19

Getxoko Folklore Jaialdia

Gaur emango zaio hasiera 'Getxo 91 Nazioarteko Folklore Jaialdiari' Algortako San Nikolas plazan. Aurten bi egunetan izango dira ekitaldiak; lehenengoan Ukraina eta Jordaniatik etorritako taldeak arituko dira, eta bigarrenetan Tibet eta Ghanako folklorea izango da entzun eta ikusgai. Orain artean ez da Euskal Herrian Jordaniako herriaren folklorea ikusteko paradarik izan / 26

Antonio Zabalza

Antonio Zabalza Espainiako Hazienda Idazkariak adierazi duenez, Elkarleen Zergarako lege berriak Espainiako enpresen balantzeen eguneratzea arautu lezake, CEOE espainiar patronalari aitortu dion moduan. EAEko diputazioek euskal enpresen balantzeen eguneratzeko araua onartu eta indarrean jarri zuten, Kontzertu Ekonomikoak horretarako aukera ematen zielako. Espainiako Haziendak arauok errekurritu eta berauen aplikazioaren kautelazko etendura eskatu zuen / 14

Koldo Ameztoi: «Erdira dagoen botila, erdi betea da niretzat»

A. ITURRIOTZ / LEKUINE

Ipuinak kontatzea «altxor unibertsala» dela dio Koldo Ameztoi ipuin-kontalariak. Bere hitzetan, «gizona den tokian ipuina badago, istorio edo kondairak badira; ipuina gizonak asmatu du; gizonak bere baitatik atera du; bere onerako asmatu, erabili, kontatu, mugitu. Ipuinak mugikorrak dira oso, ibiltariak, denentzat eta denek erabili ahal ditugunak». Izaera unibertsal hori azpimarratu nahian edo, mundua puntatik puntara zeharkatu eta tokian tokiko ipuinak kontatzen ditu Ameztoi 'Gaua luze izanen bait da bihar bilakatzen' izenburuko bere emanaldian, «ipuinaldian» —dio berak—.

Eszenarioan bionbo beltz bat eta bi argi foko ageri dira; albo batean aulki gorri bat eta musikakatsa ezberdinak, panderoa, aho-gitarra, kainaberazko txirula... eta erdian, aulki batean exerita, ipuin-kontalaria. Ipuina kontatzen ari dela, ikusleak aurrez aurre ditu, iluntasunean, trankil, ixilik. «Ixiluneak badu bere tokia ipuinaldian. Ipuina hitza da eta hitzarekin irudia zure baitan sortzea. Gure mende honetan irudia egina eman zaigu, hortxe telebista eta zinemaren eta ez dugu ikasi entzundakoarekin irudia egiten. Horregatik garrantzitsua da niretzat ixiltasuna, lasaitasuna». Entzulea pixkat lasaitzeko, atsedean pixkat egiteko, «entzuleak aldamenekoari zerbait

SOSLAIA

Hizlari trebea

Ipuin kontalaririk onenak zaharrak direlako, 97 urte izan nahi lituzke. Ikasketaz delineantea, hainbat urtetan etxegintzan ihardun ondoren dena albo batera utzi eta antzerkiari lotu zitzaion. «Gurasoek badute nigan konfidantza eta esan zidaten: 'Hik baldin badakik nora hoan, haioa. Aurrera!'». Ameztoitarrek hiztunak dira oso, baina sekula ez omen du etxean inork ipuinetarako joerarik izan. «Hiztunak gara eta aita, gainera, oso txiste kontalari ona, baina ipuinik behin ere ez». Baionako Radio France Pays Basque irratiaren ordubeteko saioa egiten du, egunero ipuin bat kontatzen. Uneotan herrietako esaera zaharrei buruzko lan bat egiten dihardu eta baita Munduko Herrietako Ipuin Festibala antolatzen ere.

esan diezaion», eta aldi berean ipuina girotzeko erabiltzen omen ditu musikakatsak. Ikusleak hurbil hurbil eduki nahi izaten ditu Ameztoik, «jendea ikustea eta baita jendeak zu ikustea ere —esan du—. Jendea begira erdi irekita, estu-estu, egoten bazara ipuina ez da pasatzen, publikoa ez da enteratzen eta dena barrengarri geratzen da». Gaztetxoekin lanean haurrekin baino atsegin handiagoa hartzen duela gehitu du, parte handi batean hizkuntza hobeto menperatzen dutelako, «eta ipuinean hitzak jasotzen duelako indar guztia» errepikatu du. Emanaldi osoan Ameztoi ez da eserlekitik altxatu, baina hala ere bere gorputz espresioa handia da, oso ondo lortua. Izan ere, duela bederatzita urte delineante lana utzi zuenetik, antzerki munduan ibili da, dantza eta ahots ikastaroak egin ditu eta maskarra eta txotxongiloak egiten ere trebatu da.

Urteotan jende asko ezagutu omen du, leku berri asko. «Lana franko daukat eta ondo bizi naiz. Azken urteok aberasgarriak izan dira oso». Bere 'filosofia' zertxobait baikorra dela dio. «Lanari lotutako kezka txikiez kanpo, ez dut kezka handirik. Gure inguruan gauza itxusi asko badirela konturatzen naiz baina hala eta guztiz beti baikorra naiz; erdi huts, erdi betetako botila bat niretzat beti erdi betea da. 'Zu beti pozik' esaten dit jendeak kalean».

LERRA GUTXITAN

ETA BIHAR

Pasai San Pedroko gazte bat hil zen trafiko istripuan

Hogeitazortzi urteko gazte bat hil zen atzo trafiko istripuz N-1 errepidean, Herreratik Errenteriarako irteeraren parean. Istripua goizaldeko orubata pasatxoan gertatu zen. Ertzaintzak aditzera eman duenez, hildakoa, Iñaki U.O. pasaitarra, Peugeot 405 matrikuladun bere autoan zihoan eta ezagutzen ez diren arrazoiengatik, errepidetik atera eta beste auto baten kontra jo zuen. Hildakoa batekin beste hiru pertsona ere baziren autoan eta zauriak izan zituzten.

Atxilotu dute anaia zauritu zuen gaztea

Anaia labankadaz zauritu zuen J.M.A. gaztea atxilotu zuen Ertzaintzak pasa den asteburuan. Joan zen asteartean J.M.A. drogazalea, bere neskalagunarekin batera, gurasoek Matienan (Durango) duten etxera joan zen eta han zauritu zuen atea ireki nahi ez zion anaia.

MUTUR joka aritu ziren atzo Australiako Telebista Publikoko eztabaida saio batean aurkezlea eta gonbidatu bat. Gonbidatua zientzi gizon amerikarra zen eta kanguroa, Australiako animalia tipikoa, arratoi-jauzilari mota bat besterik ez dela esatera ausartu zen. Aurkezlea abertzale sutsua da eta bere amorruari ezin eutsirik, «zeu bai zarela arratoia, yankee nazkagarria» erantzun zion. Kolpeak etorri ziren ondoren.

Autogidarien % 7,8k positibo alkoholemi kontroletan

42.615 alkoholemi kontrol egin zituen Ertzaintzak joan zen urtean EAEko errepideetan. Hauetatik 3.383k positibo eman zuten, % 7,8k alegia, Gasteizko Jaurilaritzako Barne Sailak emandako datuen arabera. Aurreko urtetik iazkora indize honek behera egin zuen, % 10,8koa izan bait zen.

Probintzika Gipuzkoan 1990 proba positibo izan ziren, beste bi herrialdeetan baino askoz gehiago; Bizkaian 1.104 eta Araban 479 izan ziren. Baina honek badu izateko arrazoirik; izan ere, Gipuzkoan Bizkaia eta Araban baino zabalkuntza handiagoa dauka Ertzaintzak.

Labanak, euskal rock and rollaren aitzindari

Biharko musika orrialdeetan elkarriketa izango dugu Labanak rock and roll talde euskaldunarekin. Zuzenean grabaturiko EPa atera dute duela gutxi zarautzarrek. Diskoa autoproduzitu egin dute eta 4 abestik osatzen dute, bi euskaraz eta beste biak ingelesez.

Donostiako Jazzaldiaren barnean Bob Marley reggae-aren erregeari eskainiko zaion omenezko kontzertuaren berri izango da baita ere.

ONCE

ASTEARTEA

ASTEAZKENA

OSTEGUNA

KUPOITZARRA

OSTIRALA

ASTELEHENA

00.303